

Εθνική Έκθεση Αποτελεσμάτων

Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013)

Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και Μάθηση

Συγγραφή:

Σοφία Βλάμη

Εποπτεία:

Δρ Γιασεμίνη Καραγιώργη

Δεκέμβριος 2014

Εθνικό Κέντρο TALIS 2013 Κύπρου

Εθνική Συντονίστρια

Δρ Γιασεμίνη Κραγιώργη

Ομάδα Εργασίας

Σοφία Βλάμη

Δρ Θέκλα Αφαντίτη – Λαμπριανού

Άντρος Πολυδώρου

Δρ Αλεξάνδρα Πετρίδου

Δρ Μοδεστίνα Μοδέστου

Γλωσσική επιμέλεια: Μαρία Πιτζιολή, Φιλολόγος - Λειτουργός Π.Ι.

Copyright © 2014 Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης

Περίληψη

Η Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και Μάθηση (Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013) είναι έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και διεξήχθη για πρώτη φορά το 2008. Ο δεύτερος κύκλος διεξήχθη το 2013 μέσω της Κοινοπραξίας IEA Secretariat (Amsterdam, Netherlands), Statistics Canada (Ottawa, Canada) και IEA DPC (Hamburg, Germany). Στην έρευνα, στην οποία για πρώτη φορά συμμετείχε η Κύπρος μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ), συμμετείχαν συνολικά 34 χώρες.

Βασικός σκοπός της TALIS 2013 ήταν η παροχή πληροφοριών σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς, τη διδασκαλία και τη μάθηση. Η διεθνής αυτή έρευνα επιδίωξε να συμβάλει στη βελτίωση της πολιτικής κάθε συμμετέχουσας χώρας στην ανάπτυξη επαγγελματιών εκπαιδευτικών υψηλής ποιότητας. Συγκεκριμένα, η έρευνα στόχευε στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εικόνας για τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών καθώς και για τις εφαρμοζόμενες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Επικεντρώθηκε στην επιμόρφωση, στην επαγγελματική ανάπτυξη, στην αξιολόγηση, στην ανατροφοδότηση, στις διδακτικές αντιλήψεις και στις παιδαγωγικές πρακτικές των εκπαιδευτικών, καθώς και σε θέματα σχολικού κλίματος και ηγεσίας.

Σε σχέση με τη διεξαγωγή της έρευνας στην Κύπρο, τα ποσοστά ανταπόκρισης ήταν πολύ υψηλά. Συγκεκριμένα, από τα 99 σχολεία γυμνασιακού κύκλου έλαβαν μέρος τα 98, δηλαδή ποσοστό 98,9%. Το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών ανήλθε στο 95,4%.

Σύμφωνα με την έρευνα, οι δυσκολίες που υπάρχουν στα σχολεία μας, σύμφωνα με τους Διευθυντές, σε σχέση με τους σχολικούς πόρους επικεντρώνονται κυρίως στην έλλειψη προσωπικού στήριξης και στην έλλειψη ή ανεπάρκεια λογισμικών προγραμμάτων για διδασκαλία. Οι περιορισμοί των Διευθυντών εστιάζονται κυρίως στον ανεπαρκή προϋπολογισμό, στους κυβερνητικούς κανονισμούς και στον μεγάλο φόρτο εργασίας καθώς και στο υψηλό επίπεδο ευθυνών στην εργασία τους, ενώ ο χρόνος τους αναλώνεται κυρίως σε διοικητικά καθήκοντα και συνεδρίες. Η σχολική αυτονομία στην Κύπρο είναι πολύ περιορισμένη ειδικά όταν αυτή συγκριθεί με τις άλλες συμμετέχουσες χώρες στην TALIS 2013. Συγκεκριμένα, η αυτονομία του Διευθυντή εστιάζεται κυρίως στην εφαρμογή πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών και στην εφαρμογή πολιτικής για την αξιολόγηση των μαθητών. Το σχολικό κλίμα επηρεάζεται αρνητικά από παράγοντες που έχουν σχέση τόσο με τους μαθητές όσο και με τους εκπαιδευτικούς και αφορούν κυρίως στην αργοπορημένη προσέλευση στο σχολείο και στις απουσίες μαθητών και εκπαιδευτικών.

Η επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών καθώς και η ανατροφοδότησή τους γίνεται κυρίως με άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη. Η ανατροφοδότηση γίνεται κυρίως από τον Διευθυντή του σχολείου και από εξωτερικά άτομα. Οι διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς είναι κυρίως έλεγχος των τετραδίων ή της κατ' οίκον εργασίας, αναφορά σε προβλήματα της καθημερινής ζωής, παρουσίαση μιας σύνοψης του περιεχομένου και εξάσκηση των μαθητών σε εργασίες.

Οι πρακτικές αξιολόγησης που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί για τους μαθητές εστιάζονται κυρίως σε ανάπτυξη δικών τους δοκιμίων και στην παρατήρηση των μαθητών καθώς εργάζονται για την επίλυση διαφόρων προβλημάτων.

Σε ό,τι αφορά στο θέμα της αρχικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί της Κύπρου νιώθουν έτοιμοι σε μεγάλο βαθμό να διδάξουν το αντικείμενό τους τόσο σε σχέση με το περιεχόμενο όσο και με την παιδαγωγική και την πρακτική πτυχή του. Οι κύριες μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών εστιάζονται κυρίως σε μαθήματα ή εργαστήρια και εκπαιδευτικά συνέδρια ή σεμινάρια. Οι ανάγκες των εκπαιδευτικών σε σχέση

με την επαγγελματική τους ανάπτυξη εστιάζονται κυρίως στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες, στις νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας και στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον.

Τα αποτελέσματα δείχνουν επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο έχουν πολύ υψηλή αίσθηση αυτεπάρκειας ενώ παράλληλα νιώθουν ικανοποίηση από την εργασία τους σε πολύ μεγάλο βαθμό. Η αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών στην Κύπρο σχετίζεται μόνο με την εκπαίδευση και κατάρτισή τους ενώ η επαγγελματική ικανοποίησή τους επηρεάζεται από τις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών.

Περιεχόμενα

1	Η ΕΡΕΥΝΑ.....	1
1.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.2	Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΈΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ.....	2
1.2.1	Ο πρώτος κύκλος – TALIS 2008.....	2
1.2.2	Ο δεύτερος κύκλος – TALIS 2013.....	3
2	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	5
2.1	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	5
2.1.1	Μέσα συλλογής δεδομένων	5
2.1.1.1	Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικού.....	5
2.1.1.2	Ερωτηματολόγιο Διευθυντή	6
2.2	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.....	6
2.2.1	Πilotική Φάση.....	7
2.2.2	Κύρια Φάση	8
3	ΠΡΟΦΙΛ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	9
3.1	ΦΥΛΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	9
3.2	ΗΛΙΚΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	9
3.3	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	10
3.4	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ.....	10
3.5	ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	10
3.6	ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	11
3.7	ΤΥΠΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	11
3.8	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	12
3.9	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	12
3.10	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	12
3.11	ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	13
3.12	ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.....	13
3.13	ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ – ΜΑΘΗΤΕΣ.....	14
3.14	ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΛΙΜΑ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ	14
3.15	ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ	15
3.16	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ.....	15
4	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	19
4.1	ΦΥΛΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ	19
4.2	ΗΛΙΚΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ	19
4.3	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ.....	19
4.4	ΧΡΟΝΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ	20
4.5	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ	20
4.6	ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ	20
4.7	ΕΜΠΛΟΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	21
4.8	ΕΜΠΛΟΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΑΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	22
4.9	ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	22
4.10	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ	23
4.11	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ ΓΟΝΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ.....	23
4.12	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ.....	24

5	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	27
5.1	ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΜΕΝΤΟΡΙΚΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	27
5.2	ΜΕΝΤΟΡΙΚΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ	27
5.3	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΝΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ.....	28
5.4	ΕΙΔΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	28
5.5	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	29
5.6	ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	30
5.7	ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	30
5.8	ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	30
5.9	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	31
6	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	34
6.1	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΛΑΒΑΝ ΠΟΤΕ ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ.....	34
6.2	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	34
6.3	ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	35
6.4	ΕΜΦΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	35
6.5	ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	36
6.6	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ.....	37
6.7	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	37
7	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	
	ΤΑΞΗΣ	41
7.1	ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.....	41
7.2	ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ	42
7.3	ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΩΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	42
7.4	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ	43
7.5	ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ	43
7.6	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	44
7.7	ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ.....	44
8	ΑΥΤΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	48
8.1	ΑΥΤΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	48
8.2	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ.....	48
8.3	ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΩΝ ΑΥΤΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕ ΑΛΛΕΣ	
	ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ	49
9	ΧΑΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ TALIS	
	2013.....	60
9.1	ΈΛΛΕΙΨΗ ΠΡΟΣΟΝΤΟΥΧΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	60
9.2	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	60
9.3	ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ	61
9.4	ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	61
9.5	ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.....	62
9.6	ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ.....	62
9.7	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	63
	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	65
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	66

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Διεθνής Κοινοπραξία	2
Πίνακας 2. Συμμετέχουσες χώρες	4
Πίνακας 3. Θεματικές Ενότητες Ερωτηματολογίων	6
Πίνακας 4. Φύλο εκπαιδευτικών	9
Πίνακας 5. Ηλικία εκπαιδευτικών	9
Πίνακας 6. Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης εκπαιδευτικών	10
Πίνακας 7. Διδακτική πείρα εκπαιδευτικών	10
Πίνακας 8. Γνωστικά Αντικείμενα τα οποία διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί	11
Πίνακας 9. Τοποθεσία σχολείου	12
Πίνακας 10. Κατανομή εκπαιδευτικών στα σχολεία	13
Πίνακας 11. Σύνθεση σχολείου	13
Πίνακας 12. Σχολικοί Πόροι	14
Πίνακας 13. Σχολικό Κλίμα - παράγοντες που έχουν σχέση με τους μαθητές	14
Πίνακας 14. Σχολικό Κλίμα – παράγοντες που έχουν σχέση με τους εκπαιδευτικούς	15
Πίνακας 15. Σχολική Αυτονομία	15
Πίνακας 16. Επαγγελματικό Κλίμα	16
Πίνακας 17. Φύλο	19
Πίνακας 18. Ηλικία Διευθυντών	19
Πίνακας 19. Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης Διευθυντών	20
Πίνακας 20. Χρόνια Υπηρεσίας	20
Πίνακας 21. Κατανομή χρόνου εργασίας Διευθυντών	20
Πίνακας 22. Ευθύνη για διοικητικά καθήκοντα	21
Πίνακας 23. Εμπλοκή σε δραστηριότητες ως Διευθυντής κατά τους τελευταίους 12 μήνες	22
Πίνακας 24. Εμπλοκή σε ανάπτυξη πλάνου για το σχολείο	22
Πίνακας 25. Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη του Διευθυντή	23
Πίνακας 26. Περιορισμοί στην αποτελεσματικότητα του Διευθυντή	23
Πίνακας 27. Δυνατότητες εμπλοκής γονέων στο σχολείο	24
Πίνακας 28. Επαγγελματική ικανοποίηση Διευθυντή	24
Πίνακας 29. Συμμετοχή σε πρόγραμμα στήριξης για νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς	27
Πίνακας 30. Μεντορική καθοδήγηση	27
Πίνακας 31. Στοιχεία προγραμμάτων μεντορικής καθοδήγησης	28
Πίνακας 32. Είδος επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών	29
Πίνακας 33. Οικονομικό κόστος για δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες	29
Πίνακας 34. Στήριξη εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη	30
Πίνακας 35. Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	30
Πίνακας 36. Ανάγκες εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη	31
Πίνακας 37. Τύπος δραστηριοτήτων επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών τους δώδεκα (12) τελευταίους μήνες	31
Πίνακας 38. Εκπαιδευτικοί που δεν έλαβαν ποτέ επίσημη ανατροφοδότηση	34
Πίνακας 39. Μέθοδοι επίσημης αξιολόγησης εκπαιδευτικών σύμφωνα με τους Διευθυντές	35
Πίνακας 40. Μέθοδοι παροχής ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς	35
Πίνακας 41. Εμφάσεις της ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών	36

Πίνακας 42. Διορθωτικά μέτρα μετά την επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών	36
Πίνακας 43. Επίδραση της ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς	37
Πίνακας 44. Επίδραση της ανατροφοδότησης στα σχολεία	38
Πίνακας 45. Πρακτικές διδασκαλίας.....	41
Πίνακας 46. Πρακτικές αξιολόγησης μαθητών από τους εκπαιδευτικούς	42
Πίνακας 47. Η κατανομή των εργάσιμων ωρών των εκπαιδευτικών.....	43
Πίνακας 48. Κατανομή διδακτικού χρόνου στην τάξη κατά τη διάρκεια ενός μέσου μαθήματος	43
Πίνακας 49. Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση	44
Πίνακας 50. Ποσοστό εκπαιδευτικών που δεν συμμετέχουν στις πιο κάτω δραστηριότητες	44
Πίνακας 51. Συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη	45
Πίνακας 52. Αυτεπάρκεια εκπαιδευτικών	48
Πίνακας 53. Επαγγελματική ικανοποίηση	49
Πίνακας 54. Περιγραφή ανεξάρτητων μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν στα δύο μοντέλα παλινδρόμησης με ανεξάρτητες μεταβλητές: (α) την επαγγελματική ικανοποίηση και (β) την αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών.....	53
Πίνακας 55. Αποτελέσματα του μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης για τη σχέση της αυτεπάρκειας των εκπαιδευτικών με τις άλλες μεταβλητές	55
Πίνακας 56. Αποτελέσματα του μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης για τη σχέση της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών με τις άλλες μεταβλητές.....	57

1 Η ΕΡΕΥΝΑ

1.1 Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει δέκα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται παρουσίαση της έρευνας, του σκοπού και των ερευνητικών ερωτημάτων της Διεθνούς Έρευνας για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση. Στο Κεφάλαιο 2 γίνεται συζήτηση της μεθοδολογίας και του ερευνητικού σχεδιασμού της Έρευνας, των μέσων συλλογής δεδομένων καθώς και περιγραφή της συμμετοχής της Κύπρου στην Έρευνα με αναφορά στα ποσοστά ανταπόκρισης και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος στην Κύπρο. Στη συνέχεια, στα Κεφάλαια 3 - 9, παρουσιάζονται τα κυριότερα αποτελέσματα της Έρευνας, σε συνάφεια με τη δομή της Διεθνούς Έκθεσης Αποτελεσμάτων που δημοσιεύτηκε από τον ΟΟΣΑ (2014a). Στο τέλος κάθε κεφαλαίου γίνεται μια σύνοψη των κύριων αποτελεσμάτων σε μορφή σημείων. Τέλος, στο Κεφάλαιο 10 γίνεται συζήτηση σε θέματα χάραξης ευρωπαϊκής πολιτικής με βάση τη σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2014a) η οποία παρουσιάζει τα κύρια ευρήματα της έρευνας καθώς και τις προτεραιότητες της πολιτικής για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών.

Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στα Κεφάλαια 3 - 8 έχουν προκύψει από την περιγραφική ανάλυση των δεδομένων και παρουσιάζονται σε πίνακες συχνοτήτων, οι οποίοι δίνουν μια πλήρη περιγραφή της κατανομής των αντίστοιχων μεταβλητών. Σε περιπτώσεις αναλογικών μεταβλητών αναφέρονται οι αριθμητικοί μέσοι. Όλα τα αποτελέσματα προέρχονται από την ανάλυση των δεδομένων του δείγματος της Έρευνας και, δεδομένου ότι το δείγμα είναι αντιπροσωπευτικό, αποτελούν και τις κεντρικές εκτιμήσεις για τους πληθυσμούς ενδιαφέροντος. Αντί διαστημάτων εμπιστοσύνης, για κάθε κεντρική εκτίμηση, αναφέρεται το τυπικό σφάλμα (Τ.Σ.). Το συμβατικά καθιερωμένο διάστημα εμπιστοσύνης 95% οριοθετείται από περίπου δύο (1,96) τυπικά σφάλματα κάτω μέχρι περίπου δύο τυπικά σφάλματα πάνω από την κεντρική εκτίμηση. Στους πίνακες παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της Κύπρου και τα αντίστοιχα διεθνή. Στην αναφορά σε διεθνή αποτελέσματα, αυτά αφορούν στον μέσο όρο που προέκυψε από όλες τις συμμετέχουσες χώρες στην TALIS 2013. Ωστόσο, στο υποκεφάλαιο 8.1.3 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει από εξειδικευμένες αναλύσεις γραμμικής παλινδρόμησης που έκανε το ΚΕΕΑ και οι οποίες επιχείρησαν να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ αυτεπάρκειας και επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών με δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών και με μεταβλητές που περιγράφουν την εμπειρία των εκπαιδευτικών στο σχολείο.

Σημειώνουμε ότι στην έκθεση αυτή όταν γίνεται αναφορά σε εκπαιδευτικούς, αυτή αφορά σε εκπαιδευτικούς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γυμνασιακού κύκλου.

Περαιτέρω πληροφορίες για την Έρευνα, τη διεθνή βάση δεδομένων, καθώς και αποτελέσματα που έχουν προκύψει από στατιστικές αναλύσεις, μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα του ΟΟΣΑ (<http://skills.oecd.org>).

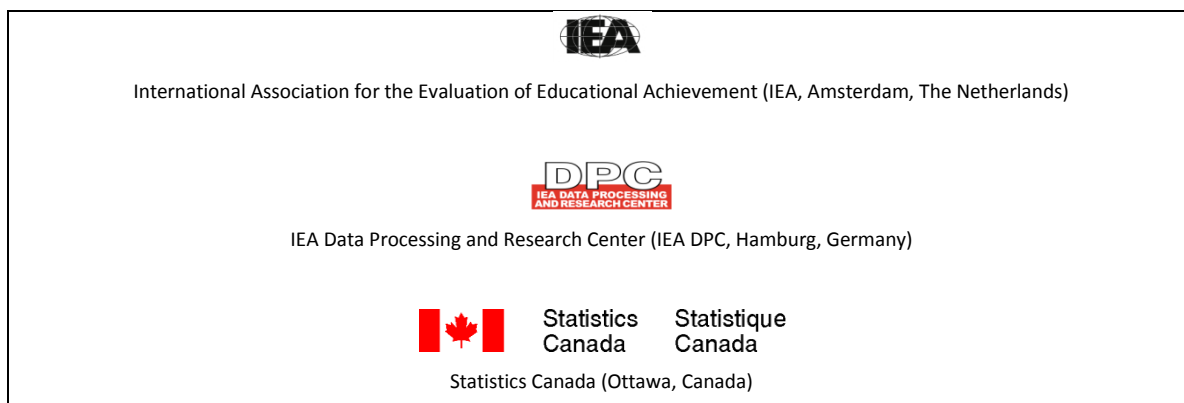
1.2 Η Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και Μάθηση

Η Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και Μάθηση (Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013) είναι έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και διεξήχθη για πρώτη φορά το 2008. Η Κύπρος δεν είχε λάβει μέρος στον πρώτο κύκλο της Έρευνας. Ο δεύτερος κύκλος διεξήχθη το 2013 μέσω της Κοινοπραξίας IEA Secretariat (Amsterdam, Netherlands), Statistics Canada (Ottawa, Canada) και IEA DPC (Hamburg, Germany). Στην έρευνα, στην οποία για πρώτη φορά συμμετείχε η Κύπρος μέσω του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ), έλαβαν μέρος συνολικά 34 χώρες.

Ο πρώτος κύκλος της έρευνας (TALIS 2008) είχε εστιάσει στη συμμετοχή εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνασιακός κύκλος) και πραγματοποιήθηκε σε 24 χώρες. Ο δεύτερος κύκλος (TALIS 2013) είχε διευρυνθεί, δίνοντας την επιλογή στις συμμετέχουσες χώρες να συμπεριλάβουν και εκπαιδευτικούς από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (λυκειακός κύκλος), και να κάνουν σύνδεση των αποτελεσμάτων με το πρόγραμμα PISA 2012.

Βασικός σκοπός της TALIS 2013 ήταν η παροχή πληροφοριών σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς, τη διδασκαλία και τη μάθηση. Η διεθνής αυτή έρευνα επιδίωξε να συμβάλει στη βελτίωση της πολιτικής κάθε συμμετέχουσας χώρας στην ανάπτυξη επαγγελματιών εκπαιδευτικών υψηλής ποιότητας. Συγκεκριμένα, η έρευνα στόχευσε στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εικόνας για τις συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών καθώς και για τις εφαρμοζόμενες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Επικεντρώθηκε στην επιμόρφωση, στην επαγγελματική ανάπτυξη, στην αξιολόγηση, στην ανατροφοδότηση, στις διδακτικές αντιλήψεις και στις παιδαγωγικές πρακτικές των εκπαιδευτικών, καθώς και σε θέματα σχολικού κλίματος και ηγεσίας.

Πίνακας 1. Διεθνής Κοινοπραξία

1.2.1 Ο πρώτος κύκλος – TALIS 2008

Στον πρώτο κύκλο της Διεθνούς Έρευνας για τη Διδασκαλία και Μάθηση, (Teaching and Learning International Survey) ο οποίος διεξήχθη το 2008, συμμετείχαν 24 χώρες, εκ των οποίων οι 16 ήταν κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κύπρος δεν συμμετείχε στον πρώτο κύκλο της Έρευνας. Η TALIS 2008 είχε εστιάσει κυρίως σε θέματα που αφορούσαν στη σχολική ηγεσία,

στην ανατροφοδότηση που δίνεται στους εκπαιδευτικούς, στις διδακτικές πρακτικές, στις πεποιθήσεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών καθώς και στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ο πληθυσμός της Έρευνας ήταν εκπαιδευτικοί και Διευθυντές Γυμνασίων. Λόγω της επιτυχίας του πρώτου κύκλου και της πολύτιμης συνεισφοράς του στην ανάπτυξη πολιτικής από τις συμμετέχουσες χώρες σε θέματα που αφορούν στους εκπαιδευτικούς, αποφασίστηκε η διεξαγωγή και δεύτερου κύκλου, της έρευνας TALIS 2013.

Τα κύρια συμπεράσματα της TALIS 2008 συνοψίζονται ως εξής:

- Οι εκπαιδευτικοί που έχουν ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης, νιώθουν πιο αποτελεσματικοί.
- Οι εκπαιδευτικοί που έχουν πιο ξεκάθαρες και δυνατές αντιλήψεις για τις μεθόδους διδασκαλίας, τείνουν να είναι πιο συνεργατικοί με τους συναδέλφους τους, να έχουν πιο καλές σχέσεις με τους μαθητές τους και να νιώθουν πιο αποτελεσματικοί.
- Οι εκπαιδευτικοί που λαμβάνουν αναγνώριση για τη δουλειά τους από τους Διευθυντές και τους συναδέλφους τους νιώθουν πιο αποτελεσματικοί.
- Η εκπαιδευτική ηγεσία έχει έμμεση επίδραση στη μάθηση και υποδηλώνεται μέσα από τις πράξεις των εκπαιδευτικών στο σχολείο.

1.2.2 Ο δεύτερος κύκλος – TALIS 2013

Στον δεύτερο κύκλο της Έρευνας συμμετείχαν 34 χώρες, εκ των οποίων οι 19 ήταν κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο βασικός σκοπός της TALIS 2013 ήταν να παρέχει στις συμμετέχουσες χώρες μια διεθνή σύγκριση σε σχέση με πληροφορίες που αφορούν στο εκπαιδευτικό δυναμικό του σχολείου και στις συνθήκες διδασκαλίας, με έμφαση στο πώς αυτές οι συνθήκες επηρεάζουν τον παιδαγωγικό ρόλο των εκπαιδευτικών καθώς επίσης και το μαθησιακό περιβάλλον στο σχολείο.

Τα πιο σημαντικά υπό διερεύνηση θέματα στην TALIS 2013 ήταν τα εξής:

- Πληροφορίες για τους εκπαιδευτικούς, την επαγγελματική ανάπτυξή τους και τις συνθήκες εργασίας τους.
- Θέματα που αφορούν στην σχολική ηγεσία, την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική τους ανάπτυξη, την ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών, το σχολικό κλίμα και τον διδακτικό χρόνο των εκπαιδευτικών.
- Αποτελεσματικότητα των σχολείων και των εκπαιδευτικών: Παιδαγωγικές πτυχές της εργασίας των εκπαιδευτικών.
- Θέματα που αφορούν στις διδακτικές αντιλήψεις και στις παιδαγωγικές πρακτικές των εκπαιδευτικών με έμφαση στη σχολική αποτελεσματικότητα.

Πίνακας 2. Συμμετέχουσες χώρες

Αυστραλία	Ισπανία	Πορτογαλία
Βέλγιο (Φλαμανδία)	Ισραήλ	Πολωνία
Βουλγαρία	Ιταλία	Ρουμανία
Βραζιλία	Καναδάς (Αλμπέρτα)	Σερβία
Γαλλία	Κορέα	Σιγκαπούρη
Δανία	Κροατία	Σλοβακία
Εσθονία	Κύπρος	Σουηδία
ΗΑΕ (Άμπου Ντάμπι)	Λετονία	Τσεχία
Ην. Βασίλειο (Αγγλία)	Μαλαισία	Φινλανδία
ΗΠΑ	Μεξικό	Χιλή
Ιαπωνία	Νορβηγία	
Ισλανδία	Ολλανδία	

2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1 Ερευνητικός Σχεδιασμός

Ως προς τον ερευνητικό της σχεδιασμό, η βασική έρευνα (Core Survey) TALIS 2013 απευθύνθηκε στους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Γυμνασιακού Κύκλου. Στις συμμετέχουσες χώρες προσφέρθηκε επίσης η επιλογή διεξαγωγής έρευνας ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και Διευθυντές σχολείων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Λύκεια και Τεχνικές Σχολές). Οι χώρες μπορούσαν επίσης να διενεργήσουν την έρευνα σε σχολεία τα οποία συμμετείχαν στην έρευνα PISA 2012, κάτι που θα επέτρεπε τη σύνδεση, σε σχολικό επίπεδο, μεταξύ των δύο ερευνών.

Η TALIS 2013 διεξήχθη σε δύο φάσεις: η πρώτη φάση ήταν πιλοτική και διενεργήθηκε τη σχολική χρονιά 2011 – 12 σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες με στόχο τον έλεγχο των διαδικασιών και των εργαλείων της Έρευνας. Η δεύτερη φάση αποτέλεσε την Κύρια Έρευνα και διενεργήθηκε τη σχολική χρονιά 2012 – 13.

2.1.1 Μέσα συλλογής δεδομένων

Τα μέσα συλλογής δεδομένων για την έρευνα TALIS 2013 ήταν δύο ερωτηματολόγια, ένα για τους εκπαιδευτικούς και ένα για τους Διευθυντές. Τα ερωτηματολόγια αναπτύχθηκαν από τον ΟΟΣΑ με τη συμβολή και την ανατροφοδότηση ειδικών (International Development Expert Group).

2.1.1.1 Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικού

Το Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικού περιλάμβανε επτά θεματικές ενότητες. Το πρώτο μέρος κάλυπτε ερωτήσεις που αφορούσαν σε προσωπικά στοιχεία του εκπαιδευτικού όπως φύλο, ηλικία, καθεστώς εργασίας, χρόνια διδακτικής πείρας και εκπαίδευση. Το δεύτερο μέρος κάλυπτε ερωτήσεις που αφορούσαν σε θέματα επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών όπως για παράδειγμα συμμετοχή σε προγράμματα στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, συμμετοχή σε μεντορικές δραστηριότητες, συμμετοχή σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης. Το τρίτο μέρος κάλυπτε την ανατροφοδότηση που λαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί και περιλάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν στη συχνότητα και στο είδος της ανατροφοδότησης, στους τομείς που καλύπτει η ανατροφοδότηση αυτή, στην επίδραση αυτής της ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς και στα άτομα ή τους φορείς που παρέχουν ανατροφοδότηση. Το τέταρτο μέρος περιείχε ερωτήσεις για τη διδασκαλία, τις διδακτικές πρακτικές, τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών καθώς και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σε θέματα αξιολόγησής τους. Το πέμπτο μέρος ρωτούσε τους εκπαιδευτικούς για συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές με αναφορά σε «συγκεκριμένο» τμήμα του σχολείου. Οι ερωτήσεις αφορούσαν στο προφίλ των μαθητών του συγκεκριμένου τμήματος, στον χρόνο που αφιερώνεται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες στην τάξη, στο είδος διδασκαλίας που εφαρμόζεται στο τμήμα και την αξιολόγηση της μάθησης. Το έκτο μέρος κάλυπτε θέματα που αφορούσαν στο σχολικό κλίμα και στην ικανοποίηση από την εργασία. Το έβδομο μέρος

περιλάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν στην κινητικότητα των εκπαιδευτικών σε σχέση με θέματα επαγγελματικής ανάπτυξης.

2.1.1.2 Ερωτηματολόγιο Διευθυντή

Το Ερωτηματολόγιο Διευθυντή περιλάμβανε επτά θεματικές ενότητες. Το πρώτο μέρος κάλυπτε ερωτήσεις που αφορούσαν σε προσωπικά στοιχεία του Διευθυντή όπως φύλο, ηλικία, χρόνια υπηρεσίας ως εκπαιδευτικού και ως Διευθυντή, καθεστώς εργασίας και συμμετοχή σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης. Το δεύτερο μέρος περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικά με το προφίλ του σχολείου όπως τύπος σχολείου, θέση, χρηματοδότηση, μέγεθος σχολείου, προσωπικό σχολείου, κριτήρια εισδοχής στο σχολείο. Το τρίτο μέρος κάλυπτε ερωτήσεις που αφορούσαν στον τρόπο διοίκησης του σχολείου. Το τέταρτο μέρος περιλάμβανε ερωτήσεις που σχετίζονταν με την επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Το πέμπτο μέρος κάλυπτε ερωτήσεις που αφορούσαν στο σχολικό κλίμα. Το έκτο μέρος περιλάμβανε ερωτήσεις που είχαν σχέση με προγράμματα στήριξης και μεντορικής καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών. Το τελευταίο μέρος πραγματευόταν την ικανοποίηση των Διευθυντών από το επάγγελμά τους.

Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει τις ακριβείς θεματικές ενότητες που εξετάστηκαν στα Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικού και Διευθυντή.

Πίνακας 3. Θεματικές Ενότητες Ερωτηματολογίων

Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικού	Ερωτηματολόγιο Διευθυντή
Προσωπικές πληροφορίες	Προσωπικές πληροφορίες
Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών	Πληροφορίες Σχολείου
Ανατροφοδότηση Εκπαιδευτικών	Διεύθυνση του σχολείου
Η διδασκαλία σας γενικά	Επίσημη αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών
Η διδασκαλία σας σε συγκεκριμένο τμήμα	Σχολικό Κλίμα
Σχολικό κλίμα και Εργασιακή Ικανοποίηση	Προγράμματα στήριξης και μεντορικής καθοδήγησης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών
Κινητικότητα εκπαιδευτικών	Επαγγελματική Ικανοποίηση

2.2 Η συμμετοχή της Κύπρου

Όπως αναφέρθηκε ήδη, η Κύπρος συμμετείχε στον δεύτερο κύκλο της TALIS το 2013. Την υλοποίηση της έρευνας ανέλαβε, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) το οποίο αποτέλεσε το Εθνικό Κέντρο TALIS 2013. Για να καταστεί δυνατή η συμμετοχή της Κύπρου στην Έρευνα, λόγω του ότι δεν είναι μέλος του ΟΟΣΑ, είχε υπογραφεί απευθείας συμβόλαιο με την κοινοπραξία. Η Έρευνα πραγματοποιήθηκε με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία κάλυψε το 75% του κόστους της διεθνούς συμμετοχής για τα πρώτα δύο χρόνια συμμετοχής. Στην Κύπρο, η

έρευνα TALIS 2013 διεξήχθη μόνο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του γυμνασιακού κύκλου που αποτέλεσε τον βασικό πληθυσμό της έρευνας.

Όλες οι δράσεις που αφορούσαν στην προετοιμασία και υλοποίηση της έρευνας πραγματοποιήθηκαν στη βάση συνεργασίας του ΚΕΕΑ με τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (ΔΜΕ) του ΥΠΠ.

Κατά την προετοιμασία, το ΚΕΕΑ (Εθνικό Κέντρο TALIS) βρισκόταν σε συνεχή επικοινωνία με τα σχολεία σε σχέση με δράσεις της έρευνας όπως ενημέρωση για προγραμματισμένες συναντήσεις, αποστολή ενημερωτικού υλικού στα σχολεία, καθορισμό ημερομηνιών διεξαγωγής της έρευνας, κτλ. Σε όλες τις περιπτώσεις η επικοινωνία γινόταν κυρίως μέσω του Σχολικού Συντονιστή (του ατόμου, που ορίστηκε από τον Διευθυντή ως σύνδεσμος επικοινωνίας του σχολείου με το Εθνικό Κέντρο TALIS). Οι Σχολικοί Συντονιστές είχαν λάβει μέρος σε εκπαιδευτικό εργαστήριο το οποίο διοργάνωσε το Εθνικό Κέντρο TALIS και που σκοπό είχε τη λεπτομερή ενημέρωση και εκπαίδευσή τους για τον ρόλο τους στην Έρευνα.

Ενημερωτικές συναντήσεις για την Έρευνα έγιναν και στους Διευθυντές των σχολείων γυμνασιακού κύκλου στο πλαίσιο επιμορφώσεών τους στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ετοιμάστηκε, επίσης, υλικό προώθησης (τρίπτυχο, αφίσσα) και ιστοσελίδα για την έρευνα TALIS 2013 (<http://www.pi.ac.cy/keea/talis2013>).

Στη βάση των συστάσεων των διοργανωτών, το ΚΕΕΑ ετοίμασε (μετάφραση, προσαρμογή) τα εθνικά εργαλεία (Ερωτηματολόγια Εκπαιδευτικών, Ερωτηματολόγιο Σχολείου, Οδηγό Συντονιστή Σχολείου) σε δύο γλώσσες (Ελληνικά και Αγγλικά). Η Αγγλική είναι η γλώσσα η οποία χρησιμοποιείται στα περισσότερα ιδιωτικά σχολεία στην Κύπρο και δεδομένου ότι είχαν συμπεριληφθεί στο δείγμα της έρευνας, τα εργαλεία χορηγήθηκαν στην Αγγλική.

2.2.1 Πιλοτική Φάση

Στην Κύπρο, η Πιλοτική Φάση της Έρευνας, κατά την οποία είχαν ελεγχθεί όλες οι διαδικασίες και τα μέσα συλλογής δεδομένων κάτω από συνθήκες αντίστοιχες με αυτές της κύριας φάσης της Έρευνας, διενεργήθηκε κατά την περίοδο Μαρτίου – Απριλίου 2012.

Η συλλογή των δεδομένων για την Κύρια Έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 4 Μαρτίου – 2 Απριλίου 2013. Κατά τη διάρκεια της συλλογής των δεδομένων, υπήρχε συνεχής επικοινωνία του ΚΕΕΑ με τα σχολεία. Στην Πιλοτική Φάση έγινε επιλογή 20 σχολείων γυμνασιακού κύκλου τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Από τα σχολεία αυτά επιλέχθηκε, με τη χρήση ειδικού λογισμικού από τη Διεθνή Κοινοπραξία Υλοποίησης της Έρευνας ένας αριθμός εκπαιδευτικών για συμμετοχή στην έρευνα. Επιπλέον, ερωτηματολόγιο συμπλήρωσε και ο Διευθυντής του κάθε επιλεγμένου σχολείου. Ο μέγιστος αριθμός εκπαιδευτικών που επιλέχθηκαν για να συμμετάσχουν στην έρευνα, ανά σχολείο, ήταν 30.

Για την Πιλοτική φάση της έρευνας τα ποσοστά ανταπόκρισης ήταν πολύ υψηλά τόσο σε επίπεδο σχολείων όσο σε επίπεδο συμμετοχής εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα, το ποσοστό

ανταπόκρισης των σχολείων ήταν 100% και το ποσοστό ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών ήταν 96%. Ο συνολικός αριθμός εκπαιδευτικών οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 268.

2.2.2 Κύρια Φάση

Για την Κύρια Έρευνα, σύμφωνα με τον προγραμματισμό των διοργανωτών, σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες θα έπρεπε να συμμετέχουν 200 σχολεία γυμνασιακής εκπαίδευσης και 20 εκπαιδευτικοί από κάθε σχολείο. Λόγω της ιδιαιτερότητας της Κύπρου, αφού διαθέτει μόνο 99 σχολεία γυμνασιακής εκπαίδευσης, υπήρξε καθολική συμμετοχή των σχολείων. Ο απαιτούμενος αριθμός εκπαιδευτικών από κάθε σχολείο ήταν 20.

Για την Κύρια Έρευνα τα ποσοστά ανταπόκρισης της Κύπρου ήταν επίσης πολύ υψηλά. Συγκεκριμένα, από τα 99 σχολεία γυμνασιακού κύκλου έλαβαν μέρος τα 98, δηλαδή το ποσοστό συμμετοχής των σχολείων ήταν 98,9%. Το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών ανήλθε στο 95,4%. Σημειώνουμε ότι το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής με βάση τις οδηγίες των διοργανωτών για συμπερίληψη των δεδομένων της κάθε συμμετέχουσας χώρας ήταν 75%. Ο συνολικός αριθμός εκπαιδευτικών οι οποίοι συμμετείχαν στην Κύρια Έρευνα ήταν 1904.

Τη συλλογή των δεδομένων ακολούθησε η φάση της καταχώρησής τους με ειδικό λογισμικό το οποίο αναπτύχθηκε για τους σκοπούς της έρευνας από τους διοργανωτές. Η καταχώρηση των δεδομένων έγινε την περίοδο Απριλίου – Μαΐου 2013. Με το τέλος της διαδικασίας καταχώρησης δεδομένων, διενεργήθηκαν ενδεδειγμένοι έλεγχοι στη βάση δεδομένων η οποία δημιουργήθηκε με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές που τέθηκαν από τους διοργανωτές. Η τελική βάση δεδομένων αποστάληκε στους διοργανωτές στο τέλος Μαΐου 2013 και έτυχε συστηματικής επεξεργασίας από τους διοργανωτές, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα, και η συγκρισιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών από όλες τις συμμετέχουσες χώρες.

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της έρευνας, στη βάση των απαιτήσεων των διοργανωτών, διενεργήθηκε έλεγχος ποιότητας τόσο κατά την Πιλοτική όσο και κατά την Κύρια Φάση. Σύμφωνα με τις οδηγίες των διοργανωτών, έγιναν επισκέψεις από λειτουργούς του Εθνικού Κέντρου TALIS 2013 σε αριθμό σχολείων (περίπου 10%). Οι επισκέψεις αυτές είχαν ως στόχο τη διενέργεια συνεντεύξεων με τους Σχολικούς Συντονιστές μέσα από ερωτηματολόγιο με ανοιχτού τύπου ερωτήσεις που ετοιμάστηκε από τους διοργανωτές της έρευνας. Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια αυτά μεταφράστηκαν στην αγγλική γλώσσα και στη συνέχεια στάλθηκαν στους διοργανωτές.

Κατά τη διάρκεια της Κύριας φάσης της Έρευνας, έγινε επιπρόσθετα Διεθνής Έλεγχος Ποιότητας από εκπαιδευμένο από τους διοργανωτές προσωπικό. Συγκεκριμένα, το Εθνικό Κέντρο TALIS 2013, επέλεξε κάποιο άτομο, στη βάση συγκεκριμένων προδιαγραφών, το οποίο στη συνέχεια παρακολούθησε ειδική εκπαίδευση στο εξωτερικό για τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να διενεργηθεί ο Διεθνής Έλεγχος Ποιότητας. Ο εν λόγω λειτουργός έκανε επισκέψεις στα σχολεία κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας και στη συνέχεια διενήργησε συνεντεύξεις με Σχολικούς Συντονιστές, Διευθυντές σχολείων και εκπαιδευτικούς.

3 ΠΡΟΦΙΛ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται το προφίλ των εκπαιδευτικών και των σχολείων τους, καθώς επίσης και οι συνθήκες εργασίας τους και οι παράγοντες που επηρεάζουν την εργασία τους. Αρχικά, παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος όπως η ηλικία και το φύλο των εκπαιδευτικών, η επίσημη εκπαίδευση, η προηγούμενη διδακτική τους πείρα και τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία διδάσκουν. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται το προφίλ των σχολείων του δείγματος με ιδιαίτερη έμφαση στον τύπο σχολείου, την τοποθεσία του, τη σύνθεσή του, την κατανομή των εκπαιδευτικών στα σχολεία, τους σχολικούς πόρους, το σχολικό κλίμα και τη σχολική αυτονομία.

3.1 Φύλο εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 4 επιβεβαιώνει το γεγονός ότι το επάγγελμα του εκπαιδευτικού είναι γυναικοκρατούμενο. Τα αποτελέσματα της έρευνας σε διεθνές επίπεδο δείχνουν ότι το 68% των εκπαιδευτικών είναι γυναίκες, ενώ στην Κύπρο το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 70%.

Πίνακας 4. Φύλο εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Φύλο		
Γυναίκες	70 (1,1)	68 (0,2)

3.2 Ηλικία εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τα ποσοστά των εκπαιδευτικών σε σχέση με την ηλικία τους. Συγκεκριμένα, για την Κύπρο, 63% των εκπαιδευτικών του δείγματος ανήκε στην ηλικιακή κατηγορία 30-49 ετών (διεθνώς 58%) ενώ το ποσοστό για την ηλικιακή ομάδα 50-60 ετών στην Κύπρο αλλά και διεθνώς ήταν 30%. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στην Κύπρο το ποσοστό των νέων εκπαιδευτικών (κάτω των 30 ετών) είναι μόλις 7% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό διεθνώς είναι 12%. Επιπλέον, σημειώνουμε ότι ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών της TALIS διεθνώς, 43 ετών, είναι ο ίδιος με αυτόν της Κύπρου.

Πίνακας 5. Ηλικία εκπαιδευτικών

	Κύπρος Μ.Ο. (Τ.Σ.)	Διεθνώς Μ.Ο. (Τ.Σ.)
Κάτω των 25 ετών	1 (0,2)	2 (0,1)
25 -29 ετών	6 (0,5)	10 (0,1)
30-39 ετών	37 (1,3)	29 (0,2)
40-49 ετών	26 (1,1)	29 (0,2)
50-59 ετών	28 (1,1)	24 (0,2)
60 ετών	2 (0,3)	6 (0,1)

3.3 Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο είναι στην συντριπτική τους πλειοψηφία (96%) απόφοιτοι Πανεπιστημίου (ή και με μεταπτυχιακό τίτλο). Το αντίστοιχο ποσοστό διεθνώς είναι 90%. Ένα πολύ μικρό ποσοστό (1%) είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας μη Πανεπιστημιακής σχολής (διεθνώς 7%) και ένα ποσοστό 3% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου (διεθνώς 1%). Στην Κύπρο, δεν υπάρχουν εκπαιδευτικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι έχουν επίσημη εκπαίδευση χαμηλότερου επιπέδου από αυτούς της Τριτοβάθμιας μη Πανεπιστημιακής σχολής ενώ διεθνώς το ποσοστό σε αυτή την κατηγορία είναι 2%.

Πίνακας 6. Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Δίπλωμα Τριτοβάθμιας μη Πανεπιστημιακής Σχολής	1 (0,2)	7 (0,1)
Πτυχίο Πανεπιστημίου ή/και Μεταπτυχιακό	96 (0,5)	90 (0,1)
Διδακτορικό	3 (0,5)	1 (0,0)

3.4 Διδακτική εμπειρία

Ως προς τη διδακτική πείρα των εκπαιδευτικών στην Κύπρο ο μέσος όρος διδακτικής εμπειρίας συνολικά είναι 13 χρόνια (διεθνώς 16) και ο μέσος όρος εμπειρίας στο συγκεκριμένο σχολείο είναι 5 χρόνια (διεθνώς 10). Επιπλέον, ο μέσος όρος ετών υπηρεσίας σε άλλους εκπαιδευτικούς ρόλους για την Κύπρο είναι 4 χρόνια και διεθνώς 3 και σε άλλα επαγγέλματα 6 χρόνια στην Κύπρο και 4 διεθνώς.

Πίνακας 7. Διδακτική πείρα εκπαιδευτικών

	Κύπρος Μ.Ο. (Τ.Σ.)	Διεθνώς Μ.Ο. (Τ.Σ.)
Χρόνια εργασίας ως εκπαιδευτικός σε αυτό το σχολείο	5 (0,1)	10 (0,0)
Συνολικά χρόνια εργασίας ως εκπαιδευτικός	13 (0,2)	16 (0,0)
Χρόνια εργασίας σε άλλους εκπαιδευτικούς ρόλους	4 (0,2)	3 (0,0)
Χρόνια εργασίας σε άλλα επαγγέλματα	6 (0,2)	4 (0,0)

3.5 Καθεστώς εργασίας

Ως προς το καθεστώς εργασίας (πλήρης ή μερική απασχόληση) φαίνεται ότι στην Κύπρο η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (95%) εργάζονται με πλήρη απασχόληση (διεθνώς 82%). Από τους εκπαιδευτικούς που δήλωσαν ότι εργάζονται με μερική απασχόληση, το 88% δήλωσε ότι δεν είχε επιλογή για πλήρη απασχόληση (διεθνώς 48%).

Ως προς το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν μόνιμη εργοδότηση στο σχολείο, φαίνεται ότι στην Κύπρο το 73% των εκπαιδευτικών εργάζονται σε μόνιμη βάση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό διεθνώς είναι 83%. Το 20% έχει συμβόλαιο διάρκειας μικρότερης του ενός σχολικού έτους (διεθνώς 12%) ενώ το 7% έχει συμβόλαιο για περίοδο μεγαλύτερη του ενός σχολικού έτους (διεθνώς 6%).

3.6 Γνωστικά αντικείμενα

Ο Πίνακας 8 δείχνει τα γνωστικά θέματα που διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο. Όπως φαίνεται, 33% του δείγματος διδάσκει Ανάγνωση, γραφή και λογοτεχνία (διεθνώς 29%), 16% διδάσκει Αρχαία Ελληνικά ή/και Λατινικά (διεθνώς 2%), 14% διδάσκει Επιστήμη (διεθνώς 21%), 13% διδάσκει Μαθηματικά (Διεθνώς 21%), 13% διδάσκει Κοινωνικές Σπουδές (Διεθνώς 20%), 12% διδάσκει Σύγχρονες ξένες γλώσσες (διεθνώς 19%), 12% διδάσκει Τεχνολογία (διεθνώς 13%), 10% διδάσκει Πρακτικές και επαγγελματικές δεξιότητες (διεθνώς 11%), 9% διδάσκει Τέχνες (διεθνώς 15%), 8% διδάσκει Φυσική Αγωγή (διεθνώς 13%) και 7% διδάσκει Θρησκεία ή/και Ηθική (διεθνώς 13%).

Πίνακας 8. Γνωστικά Αντικείμενα τα οποία διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί

Γνωστικό Αντικείμενο	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Ανάγνωση, γραφή και λογοτεχνία	33 (1,3)	29 (0,2)
Μαθηματικά	13 (0,8)	21 (0,1)
Επιστήμη	14 (0,9)	21 (0,1)
Κοινωνικές σπουδές	13 (0,9)	20 (0,1)
Σύγχρονες ξένες γλώσσες	12 (0,8)	19 (0,1)
Αρχαία Ελληνικά ή/και Λατινικά	16 (1,1)	2 (0,1)
Τεχνολογία	12 (0,8)	13 (0,1)
Τέχνες	9 (0,8)	15 (0,1)
Φυσική Αγωγή	8 (0,7)	13 (0,1)
Θρησκεία ή/και ηθική	7 (0,7)	13 (0,1)
Πρακτικές και επαγγελματικές δεξιότητες	10 (0,8)	11 (0,1)

Σημείωση: Τα ποσοστά δεν αθροίζουν στο 100 λόγω του ότι οι εκπαιδευτικοί που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο μπορούσαν να διδάσκουν περισσότερα από ένα θεματικό αντικείμενο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο φαίνεται να διδάσκουν γνωστικά αντικείμενα στα οποία έχουν δεχθεί επίσημη εκπαίδευση, κατάρτιση ή/και επιμόρφωση. Τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που διδάσκουν γνωστικά αντικείμενα στα οποία δεν έχουν δεχθεί κάποια εκπαίδευση είναι σχετικά χαμηλά και κυμαίνονται από 2 - 6% σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα εκτός από τη Θρησκεία/Ηθική (9%, διεθνώς 22%), τις Κοινωνικές Σπουδές (11%, διεθνώς 12%), τις Σύγχρονες Ξένες Γλώσσες (14%, διεθνώς 11%) και τις Πρακτικές και Επαγγελματικές Δεξιότητες (16%, διεθνώς 23%).

3.7 Τύπος σχολείου

Ως προς τον τύπο σχολείου, τα αποτελέσματα για την Κύπρο έδειξαν ότι το 80% των σχολείων που συμμετείχαν ήταν δημόσια (διεθνώς 82%) και το 20% ιδιωτικά (διεθνώς 19%).

3.8 Τοποθεσία σχολείου

Ως προς τη θέση του σχολείου, στην Κύπρο φαίνεται ότι τα σχολεία βρίσκονται κυρίως σε μικρές πόλεις (29,5%) ή μεγάλες πόλεις (29,5%), σε κωμοπόλεις (24,2%) και λιγότερο σε χωριά.

Πίνακας 9. Τοποθεσία σχολείου

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Μικρό χωριό (1 000 κάτοικοι ή λιγότεροι)	9,5 (3,2)	10,5 (0,5)
Μεγάλο χωριό (1 001 μέχρι 3 000 κάτοικοι)	7,4 (2,8)	16,4 (0,6)
Κωμόπολη (3 001 μέχρι 15 000 κάτοικοι)	24,2 (4,6)	22,8 (0,6)
Μικρή πόλη (15 001 μέχρι 100 000 κάτοικοι)	29,5 (4,3)	24,0 (0,6)
Μεγάλη πόλη (περισσότεροι από 100 000 κάτοικοι)	29,5 (4,4)	18,0 (0,5)
Πόλη με πάνω από 1,000,000 κατοίκους	Δεν ισχύει	15,2 (0,4)

3.9 Διοικητικό συμβούλιο

Ως προς την ύπαρξη ή όχι διοικητικού συμβουλίου τα αποτελέσματα διεθνώς δείχνουν ότι υπάρχει διοικητικό συμβούλιο στο 77,5% των σχολείων ενώ στην Κύπρο αυτό ισχύει στο 29,6% των σχολείων. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι στην Κύπρο μόνο στα ιδιωτικά σχολεία υπάρχει διοικητικό συμβούλιο.

3.10 Κατανομή εκπαιδευτικών στα σχολεία

Ως προς την κατανομή των εκπαιδευτικών στα σχολεία, 33% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο εργάζεται σε σχολεία όπου περισσότερο από 10% των μαθητών έχουν ως μητρική γλώσσα μια διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα διδασκαλίας στο σχολείο τους (διεθνώς 21%), το 12% διδάσκει σε σχολείο όπου 10% των μαθητών είναι μαθητές με ειδικές ανάγκες (διεθνώς 26%) και το 8% διδάσκει σε σχολεία όπου περισσότερο από το 30% των μαθητών προέρχονται από κοινωνικοοικονομικά ασθενέστερες οικογένειες (διεθνώς 20%). Συνεπώς, η εικόνα στα κυπριακά σχολεία στο θέμα αυτό φαίνεται να διαφοροποιείται σε μεγάλο βαθμό από τα διεθνή αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι στα σχολεία της Κύπρου υπάρχουν μεγαλύτερα ποσοστά αλλόγλωσσων μαθητών και μικρότερα ποσοστά μαθητών με ειδικές ανάγκες ή μαθητών από κοινωνικοοικονομικά ασθενέστερες οικογένειες σε σύγκριση με τα διεθνή στοιχεία.

Πίνακας 10. Κατανομή εκπαιδευτικών στα σχολεία

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
10% των μαθητών έχουν ως μητρική γλώσσα μια διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα διδασκαλίας στο σχολείο τους.	33 (0,2)	21 (0,5)
10% των μαθητών είναι μαθητές με ειδικές ανάγκες.	12 (0,2)	26 (0,6)
30% των μαθητών προέρχονται από κοινωνικοοικονομικά ασθενέστερες οικογένειες.	8 (0,1)	20 (0,5)

3.11 Σύνθεση σχολείου

Ως προς το μέγεθος του σχολείου, στην Κύπρο ο μέσος όρος μαθητών ανά σχολείο είναι 364 (διεθνώς 546), ο μέσος όρος εκπαιδευτικών ανά σχολείο 50 (διεθνώς 45) και η αναλογία μαθητή-εκπαιδευτικού 7 (διεθνώς 12). Επιπλέον, στην Κύπρο για κάθε 22 εκπαιδευτικούς (διεθνώς για κάθε 14) αντιστοιχεί ένα άτομο το οποίο προσφέρει παιδαγωγική στήριξη (βοηθοί, συνοδοί, λογοθεραπευτές, ψυχολόγοι, ειδικοί παιδαγωγοί, κ.ά.). Για κάθε 5 εκπαιδευτικούς (διεθνώς για κάθε 6) αντιστοιχεί ένα άτομο που έχει διοικητική ή Διευθυντική θέση. Ως προς τον μέσο όρο μαθητών ανά τμήμα, στην Κύπρο είναι 21 ενώ διεθνώς 24.

Πίνακας 11. Σύνθεση σχολείου

	Κύπρος Μ.Ο.	Διεθνώς Μ.Ο.
Αριθμός μαθητών σχολείου	364 (20,0)	546 (4,8)
Αριθμός εκπαιδευτικών σχολείου	50 (1,8)	45 (0,4)
Αναλογία μαθητή-εκπαιδευτικού	7 (0,2)	12 (0,1)
Αναλογία εκπαιδευτικών-προσωπικού για παιδαγωγική στήριξη	22 (2,1)	14 (0,2)
Αναλογία εκπαιδευτικών-διοικητικού και Διευθυντικού προσωπικού	5 (0,2)	6 (0,0)
Μέσος όρος μαθητών ανά τμήμα	21 (0,1)	24 (0,1)

3.12 Σχολικοί πόροι

Τα αποτελέσματα στον Πίνακα 12 δείχνουν το ποσοστό των εκπαιδευτικών για τους οποίους ο Διευθυντής του σχολείου δήλωσε ότι ισχύουν τα πιο κάτω σε σχέση με τους σχολικούς πόρους: Για το 44% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια λογισμικών προγραμμάτων για διδασκαλία (διεθνώς 37%), για το 44% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη προσωπικού στήριξης (διεθνώς 47%), για το 41% υπάρχει έλλειψη εκπαιδευτικών με επάρκεια στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (διεθνώς 48%), για το 40% υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια ηλεκτρονικών υπολογιστών για διδασκαλία (διεθνώς 38%) και για το 38% υπάρχει έλλειψη προσοντούχων ή/και αποδοτικών εκπαιδευτικών (διεθνώς 38%). Επιπλέον, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι για το 36% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια υλικών της βιβλιοθήκης (διεθνώς 29%), για το 33% υπάρχει ανεπαρκής πρόσβαση στο διαδίκτυο (διεθνώς 30%) και για το 31% υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια διδακτικών υλικών, π.χ., βιβλίων (διεθνώς 26%) και έλλειψη εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία μαθημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης (διεθνώς 19%).

Πίνακας 12. Σχολικοί Πόροι

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Έλλειψη προσοντούχων ή/και αποδοτικών εκπαιδευτικών	38 (0,2)	38 (0,7)
Έλλειψη εκπαιδευτικών με επάρκεια στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες	41 (0,3)	48 (0,7)
Έλλειψη εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία μαθημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης	31 (0,2)	19 (0,5)
Έλλειψη ή ανεπάρκεια διδακτικών υλικών (π.χ. βιβλίων)	31 (0,2)	26 (0,6)
Έλλειψη ή ανεπάρκεια ηλεκτρονικών υπολογιστών για διδασκαλία	40 (0,2)	38 (0,7)
Ανεπαρκής πρόσβαση στο διαδίκτυο	33 (0,2)	30 (0,6)
Έλλειψη ή ανεπάρκεια λογισμικών προγραμμάτων για διδασκαλία	44 (0,2)	37 (0,6)
Έλλειψη ή ανεπάρκεια υλικών της βιβλιοθήκης	36 (0,2)	29 (0,2)
Έλλειψη προσωπικού στήριξης	44 (0,2)	47 (0,7)

3.13 Σχολικό κλίμα – μαθητές

Ο Πίνακας 13 δείχνει το ποσοστό των εκπαιδευτικών των οποίων οι μαθητές εκδηλώνουν ορισμένες συμπεριφορές τουλάχιστον μια φορά τη βδομάδα. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι μαθητές του 59% των εκπαιδευτικών έχουν καθυστερημένη προσέλευση στο σχολείο (διεθνώς 52%) ενώ οι μαθητές του 51% των εκπαιδευτικών απουσιάζουν συστηματικά από το σχολείο (διεθνώς 39%). Σε μικρότερο ποσοστό εμφανίζεται ο εκφοβισμός/λεκτική κακοποίηση μεταξύ των μαθητών (23%, διεθνώς 16%). Οι υπόλοιπες συμπεριφορές εμφανίζονται σε πολύ μικρότερα ποσοστά τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς.

Πίνακας 13. Σχολικό Κλίμα - παράγοντες που έχουν σχέση με τους μαθητές

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Καθυστερημένη προσέλευση στο σχολείο	59 (0,2)	52 (0,7)
Απουσίες (π.χ. αδικαιολόγητες απουσίες)	51 (0,2)	39 (0,6)
Αντιγραφή	9 (0,2)	13 (0,5)
Βανδαλισμός και κλοπή	8 (0,1)	4 (0,3)
Εκφοβισμός ή λεκτική κακοποίηση μεταξύ μαθητών	23 (0,2)	16 (0,5)
Σωματικές βλάβες εξαιτίας βίας μεταξύ μαθητών	7 (0,2)	2 (0,2)
Εκφοβισμός ή λεκτική κακοποίηση εκπαιδευτικών ή άλλου προσωπικού	5 (0,1)	3 (0,3)
Χρήση/κατοχή ναρκωτικών ή/και αλκοόλ	0 (0,0)	1 (0,1)

3.14 Σχολικό κλίμα – εκπαιδευτικοί

Τα αποτελέσματα στον Πίνακα 14 δείχνουν το ποσοστό των εκπαιδευτικών για τους οποίους ο Διευθυντής του σχολείου δήλωσε ότι ισχύουν τα παρακάτω τουλάχιστον μια φορά τη βδομάδα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 18% των εκπαιδευτικών παρουσιάζει αργοπορημένη προσέλευση στο σχολείο (διεθνώς 11%), το 17% κάνει απουσίες (διεθνώς 5%) και ένα πολύ μικρό ποσοστό (1%, διεθνώς 0%) κάνει διακρίσεις.

Πίνακας 14. Σχολικό Κλίμα – παράγοντες που έχουν σχέση με τους εκπαιδευτικούς

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Καθυστερημένη προσέλευση στο σχολείο	18 (0,2)	11 (0,4)
Απουσίες (π.χ. αδικαιολόγητες απουσίες)	17 (0,2)	5 (0,3)
Διακρίσεις (π.χ. με βάση το φύλο, την εθνικότητα, τη θρησκεία ή τις ειδικές ανάγκες κτλ.)	1 (0,0)	0 (0,1)

3.15 Σχολική αυτονομία

Ως προς τα θέματα αυτονομίας του σχολείου, φαίνεται ότι στην Κύπρο συγκριτικά με τη διεθνή πραγματικότητα υπάρχει πολύ λιγότερη αυτονομία στα σχολεία. Συγκεκριμένα, σε όλες τις σχετικές δηλώσεις (Πίνακας 15) τα ποσοστά στην Κύπρο είναι χαμηλότερα από τα διεθνή, εκτός από το θέμα της εφαρμογής πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών όπου το ποσοστό της Κύπρου (94%) είναι συγκρίσιμο με τον διεθνή μέσο όρο (96%).

Πίνακας 15. Σχολική Αυτονομία

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Διορισμός ή πρόσληψη εκπαιδευτικών	25 (0,2)	75 (0,3)
Απόλυση ή αποβολή εκπαιδευτικών από την εργασία	24 (0,2)	68 (0,6)
Καθορισμός της αρχικής μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένων και των μισθολογικών κλιμάκων	23 (0,1)	36 (0,5)
Καθορισμός των μισθολογικών αυξήσεων των εκπαιδευτικών	23 (0,1)	37 (0,5)
Απόφαση για την κατανομή του προϋπολογισμού εντός του σχολείου	50 (0,2)	82 (0,4)
Εφαρμογή πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών	94 (0,1)	96 (0,3)
Εφαρμογή πολιτικής για την αξιολόγηση των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων κρατικών/περιφερειακών αξιολογήσεων	83 (0,2)	79 (0,5)
Έγκριση εισδοχής των μαθητών στο σχολείο	32 (0,2)	81 (0,5)
Επιλογή του μαθησιακού υλικού που χρησιμοποιείται.	60 (0,2)	94 (0,2)
Καθορισμός της ύλης των μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένων κρατικών/περιφερειακών αναλυτικών προγραμμάτων	35 (0,2)	65 (0,5)
Καθορισμός των προσφερόμενων μαθημάτων	30 (0,2)	78 (0,5)

3.16 Επαγγελματικό κλίμα

Τα αποτελέσματα στον Πίνακα 16 δείχνουν το ποσοστό των εκπαιδευτικών για τους οποίους ο Διευθυντής του σχολείου δήλωσε σε σχέση με το επαγγελματικό κλίμα τα πιο κάτω στοιχεία. Φαίνεται ότι υπάρχουν πολύ υψηλά ποσοστά εκπαιδευτικών στα σχολεία της Κύπρου οι οποίοι έχουν κουλτούρα συμμετοχής στην επιτυχία, αναπτύσσουν συζητήσεις για δυσκολίες, έχουν αμοιβαίο σεβασμό για τις ιδέες των συναδέλφων και κοινό σύνολο πεποιθήσεων γύρω από την εκπαίδευση/μάθηση. Υψηλό ποσοστό (85%) παρουσιάζεται και στη συνεργασία του σχολείου με την τοπική κοινότητα (διεθνώς 75%).

Πίνακας 16. Επαγγελματικό Κλίμα

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Το προσωπικό του σχολείου μοιράζεται ένα κοινό σύνολο πεποιθήσεων γύρω από την εκπαίδευση/μάθηση.	93 (0,1)	87 (0,5)
Υπάρχει υψηλό επίπεδο συνεργασίας μεταξύ του σχολείου και της τοπικής κοινότητας.	85 (0,2)	75 (0,6)
Το προσωπικό του σχολείου αναπτύσσει ανοικτή συζήτηση για δυσκολίες που προκύπτουν.	96 (0,1)	93 (0,4)
Υπάρχει αμοιβαίος σεβασμός για τις ιδέες των συναδέλφων.	95 (0,1)	93 (0,4)
Επικρατεί κουλτούρα συμμετοχής στην επιτυχία.	97 (0,1)	90 (0,4)

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού τόσο διεθνώς όσο και στην Κύπρο είναι γυναικοκρατούμενο. Η TALIS έδειξε ότι το 68% των εκπαιδευτικών σε διεθνές επίπεδο είναι γυναίκες, ενώ στην Κύπρο το ποσοστό ανέρχεται στο 70%.
- Ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών της Κύπρου είναι 43 ετών (διεθνώς επίσης 43 ετών).
- Το 63% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία 30-49 ετών (διεθνώς 58%) ενώ το ποσοστό για την ηλικιακή ομάδα 50-60 ετών στην Κύπρο αλλά και διεθνώς είναι 30%.
- Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία (96%) απόφοιτοι Πανεπιστημίου ή κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο (διεθνώς 90%). Ένα πολύ μικρό ποσοστό (1%) είναι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας μη Πανεπιστημιακής σχολής (διεθνώς 7%) και ένα ποσοστό 3% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου (διεθνώς 1%).
- Ο μέσος όρος συνολικής διδακτικής εμπειρίας των εκπαιδευτικών στην Κύπρο είναι 13 χρόνια (διεθνώς 16) και ο μέσος όρος υπηρεσίας στο συγκεκριμένο σχολείο είναι 5 χρόνια (διεθνώς 10).
- Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (95%) εργάζεται με πλήρη απασχόληση (διεθνώς 82%).
- Το 73% των εκπαιδευτικών εργάζονται σε μόνιμη βάση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό διεθνώς είναι 83%.
- Το 80% των σχολείων στην Κύπρο είναι δημόσια (διεθνώς 82%) και το 20% ιδιωτικά (διεθνώς 19%).
- Τα σχολεία στην Κύπρο βρίσκονται κυρίως σε μικρές ή μεγάλες πόλεις, σε κωμοπόλεις και λιγότερο σε χωριά.
- Ως προς την κατανομή των εκπαιδευτικών στα σχολεία, 33% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο εργάζεται σε σχολεία όπου περισσότερο από 10% των μαθητών έχουν ως μητρική γλώσσα μια διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα διδασκαλίας στο σχολείο τους, το 12% διδάσκει σε σχολείο όπου 10% των μαθητών είναι μαθητές με ειδικές ανάγκες και το 8% διδάσκει σε σχολεία όπου περισσότερο από το 30% των μαθητών προέρχονται από κοινωνικοοικονομικά ασθενέστερες οικογένειες.
- Ο μέσος όρος μαθητών ανά σχολείο στην Κύπρο είναι 364 (διεθνώς 546), ο μέσος όρος εκπαιδευτικών ανά σχολείο είναι 50 (διεθνώς 45) και η αναλογία μαθητή-εκπαιδευτικού είναι 7 (διεθνώς 12).
- Ο μέσος όρος μαθητών ανά τμήμα, στην Κύπρο είναι 21 (διεθνώς 24).
- Τα αποτελέσματα σε σχέση με τους σχολικούς πόρους δείχνουν ότι για το 44% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια λογισμικών προγραμμάτων για διδασκαλία (διεθνώς 37%), για το 44% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη προσωπικού στήριξης (διεθνώς 47%), για το 41% υπάρχει έλλειψη εκπαιδευτικών με επάρκεια στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (διεθνώς 48%), για το 40% υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια ηλεκτρονικών υπολογιστών για διδασκαλία (διεθνώς 38%) και για το 38% υπάρχει έλλειψη προσοντούχων ή/και αποδοτικών εκπαιδευτικών (διεθνώς 38%). Επιπλέον, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι για το 36% των εκπαιδευτικών υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια υλικών της βιβλιοθήκης (διεθνώς 29%), για το 33% υπάρχει ανεπαρκής πρόσβαση στο

διαδίκτυο (διεθνώς 30%) και για το 31% υπάρχει έλλειψη/ανεπάρκεια διδακτικών υλικών, π.χ., βιβλίων (διεθνώς 26%) και έλλειψη εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία μαθημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης (διεθνώς 19%).

- Ως προς το θέμα των προβληματικών συμπεριφορών μαθητών και εκπαιδευτικών (τουλάχιστον μια φορά τη βδομάδα), τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι μαθητές του 59% των εκπαιδευτικών έχουν καθυστερημένη προσέλευση στο σχολείο (διεθνώς 52%) ενώ οι μαθητές του 51% των εκπαιδευτικών απουσιάζουν συστηματικά από το σχολείο (διεθνώς 39%). Επιπλέον, σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 18% των εκπαιδευτικών παρουσιάζει αργοπορημένη προσέλευση στο σχολείο (διεθνώς 11%), το 17% κάνει απουσίες (διεθνώς 5%) και ένα πολύ μικρό ποσοστό (1%, διεθνώς 0%) κάνει διακρίσεις.
- Ως προς τα θέματα αυτονομίας του σχολείου, φαίνεται ότι στην Κύπρο συγκριτικά με τη διεθνή πραγματικότητα υπάρχει πολύ λιγότερη αυτονομία στα σχολεία. Συγκεκριμένα, σε όλες τις σχετικές δηλώσεις αυτονομίας τα ποσοστά στην Κύπρο είναι χαμηλότερα από τα διεθνή, εκτός από το θέμα της εφαρμογής πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών όπου το ποσοστό της Κύπρου (94%) είναι συγκρίσιμο με τον διεθνή μέσο όρο (96%).
- Ως προς το θέμα του επαγγελματικού κλίματος τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχουν πολύ υψηλά ποσοστά (πάνω από 90%) εκπαιδευτικών στα σχολεία της Κύπρου οι οποίοι έχουν κουλτούρα συμμετοχής στην επιτυχία, αναπτύσσουν συζητήσεις για δυσκολίες, έχουν αμοιβαίο σεβασμό για τις ιδέες των συναδέλφων και κοινό σύνολο πεποιθήσεων γύρω από την εκπαίδευση/μάθηση. Υψηλό ποσοστό (85%) παρουσιάζεται και στη συνεργασία του σχολείου με την τοπική κοινότητα (διεθνώς 75%).

4 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Στο μέρος αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν στη διοίκηση του σχολείου. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται θέματα για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των Διευθυντών, το επίσημο επίπεδο εκπαίδευσής τους, την προηγούμενη εργασιακή τους πείρα, τον ρόλο και τις ευθύνες του Διευθυντή, το είδος διοίκησης το οποίο εφαρμόζουν οι Διευθυντές στα σχολεία, την εμπλοκή τους σε προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης και την εργασιακή τους ικανοποίηση.

4.1 Φύλο Διευθυντών

Στο δείγμα των Διευθυντών των σχολείων, φαίνεται ότι υπάρχει ισότιμη κατανομή αντρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, το 49,4% των Διευθυντών του δείγματος διεθνώς είναι γυναίκες ενώ στην Κύπρο το ποσοστό αυτό είναι 53,1%.

Πίνακας 17. Φύλο

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Φύλο		
Γυναίκες	53,1 (1,1)	49,4 (0,2)

4.2 Ηλικία Διευθυντών

Ο μέσος όρος ηλικίας των Διευθυντών διεθνώς είναι 51,5 ενώ της Κύπρου 55,2. Η μεγάλη πλειοψηφία σε διευθυντική θέση ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 50 – 59 ετών. Στην κατηγορία αυτή το ποσοστό στην Κύπρο είναι πολύ μεγαλύτερο (73,4%) από ότι διεθνώς (47,5%).

Πίνακας 18. Ηλικία Διευθυντών

	Κύπρος Μ.Ο. (Τ.Σ.)	Διεθνώς Μ.Ο. (Τ.Σ.)
Κάτω των 30 ετών	0,0 (0,0)	0,2 (0,0)
30-39 ετών	3,2 (1,8)	7,7 (0,4)
40-49 ετών	8,5 (2,6)	29,7 (0,7)
50-59 ετών	73,4 (4,3)	47,5 (0,8)
60 ετών+	14,9 (3,4)	15,0 (0,6)
Μέσος όρος ηλικίας	55,2 (0,5)	51,5 (0,1)

4.3 Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης Διευθυντών

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα στην Έρευνα, οι Διευθυντές στην Κύπρο είναι στην συντριπτική τους πλειοψηφία (87,8%) απόφοιτοι Πανεπιστημίου (ή και με μεταπτυχιακό τίτλο). Ο αντίστοιχος μέσος όρος διεθνώς είναι 92,5%. Ένα ποσοστό 12,2% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου (διεθνώς 3,2%) ενώ δεν υπάρχουν Διευθυντές με δίπλωμα μη πανεπιστημιακής σχολής.

Πίνακας 19. Επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης Διευθυντών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Δίπλωμα Τριτοβάθμιας μη Πανεπιστημιακής Σχολής	0,0 (0,0)	3,9 (0,3)
Πτυχίο Πανεπιστημίου ή/και Μεταπτυχιακό	87,8 (3,5)	92,5 (0,4)
Διδακτορικό	12,2 (3,5)	3,2 (0,3)

4.4 Χρόνια υπηρεσίας Διευθυντών

Ο Πίνακας 20 δείχνει τα χρόνια υπηρεσίας των Διευθυντών. Όπως φαίνεται, ο μέσος όρος των ετών υπηρεσίας των Διευθυντών στην Κύπρο είναι 4,7 χρόνια (διεθνώς 8,9). Ωστόσο, ο μέσος όρος των ετών υπηρεσίας τους σε άλλες θέσεις σχολικής διοίκησης είναι 9,4 μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο διεθνή (5,7). Ο μέσος όρος ετών υπηρεσίας των Διευθυντών ως εκπαιδευτικών στην Κύπρο είναι 27,8 (διεθνώς 20,7).

Πίνακας 20. Χρόνια Υπηρεσίας

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Χρόνια υπηρεσίας ως Διευθυντής	4,7 (0,5)	8,9 (0,1)
Χρόνια υπηρεσίας σε άλλες θέσεις σχολικής διοίκησης	9,4 (0,7)	5,7 (0,1)
Χρόνια υπηρεσίας ως εκπαιδευτικός συνολικά	27,8 (0,6)	20,7 (0,1)
Χρόνια υπηρεσίας σε άλλα επαγγέλματα	2,6 (0,6)	3,2 (0,1)

4.5 Κατανομή χρόνου εργασίας Διευθυντών

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 21, οι Διευθυντές ασχολούνται κυρίως (42,6%) με διοικητικά και διευθυντικά καθήκοντα και συνεδρίες και λιγότερο με άλλα καθήκοντα (επικοινωνία με μαθητές, καθήκοντα και συνεδρίες σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία, επικοινωνία με γονείς ή κηδεμόνες, επικοινωνία με την τοπική κοινότητα, επιχειρήσεις και βιομηχανία). Η κατανομή αυτή συνάδει με την κατανομή του χρόνου των Διευθυντών σε διεθνές επίπεδο.

Πίνακας 21. Κατανομή χρόνου εργασίας Διευθυντών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Διοικητικά και Διευθυντικά καθήκοντα και συνεδρίες	42,6 (1,5)	41,3 (0,2)
Καθήκοντα και συνεδρίες σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία	16,3 (0,7)	21,4 (0,2)
Επικοινωνία με μαθητές	18,5 (0,8)	14,9 (0,1)
Επικοινωνία με γονείς ή κηδεμόνες	13,6 (0,6)	11,2 (0,1)
Επικοινωνία με την τοπική κοινότητα, επιχειρήσεις και βιομηχανία	6,5 (0,4)	7,1 (0,1)
Άλλο	2,5 (0,3)	4,1 (0,1)

4.6 Ευθύνη για διοικητικά καθήκοντα

Σύμφωνα με τον Πίνακα 22, η εικόνα στην Κύπρο διαφοροποιείται πολύ από την εικόνα που εμφανίζεται διεθνώς. Συγκεκριμένα, στην Κύπρο, φαίνεται ότι η διεύθυνση του σχολείου δεν

έχει να κάνει με πολλά από τα θέματα που εμφανίζονται στον Πίνακα 24 (διορισμός/πρόσληψη εκπαιδευτικών, απόλυση εκπαιδευτικών, μισθοδοσία, καθορισμό ύλης μαθημάτων, καθορισμό προσφερόμενων μαθημάτων κ.ά). Το γεγονός αυτό πιθανόν να σχετίζεται με τον συγκεντρωτικό χαρακτήρα του δημόσιου σχολείου στην Κύπρο ενώ οι αποκλίσεις στα ποσοστά που φαίνονται στον πίνακα πιθανόν να ανταποκρίνονται στα ιδιωτικά σχολεία του δείγματος (που ήταν περίπου 20%). Υψηλό ποσοστό εμφανίζεται στο θέμα της εφαρμογής πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών (66,7%), γεγονός που δείχνει ότι για θέματα εντός σχολείου οι Διευθυντές έχουν λόγο στις δράσεις που εφαρμόζονται.

Πίνακας 22. Ευθύνη για διοικητικά καθήκοντα

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Διορισμός ή πρόσληψη εκπαιδευτικών	19,8 (3,1)	39,0 (0,7)
Απόλυση ή αποβολή εκπαιδευτικών από την εργασία	16,7 (2,9)	29,5 (0,7)
Καθορισμός της αρχικής μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών, συμπεριλαμβανομένων και των μισθολογικών κλιμάκων	10,4 (2,6)	14,2 (0,6)
Καθορισμός των μισθολογικών αυξήσεων των εκπαιδευτικών	7,4 (2,4)	17,5 (0,6)
Απόφαση για την κατανομή του προϋπολογισμού εντός του σχολείου	34,4 (5,0)	46,7 (0,8)
Εφαρμογή πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών	66,7 (4,7)	61,0 (0,8)
Έγκριση εισδοχής των μαθητών στο σχολείο	50,5 (5,4)	52,2 (0,7)
Επιλογή του μαθησιακού υλικού που χρησιμοποιείται	37,2 (4,6)	44,7 (0,8)
Καθορισμός της ύλης των μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένων κρατικών/περιφερειακών αναλυτικών προγραμμάτων	22,9 (3,3)	34,6 (0,7)
Καθορισμός των προσφερόμενων μαθημάτων	22,9 (2,6)	51,8 (0,7)

4.7 Εμπλοκή Διευθυντή σε δραστηριότητες

Ο Πίνακας 23 παρουσιάζει τις δραστηριότητες στις οποίες έχουν εμπλακεί οι Διευθυντές τους τελευταίους 12 μήνες. Όπως φαίνεται, οι Διευθυντές στην Κύπρο δίνουν μεγάλη έμφαση (88,8%) στο να παρέχουν στους γονείς πληροφορίες για το σχολείο και την επίδοση των μαθητών (διεθνώς 65,8%). Επιπλέον, σύμφωνα με τους Διευθυντές, φαίνεται ότι υπάρχει μεγάλη συνεργασία (85,7%) με τους εκπαιδευτικούς για επίλυση προβλημάτων πειθαρχίας στην τάξη (διεθνώς 68,2%), ενώ σε μεγάλο βαθμό (82,5%) οι Διευθυντές δηλώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί νιώθουν υπεύθυνοι για τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών (διεθνώς 75,5%). Οι Διευθυντές στην Κύπρο φαίνεται να δίνουν περισσότερη σημασία στην παρακολούθηση διδασκαλιών σε τάξεις (63,3%) συγκριτικά με τα διεθνή στοιχεία (49,0%). Επίσης, οι Διευθυντές στην Κύπρο δεν φαίνεται να αναπτύσσουν αρκετές δράσεις για υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών για ανάπτυξη νέων διδακτικών πρακτικών (50,0%), συγκριτικά με τους Διευθυντές διεθνώς (64,1%).

Πίνακας 23. Εμπλοκή σε δραστηριότητες ως Διευθυντής κατά τους τελευταίους 12 μήνες

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Συνεργάστηκα με τους εκπαιδευτικούς για επίλυση προβλημάτων πειθαρχίας.	85,7 (3,2)	68,2 (0,7)
Παρακολούθησα διδασκαλία σε τάξεις.	63,3 (5,0)	49,0 (0,7)
Ανέπτυξα δράσεις για υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών για ανάπτυξη νέων διδακτικών πρακτικών.	50,0 (5,3)	64,1 (0,8)
Διασφάλισα ότι οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν την ευθύνη της βελτίωσης των διδακτικών τους δεξιοτήτων.	76,3 (3,7)	68,6 (0,7)
Διασφάλισα ότι οι εκπαιδευτικοί νιώθουν υπεύθυνοι για τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών τους.	82,5 (4,0)	75,5 (0,6)
Παρείχα στους γονείς πληροφορίες για το σχολείο και την επίδοση των μαθητών.	88,8 (3,4)	65,8 (0,7)
Έλεγξα για σφάλματα στις διοικητικές διαδικασίες και εκθέσεις του σχολείου.	73,5 (4,1)	60,9 (0,7)
Επίλυσα προβλήματα σχετικά με το ωρολόγιο πρόγραμμα αυτού του σχολείου.	52,0 (4,7)	46,9 (0,8)
Συνεργάστηκα με Διευθυντές άλλων σχολείων.	62,2 (4,0)	62,1 (0,7)

4.8 Εμπλοκή Διευθυντή σε ανάπτυξη πλάνου για το σχολείο

Ως προς το θέμα της συμμετοχής των Διευθυντών στην ανάπτυξη ενός πλάνου για το σχολείο, φαίνεται ότι οι Διευθυντές στην Κύπρο χρησιμοποιούν σε λιγότερο βαθμό (66,3%) την επίδοση των μαθητών και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθητών για να αναπτύξουν εκπαιδευτικούς στόχους και προγράμματα στο σχολείο από ό,τι διεθνώς (88,8%). Επιπλέον, 71,6% των Διευθυντών δήλωσε ότι εφαρμόζει σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης για αυτό το σχολείο (διεθνώς 79,1%).

Πίνακας 24. Εμπλοκή σε ανάπτυξη πλάνου για το σχολείο

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Χρησιμοποίησα την επίδοση των μαθητών και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθητών για να αναπτύξω τους εκπαιδευτικούς στόχους και τα προγράμματα του σχολείου.	66,3 (4,8)	88,8 (0,5)
Εφάρμοσα ένα σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης για αυτό το σχολείο	71,6 (4,5)	79,1 (0,6)

4.9 Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη του Διευθυντή

Ως προς τα θέματα που τέθηκαν ως εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των Διευθυντών, φάνηκε ότι αυτά είναι κυρίως η έλλειψη κινήτρων για συμμετοχή σε τέτοιου είδους δραστηριότητες (53,6 %), η σύγκρουση με το ωράριο της εργασίας τους (48,4%), η μη προσφορά σχετικής επαγγελματικής ανάπτυξης (47,4 %), η έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη (38,3%), το κόστος (34,7%) και σε μικρότερο βαθμό η σύγκρουση με οικογενειακές υποχρεώσεις. Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι τα ποσοστά της Κύπρου στις δηλώσεις «Δεν προσφέρεται σχετική επαγγελματική ανάπτυξη» (47,4%), «Δεν παρέχονται κίνητρα για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες» (53,6%) και «Υπάρχει έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη» (38,3%) είναι πολύ υψηλότερα από τα διεθνή (22,4%, 35,4% και 20,7% αντίστοιχα).

Πίνακας 25. Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη του Διευθυντή

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Δεν κατέχω τα προαπαιτούμενα (π.χ. προσόντα, εμπειρία, αρχαιότητα).	13,7 (3,2)	7,2 (0,4)
Η επαγγελματική ανάπτυξη είναι πολύ δαπανηρή/μη οικονομικά προσιτή.	34,7 (4,9)	29,9 (0,7)
Υπάρχει έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη.	38,3 (4,7)	20,7 (0,6)
Η επαγγελματική ανάπτυξη συγκρούεται με το ωράριο της εργασίας μου.	48,4 (4,7)	43,1 (0,8)
Δεν έχω χρόνο λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων.	22,6 (4,1)	13,3 (0,5)
Δεν προσφέρεται σχετική επαγγελματική ανάπτυξη.	47,4 (4,9)	22,4 (0,6)
Δεν παρέχονται κίνητρα για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες.	53,6 (4,6)	35,4 (0,7)

4.10 Περιορισμοί στην αποτελεσματικότητα του Διευθυντή

Ο Πίνακας 26 παρουσιάζει τα θέματα τα οποία οι Διευθυντές θεωρούν ότι τους περιορίζουν στο να είναι αποτελεσματικοί στην εργασία τους.

Πίνακας 26. Περιορισμοί στην αποτελεσματικότητα του Διευθυντή

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Ανεπαρκής σχολικός προϋπολογισμός και πόροι	83,3 (4,2)	79,5 (0,6)
Κυβερνητικοί κανονισμοί και πολιτική	76,8 (4,0)	69,1 (0,7)
Απουσίες εκπαιδευτικών	65,6 (3,5)	38,2 (0,7)
Έλλειψη συμμετοχής και στήριξης από γονείς ή κηδεμόνες	40,6 (5,1)	49,5 (0,8)
Σύστημα μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών βασισμένο στην καριέρα	40,0 (5,0)	47,6 (0,7)
Έλλειψη ευκαιριών και στήριξης για τη δική μου επαγγελματική ανάπτυξη	30,2 (4,5)	30,2 (0,7)
Έλλειψη ευκαιριών και στήριξης για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	49,5 (4,8)	42,6 (0,7)
Μεγάλος φόρτος εργασίας και υψηλό επίπεδο ευθυνών στην εργασία μου	67,4 (4,8)	71,8 (0,7)
Έλλειψη καταμερισμού ηγεσίας με άλλα μέλη του προσωπικού του σχολείου	25,0 (3,8)	32,6 (0,7)

Τα βασικότερα θέματα τα οποία προκύπτουν είναι, τόσο για τους Διευθυντές της Κύπρου όσο και τους Διευθυντές διεθνώς τα εξής: η ανεπάρκεια στον προϋπολογισμό και τους πόρους (83,3% στην Κύπρο, 79,5% διεθνώς), οι κυβερνητικοί κανονισμοί και η εκπαιδευτική πολιτική (76,8% στην Κύπρο, 69,1% διεθνώς) και ο μεγάλος φόρτος εργασίας και το υψηλό επίπεδο ευθυνών στην εργασία τους (67,4% στην Κύπρο, 71,8% διεθνώς). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το θέμα των απουσιών των εκπαιδευτικών το οποίο για τους κύπριους Διευθυντές αποτελεί αρκετά μεγάλο εμπόδιο (65,6%) συγκριτικά με τα διεθνή αποτελέσματα (38,2%).

4.11 Δυνατότητες εμπλοκής γονέων στο σχολείο

Ο Πίνακας 27 παρουσιάζει τις απαντήσεις των Διευθυντών για τις δραστηριότητες που γίνονται για εμπλοκή των γονέων στο σχολείο. Όπως φαίνεται, γίνονται κυρίως συναντήσεις γονέων (97,9%, διεθνώς 98,9%), στήριξη στους συνδέσμους γονέων (82,5%, διεθνώς 68,4%) και σε πολύ

μικρότερο βαθμό εργαστήρια ή σειρές μαθημάτων για γονείς ή κηδεμόνες (44,3%, διεθνώς 57,4%).

Πίνακας 27. Δυνατότητες εμπλοκής γονέων στο σχολείο

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Εργαστήρια ή σειρές μαθημάτων για γονείς ή κηδεμόνες	44,3 (5,0)	57,4 (0,7)
Υπηρεσίες για στήριξη της συμμετοχής γονέων ή κηδεμόνων, όπως η παροχή φροντίδας παιδιών	34,4 (4,1)	28,7 (0,7)
Στήριξη στον/ους σύνδεσμο/ους γονέων	82,5 (3,7)	68,4 (0,6)
Συνάντηση/εις γονέων	97,9 (1,5)	98,9 (0,2)

4.12 Επαγγελματική ικανοποίηση

Ο Πίνακας 28 δείχνει τις απαντήσεις των Διευθυντών στις δηλώσεις που αφορούν στην επαγγελματική ικανοποίηση. Όπως φαίνεται, οι Διευθυντές στην Κύπρο, όπως και διεθνώς, δείχνουν να είναι πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Η μόνη δήλωση στην οποία φαίνεται να διαφοροποιούνται οι Διευθυντές της Κύπρου σε σχέση με τα διεθνή αποτελέσματα είναι αυτή που αφορά στην εκτίμηση που έχει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού από την κοινωνία. Συγκεκριμένα, 71,1% των Διευθυντών της Κύπρου θεωρούν ότι το επάγγελμα χαίρει εκτίμησης ενώ διεθνώς το ποσοστό αυτό είναι μόνο 44,0%.

Πίνακας 28. Επαγγελματική ικανοποίηση Διευθυντή

	Κύπρος %	Διεθνώς %
Τα πλεονεκτήματα αυτού του επαγγέλματος ξεπερνούν τα μειονεκτήματά του.	96,9	83,3
Εάν μπορούσα να αποφασίσω ξανά, θα επέλεγα την ίδια εργασία/θέση.	97,9	86,9
Θα ήθελα να μετακινηθώ σε άλλο σχολείο εάν αυτό ήταν δυνατό.	22,7	14,0
Μετανιώνω για την απόφασή μου να γίνω Διευθυντής.	3,1	6,3
Απολαμβάνω να εργάζομαι σε αυτό το σχολείο.	99,0	96,1
Θα σύστηνα το σχολείο μου ως ένα καλό μέρος για να εργαστεί κανείς.	96,9	96,4
Πιστεύω ότι το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χαίρει εκτίμησης από την κοινωνία.	71,1	44,0
Είμαι ικανοποιημένος με την απόδοσή μου σε αυτό το σχολείο.	97,9	94,6
Γενικά, είμαι ικανοποιημένος με την εργασία μου.	100,0	95,7

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Στο δείγμα των Διευθυντών των σχολείων, υπάρχει ισότιμη κατανομή αντρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, το 49,4% των Διευθυντών του δείγματος διεθνώς είναι γυναίκες ενώ στην Κύπρο το ποσοστό αυτό είναι 53,1%.
- Ο μέσος όρος ηλικίας των Διευθυντών διεθνώς είναι 51,5 ενώ της Κύπρου 55,2. Η μεγάλη πλειοψηφία σε Διευθυντική θέση ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 50 – 59 ετών. Στην κατηγορία αυτή το ποσοστό στην Κύπρο είναι πολύ μεγαλύτερο (73,4%) από ό,τι διεθνώς (47,5%).
- Οι Διευθυντές στην Κύπρο είναι στην συντριπτική τους πλειοψηφία (87,8%) απόφοιτοι Πανεπιστημίου (ή και με μεταπτυχιακό τίτλο). Ο αντίστοιχος μέσος όρος διεθνώς είναι 92,5%. Ένα ποσοστό 12,2% είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου (διεθνώς 3,2%) ενώ δεν υπάρχουν Διευθυντές με δίπλωμα μη πανεπιστημιακής σχολής.
- Ο μέσος όρος των ετών υπηρεσίας των Διευθυντών στην Κύπρο είναι 4,7 χρόνια (διεθνώς 8,9). Ωστόσο, ο μέσος όρος των ετών υπηρεσίας τους σε άλλες θέσεις σχολικής διοίκησης είναι 9,4, μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο διεθνή (5,7). Ο μέσος όρος ετών υπηρεσίας των Διευθυντών ως εκπαιδευτικών στην Κύπρο είναι 27,8 (διεθνώς 20,7).
- Οι Διευθυντές ασχολούνται κυρίως (42,6%) με διοικητικά και διευθυντικά καθήκοντα και συνεδρίες και λιγότερο με άλλα καθήκοντα (επικοινωνία με μαθητές, καθήκοντα και συνεδρίες σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία, επικοινωνία με γονείς ή κηδεμόνες, επικοινωνία με την τοπική κοινότητα, επιχειρήσεις και βιομηχανία). Η κατανομή αυτή συνάδει με την κατανομή του χρόνου των Διευθυντών σε διεθνές επίπεδο.
- Οι Διευθυντές στην Κύπρο δίνουν μεγάλη έμφαση (88,8%) στο να παρέχουν στους γονείς πληροφορίες για το σχολείο και την επίδοση των μαθητών (διεθνώς 65,8%). Επιπλέον, σύμφωνα με τους Διευθυντές, φαίνεται ότι υπάρχει μεγάλη συνεργασία (85,7%) με τους εκπαιδευτικούς για επίλυση προβλημάτων πειθαρχίας στην τάξη (διεθνώς 68,2%) ενώ σε μεγάλο βαθμό (82,5%) οι Διευθυντές δηλώνουν ότι οι εκπαιδευτικοί νιώθουν υπεύθυνοι για τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών (διεθνώς 75,5%). Οι Διευθυντές στην Κύπρο φαίνεται να δίνουν περισσότερη σημασία στην παρακολούθηση διδασκαλιών σε τάξεις (63,3%) συγκριτικά με τα διεθνή στοιχεία (49,0%). Επίσης, οι Διευθυντές στην Κύπρο δεν φαίνεται να αναπτύσσουν αρκετές δράσεις για υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών για ανάπτυξη νέων διδακτικών πρακτικών (50,0%) συγκριτικά με τους Διευθυντές διεθνώς (64,1%).
- Ως προς το θέμα της συμμετοχής των Διευθυντών στην ανάπτυξη ενός σχεδίου για το σχολείο, φαίνεται ότι οι Διευθυντές στην Κύπρο χρησιμοποιούν σε λιγότερο βαθμό (66,3%) την επίδοση των μαθητών και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των μαθητών για να αναπτύξουν εκπαιδευτικούς στόχους και προγράμματα στο σχολείο από ό,τι διεθνώς (88,8%). Επιπλέον, 71,6% των Διευθυντών δήλωσε ότι εφαρμόζει σχέδιο επαγγελματικής ανάπτυξης για αυτό το σχολείο (διεθνώς 79,1%).
- Σε θέματα αυτονομίας η εικόνα στην Κύπρο διαφοροποιείται πολύ από την εικόνα που εμφανίζεται διεθνώς. Συγκεκριμένα, στην Κύπρο, φαίνεται ότι η διεύθυνση του σχολείου δεν έχει να κάνει με πολλά θέματα όπως ο διορισμός/πρόσληψη εκπαιδευτικών, η απόλυση εκπαιδευτικών, η μισθοδοσία, ο καθορισμός ύλης

μαθημάτων, ο καθορισμός προσφερόμενων μαθημάτων κ.ά. Το γεγονός αυτό πιθανόν να σχετίζεται με τον συγκεντρωτικό χαρακτήρα του δημόσιου σχολείου στην Κύπρο. Ψηλό ποσοστό εμφανίζεται στο θέμα της εφαρμογής πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών (66,7%), γεγονός που δείχνει ότι για θέματα εντός σχολείου οι Διευθυντές έχουν λόγο στις δράσεις που εφαρμόζονται.

- Ως προς τα θέματα που τέθηκαν ως εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των Διευθυντών, φάνηκε ότι αυτά είναι κυρίως η έλλειψη κινήτρων για συμμετοχή σε τέτοιου είδους δραστηριότητες (53,6 %), η σύγκρουση με το ωράριο της εργασίας τους (48,4%), η μη προσφορά σχετικής επαγγελματικής ανάπτυξης (47,4%), η έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη (38,3%), το κόστος (34,7%) και λιγότερο η σύγκρουση με οικογενειακές υποχρεώσεις. Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι τα ποσοστά της Κύπρου στις δηλώσεις «Δεν προσφέρεται σχετική επαγγελματική ανάπτυξη» (47,4%), «Δεν παρέχονται κίνητρα για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες» (53,6%) και «Υπάρχει έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη» (38,3%) είναι πολύ υψηλότερα από τα διεθνή (22,4%, 35,4% και 20,7% αντίστοιχα).
- Τα βασικότερα θέματα τα οποία προκύπτουν σε θέματα αποτελεσματικότητας των Διευθυντών είναι, τόσο για τους Διευθυντές της Κύπρου όσο και τους Διευθυντές διεθνώς τα εξής: η ανεπάρκεια στον προϋπολογισμό και τους πόρους (83,3% στην Κύπρο, 79,5% διεθνώς), οι κυβερνητικοί κανονισμοί και η πολιτική (76,8% στην Κύπρο, 69,1% διεθνώς) και ο μεγάλος φόρτος εργασίας και το υψηλό επίπεδο ευθυνών στην εργασία τους (67,4% στην Κύπρο, 71,8% διεθνώς). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το θέμα των απουσιών των εκπαιδευτικών το οποίο για τους κύπριους Διευθυντές αποτελεί αρκετά μεγάλο εμπόδιο (65,6%) συγκριτικά με τα διεθνή αποτελέσματα (38,2%).
- Οι δραστηριότητες που γίνονται για εμπλοκή των γονέων στο σχολείο είναι κυρίως συναντήσεις γονέων (97,9%, διεθνώς 98,9%), στήριξη στους συνδέσμους γονέων (82,5%, διεθνώς 68,4%) και σε πολύ μικρότερο βαθμό εργαστήρια ή σειρές μαθημάτων για γονείς ή κηδεμόνες (44,3%, διεθνώς 57,4%).
- Οι Διευθυντές στην Κύπρο, όπως και διεθνώς, δείχνουν να είναι πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Η μόνη δήλωση στην οποία φαίνεται να διαφοροποιούνται οι Διευθυντές της Κύπρου με τα διεθνή αποτελέσματα είναι αυτή που αφορά στην εκτίμηση που έχει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού από την κοινωνία. Συγκεκριμένα, 71,1% των Διευθυντών της Κύπρου θεωρούν ότι το επάγγελμα χαίρει εκτίμησης ενώ διεθνώς το ποσοστό αυτό είναι μόνο 44,0%.

5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Στο μέρος αυτό περιγράφονται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται θέματα στήριξης και μεντορικής καθοδήγησης των εκπαιδευτικών, τα είδη επαγγελματικής ανάπτυξης που εφαρμόζονται, τα εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και το οικονομικό κόστος που απαιτεί η επαγγελματική ανάπτυξή τους.

5.1 Στήριξη και μεντορική καθοδήγηση εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 29 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με την συμμετοχή τους σε προγράμματα στήριξης. Όπως φαίνεται, ποσοστό 51,1% των εκπαιδευτικών έχει λάβει μέρος στο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχομένων εκπαιδευτικών (διεθνώς 48,6%), 35,4% έχει λάβει μέρος σε ανεπίσημες δραστηριότητες στήριξης νεοεισερχομένων (διεθνώς 44,0%) και 30,9% έχει λάβει μέρος σε μια εισαγωγή γενικής ή/και διοικητικής φύσεως στο σχολείο (διεθνώς 47,5%).

Πίνακας 29. Συμμετοχή σε πρόγραμμα στήριξης για νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Έχω λάβει/λαμβάνω μέρος σε πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχομένων.	51,1 (1,2)	48,6 (0,2)
Έχω λάβει/λαμβάνω μέρος σε ανεπίσημες δραστηριότητες στήριξης νεοεισερχομένων οι οποίες δεν αποτελούν μέρος ενός προγράμματος στήριξης νεοεισερχομένων εκπαιδευτικών.	35,4 (1,2)	44,0 (0,2)
Έχω λάβει/λαμβάνω μέρος σε μια εισαγωγή γενικής ή/και διοικητικής φύσεως στο σχολείο για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς.	30,9 (1,0)	47,5 (0,2)

5.2 Μεντορική καθοδήγηση

Ο Πίνακας 30 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τη μεντορική καθοδήγηση που δέχονται ή δίνουν. Όπως φαίνεται, συγκριτικά με τους μέσους όρους διεθνώς, στην Κύπρο τα ποσοστά μεντορικής καθοδήγησης είναι χαμηλότερα. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί, σε ποσοστό 6,4%, ανέφεραν ότι τη χρονική περίοδο διεξαγωγής της μέτρησης είχαν μέντορα για να τους καθοδηγεί (διεθνώς 12,8%), ενώ σε ποσοστό 5,2% ανέφεραν ότι εκτελούσαν καθήκοντα επιλεγμένου μέντορα για έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς (διεθνώς 14,2%).

Πίνακας 30. Μεντορική καθοδήγηση

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Την παρούσα χρονική περίοδο έχω μέντορα για να με καθοδηγεί.	6,4 (0,5)	12,8 (0,2)
Εκτελώ καθήκοντα επιλεγμένου μέντορα για έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς.	5,2 (0,5)	14,2 (0,1)

5.3 Στοιχεία προγραμμάτων μεντορικής καθοδήγησης

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Διευθυντών, στην Κύπρο (94,4%) και διεθνώς (89,1%) γίνεται κυρίως μεντορική καθοδήγηση από έμπειρους εκπαιδευτικούς και προγραμματισμένες συναντήσεις με τον Διευθυντή ή/και συναδέλφους εκπαιδευτικούς (82,2%, διεθνώς 87,7%). Στην Κύπρο (83,3%) φαίνεται να γίνονται σειρές μαθημάτων/σεμινάρια σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι διεθνώς (57,2%).

Πίνακας 31. Στοιχεία προγραμμάτων μεντορικής καθοδήγησης

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Μεντορική καθοδήγηση από έμπειρους εκπαιδευτικούς	94,4 (0,2)	89,1 (0,7)
Σειρές μαθημάτων/σεμινάρια	83,3 (0,2)	57,2 (0,9)
Προγραμματισμένες συναντήσεις με τον Διευθυντή ή/και συναδέλφους εκπαιδευτικούς	82,2 (0,2)	87,7 (0,6)
Ένα σύστημα αξιολόγησης από συναδέλφους	26,3 (0,2)	41,0 (0,9)
Δικτύωση/εικονικές κοινότητες	15,1 (0,2)	30,8 (0,9)
Συνεργασία με άλλα σχολεία	40,1 (0,3)	28,7 (0,9)
Συνδιδασκαλία (μαζί με πιο έμπειρους εκπαιδευτικούς)	67,6 (0,3)	52,8 (0,9)
Ένα σύστημα ημερολογίων, ατομικών φακέλων επιτευγμάτων κτλ. για διευκόλυνση της μάθησης και του αναστοχασμού	33,7 (0,3)	31,8 (0,8)

5.4 Είδος επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 32 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης στις οποίες συμμετείχαν. Το είδος επαγγελματικής ανάπτυξης στο οποίο συμμετέχουν οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο σε μεγαλύτερο βαθμό (63,0%) είναι εκπαιδευτικά συνέδρια/σεμινάρια. Το είδος αυτό της επιμόρφωσης φαίνεται να παρακολουθούν σε μικρότερο βαθμό οι εκπαιδευτικοί διεθνώς (43,6%). Επιπλέον, το 60,6% των εκπαιδευτικών ανέφερε ότι παρακολουθεί σειρές μαθημάτων/εργαστήρια (διεθνώς 70,9%), 24,7% των εκπαιδευτικών ότι συμμετείχε σε δίκτυο εκπαιδευτικών συγκροτημένο ειδικά για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (διεθνώς 36,9%) και 24,5% ότι συμμετείχε σε ατομική ή συνεργατική έρευνα σε θέμα επαγγελματικού ενδιαφέροντος (διεθνώς 31,3%). Μικρότερα ποσοστά εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι συμμετείχαν σε άλλες μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης.

Πίνακας 32. Είδος επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Σειρές μαθημάτων/εργαστήρια (π.χ. γύρω από το γνωστικό αντικείμενο ή μεθόδους ή/και άλλα εκπαιδευτικά θέματα)	60,6 (1,2)	70,9 (0,2)
Εκπαιδευτικά συνέδρια ή σεμινάρια (όπου εκπαιδευτικοί ή/και ερευνητές παρουσιάζουν τα ερευνητικά τους αποτελέσματα και συζητούν εκπαιδευτικά ζητήματα).	63,0 (1,3)	43,6 (0,2)
Επισκέψεις για παρατήρηση σε άλλα σχολεία.	18,3 (0,9)	19,0 (0,2)
Επισκέψεις για παρατήρηση σε χώρους επιχειρήσεων, δημόσιους οργανισμούς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς	11,4 (0,8)	12,8 (0,1)
Σειρές μαθημάτων ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης σε χώρους επιχειρήσεων, δημόσιους οργανισμούς, μη κυβερνητικούς οργανισμούς	13,2 (0,9)	14,0 (0,1)
Πρόγραμμα που οδηγεί σε τίτλο σπουδών (π.χ. πρόγραμμα πτυχίου).	8,7 (0,7)	17,9 (0,2)
Συμμετοχή σε δίκτυο εκπαιδευτικών συγκροτημένο ειδικά για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	24,7 (1,1)	36,9 (0,2)
Ατομική ή συνεργατική έρευνα σε θέμα επαγγελματικού σας ενδιαφέροντος	24,5 (1,0)	31,3 (0,2)
Μεντορική καθοδήγηση ή/και παρατήρηση μεταξύ συναδέλφων, στο πλαίσιο μιας επίσημης διευθέτησης από το σχολείο	18,7 (0,9)	29,5 (0,2)

5.5 Συμμετοχή εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης

Ο Πίνακας 33 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης στις οποίες συμμετείχαν τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες και το κόστος επιβάρυνσής τους για τις δραστηριότητες αυτές. Όπως φαίνεται, το 89,1% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο συμμετείχε σε τέτοιες δραστηριότητες (διεθνώς 88,4%). Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (81,8%) δήλωσαν ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν είχαν προσωπικό κόστος γι' αυτούς (διεθνώς 66,1%), 9,7% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι είχε κάποιο κόστος και 8,5% ότι πλήρωσε όλο το κόστος συμμετοχής. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στην Κύπρο, το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες με οικονομική επιβάρυνση είναι πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο διεθνώς. Συνεπώς, στην Κύπρο δεν επιβαρύνεται σε μεγάλο βαθμό ο εκπαιδευτικός για τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης.

Πίνακας 33. Οικονομικό κόστος για δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Ποσοστό εκπαιδευτικών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες	89,1 (0,7)	88,4 (0,1)
Ποσοστό εκπαιδευτικών με προσωπικό οικονομικό κόστος για τις δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης		
Χωρίς κόστος	81,8 (1,2)	66,1 (0,2)
Κάποιο κόστος	9,7 (0,9)	25,2 (0,2)
Όλο το κόστος	8,5 (0,9)	8,6 (0,1)

5.6 Στήριξη εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη

Ο Πίνακας 34 δείχνει τα αποτελέσματα που έχουν σχέση με τη στήριξη που είχαν οι εκπαιδευτικοί στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Οι εκπαιδευτικοί σε ποσοστό 58,5% δήλωσαν ότι έχουν κάνει χρήση εργάσιμου χρόνου για δραστηριότητες οι οποίες έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου (διεθνώς 54,5%).

Πίνακας 34. Στήριξη εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Έχω κάνει χρήση εργάσιμου χρόνου για δραστηριότητες οι οποίες έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου.	58,5 (1,5)	54,5 (0,2)
Έχω λάβει επίδομα για δραστηριότητες εκτός ωρών εργασίας.	2,4 (0,5)	7,9 (0,1)
Έχω λάβει μη χρηματική στήριξη για δραστηριότητες εκτός εργάσιμων ωρών (μειωμένος διδακτικός φόρτος, ημέρες άδειας, εκπαιδευτική άδεια κτλ.).	13,6 (1,0)	14,1 (0,2)

5.7 Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 35, τα βασικά εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην Κύπρο είναι η απουσία κινήτρων για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες (61,3%), η έλλειψη χρόνου λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων (52,3%), η σύγκρουση με το ωράριο της εργασίας τους (45,1%), το οικονομικό κόστος (44,1%), η μη προσφορά σχετικής επαγγελματικής ανάπτυξης (43%) και η έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη (41,3%).

Πίνακας 35. Εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Δεν κατέχω τα προαπαιτούμενα (π.χ. προσόντα, εμπειρία, αρχαιότητα).	12,2 (0,8)	11,1 (0,1)
Η επαγγελματική ανάπτυξη είναι πολύ δαπανηρή/μη οικονομικά προσιτή.	44,1 (1,3)	43,8 (0,2)
Υπάρχει έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη.	41,3 (1,2)	31,6 (0,2)
Η επαγγελματική ανάπτυξη συγκρούεται με το ωράριο της εργασίας μου.	45,1 (1,3)	50,6 (0,2)
Δεν έχω χρόνο λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων.	52,3 (1,3)	35,7 (0,2)
Δεν προσφέρεται σχετική επαγγελματική ανάπτυξη.	43,0 (1,2)	39,0 (0,2)
Δεν παρέχονται κίνητρα για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες.	61,3 (1,2)	48,0 (0,2)

5.8 Ανάγκες εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη

Όπως φαίνεται στον πίνακα 36, οι ανάγκες των εκπαιδευτικών της Κύπρου για επαγγελματική ανάπτυξη εστιάζονται κυρίως στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (27,0%), στις νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας (20,0%), στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον (17,5%) και στην επαγγελματική καθοδήγηση και συμβουλευτική αγωγή των μαθητών (17,1%). Οι ανάγκες διεθνώς αφορούν στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (22,3%), σε δεξιότητες ΤΠΕ (18,9%) και σε νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας (17,8%).

Πίνακας 36. Ανάγκες εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Γνώση και κατανόηση του/ων γνωστικού/ών μου πεδίου/ων	2,4 (0,4)	8,7 (0,1)
Παιδαγωγικές ικανότητες σχετικά με τη διδασκαλία του/ων γνωστικού/ών μου πεδίου/ων	4,3 (0,6)	9,7 (0,1)
Γνώση του αναλυτικού προγράμματος	8,3 (0,8)	7,9 (0,1)
Αξιολόγηση μαθητών και πρακτικές αξιολόγησης	4,8 (0,6)	11,6 (0,1)
Δεξιότητες ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας) για τη διδασκαλία	12,5 (0,7)	18,9 (0,2)
Συμπεριφορά μαθητών και διαχείριση τάξης	7,5 (0,8)	13,1 (0,1)
Διεύθυνση και διοίκηση του σχολείου	11,7 (0,9)	8,7 (0,1)
Προσεγγίσεις στην εξατομικευμένη μάθηση	9,2 (0,8)	12,5 (0,1)
Διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες	27,0 (1,0)	22,3 (0,2)
Διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον	17,5 (0,9)	12,7 (0,1)
Διδασκαλία διαθεματικών ικανοτήτων (π.χ. επίλυση προβλημάτων, μαθαίνω πώς να μαθαίνω)	9,0 (0,7)	11,0 (0,1)
Προσεγγίσεις για την ανάπτυξη διεπαγγελματικών ικανοτήτων για μελλοντική εργασία ή μελλοντικές σπουδές	15,2 (0,9)	10,4 (0,1)
Νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας	20,0 (0,8)	17,8 (0,2)
Επαγγελματική καθοδήγηση και συμβουλευτική αγωγή των μαθητών	17,1 (0,8)	12,4 (0,1)

5.9 Τύπος δραστηριοτήτων επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών

Οι δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης στις οποίες έλαβαν μέρος οι εκπαιδευτικοί κατά τους δώδεκα (12) τελευταίους μήνες ήταν κυρίως η συγκρότηση ομάδων συναδέλφων του σχολείου ή του ίδιου γνωστικού αντικειμένου (39,7%), η ευκαιριακή συμμετοχή σε δραστηριότητες μεθοδολογίας ενεργητικής μάθησης (23,6%) και συνεργατικές μαθησιακές δραστηριότητες ή έρευνα με άλλους εκπαιδευτικούς (19,8%).

Πίνακας 37. Τύπος δραστηριοτήτων επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών τους δώδεκα (12) τελευταίους μήνες

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Μια ομάδα συναδέλφων από το σχολείο μου ή του ίδιου γνωστικού αντικειμένου	39,7 (1,5)	39,6 (0,2)
Ευκαιρίες για μεθόδους ενεργητικής μάθησης (όχι απλή ακρόαση/παρακολούθηση διάλεξης)	23,6 (1,4)	33,4 (0,2)
Συνεργατικές μαθησιακές δραστηριότητες ή έρευνα με άλλους εκπαιδευτικούς	19,8 (1,3)	25,8 (0,2)
Μια εκτεταμένη χρονική περίοδο (αρκετές δραστηριότητες προγραμματισμένες για περίοδο μερικών βδομάδων ή μηνών)	12,6 (1,0)	19,8 (0,2)

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Ποσοστό 51,1% των εκπαιδευτικών έχει λάβει μέρος στο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών (διεθνώς 48,6%), 35,4% έχει λάβει μέρος σε ανεπίσημες δραστηριότητες στήριξης νεοεισερχομένων (διεθνώς 44,0%) και 30,9% έχει λάβει μέρος σε μια εισαγωγή γενικής ή/και διοικητικής φύσεως στο σχολείο (διεθνώς 47,5%).
- Συγκριτικά με τους μέσους όρους διεθνώς, στην Κύπρο τα ποσοστά μεντορικής καθοδήγησης είναι χαμηλότερα. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί, σε ποσοστό 6,4%, ανέφεραν ότι τη χρονική περίοδο διεξαγωγής της μέτρησης είχαν μέντορα για να τους καθοδηγεί (διεθνώς 12,8%), ενώ σε ποσοστό 5,2% ανέφεραν ότι εκτελούσαν καθήκοντα επιλεγμένου μέντορα για έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς (διεθνώς 14,2%).
- Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Διευθυντών, στην Κύπρο (94,4%) και διεθνώς (89,1%) γίνεται κυρίως μεντορική καθοδήγηση από έμπειρους εκπαιδευτικούς και προγραμματισμένες συναντήσεις με τον Διευθυντή ή/και συναδέλφους εκπαιδευτικούς (82,2%, διεθνώς 87,7%). Στην Κύπρο (83,3%) φαίνεται να γίνονται σειρές μαθημάτων/σεμινάρια σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι διεθνώς (57,2%).
- Το είδος επαγγελματικής ανάπτυξης στο οποίο συμμετέχουν οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο σε μεγαλύτερο βαθμό (63,0%) είναι εκπαιδευτικά συνέδρια/σεμινάρια. Το είδος αυτό της επιμόρφωσης φαίνεται να παρακολουθούν σε μικρότερο βαθμό οι εκπαιδευτικοί διεθνώς (43,6%). Επιπλέον, το 60,6% των εκπαιδευτικών ανέφερε ότι παρακολουθεί σειρές μαθημάτων/εργαστήρια (διεθνώς 70,9%), 24,7% των εκπαιδευτικών ότι συμμετείχε σε δίκτυο εκπαιδευτικών συγκροτημένο ειδικά για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (διεθνώς 36,9%) και 24,5% ότι συμμετείχε σε ατομική ή συνεργατική έρευνα σε θέμα επαγγελματικού ενδιαφέροντος (διεθνώς 31,3%). Μικρότερα ποσοστά εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι συμμετείχαν σε άλλες μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Το 89,1% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο συμμετείχε σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης (διεθνώς 88,4%). Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί (81,8%) δήλωσαν ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν είχαν προσωπικό κόστος γι' αυτούς (διεθνώς 66,1%), 9,7% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι είχε κάποιο κόστος και 8,5% ότι πλήρωσε όλο το κόστος συμμετοχής. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στην Κύπρο, το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες με οικονομική επιβάρυνση είναι πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο διεθνώς. Συνεπώς, στην Κύπρο δεν επιβαρύνεται σε μεγάλο βαθμό ο εκπαιδευτικός για τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Οι εκπαιδευτικοί, σε ποσοστό 58,5%, δήλωσαν ότι έχουν κάνει χρήση εργάσιμου χρόνου για δραστηριότητες οι οποίες έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου (διεθνώς 54,5%).
- Τα βασικά εμπόδια στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών στην Κύπρο είναι η απουσία κινήτρων για συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες (61,3%), η έλλειψη χρόνου λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων (52,3%), η σύγκρουση με το ωράριο της εργασίας τους (45,1%), το οικονομικό κόστος (44,1%), η μη προσφορά σχετικής επαγγελματικής ανάπτυξης (43%) και η έλλειψη στήριξης από τον εργοδότη (41,3%).

- Οι ανάγκες των εκπαιδευτικών της Κύπρου για επαγγελματική ανάπτυξη εστιάζονται κυρίως στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (27,0%), στις νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας (20,0%), στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον (17,5%) και στην επαγγελματική καθοδήγηση και συμβουλευτική αγωγή των μαθητών (17,1%). Οι ανάγκες διεθνώς αφορούν στη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες (22,3%), σε δεξιότητες ΤΠΕ (18,9%) και σε νέες τεχνολογίες στον χώρο εργασίας (17,8%).
- Οι δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης στις οποίες έλαβαν μέρος οι εκπαιδευτικοί κατά τους δώδεκα (12) τελευταίους μήνες ήταν κυρίως η συγκρότηση ομάδων συναδέλφων του σχολείου ή του ίδιου γνωστικού αντικειμένου (39,7%), η ευκαιριακή συμμετοχή σε δραστηριότητες μεθοδολογίας ενεργητικής μάθησης (23,6%) και συνεργατικές μαθησιακές δραστηριότητες ή έρευνα με άλλους εκπαιδευτικούς (19,8%).

6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Η ανατροφοδότηση είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Στο συγκεκριμένο συγκείμενο, «ανατροφοδότηση» ορίζεται ως οποιουδήποτε είδους επικοινωνία γίνεται για τη διδασκαλία μέσω κάποιας μορφής αλληλεπίδρασης, όπως είναι η παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη, η συζήτηση για το αναλυτικό πρόγραμμα ή για τα αποτελέσματα των μαθητών. Μπορεί να γίνει μέσω ανεπίσημων συζητήσεων με τους εκπαιδευτικούς ή μπορεί να έχει μια πιο επίσημη και δομημένη μορφή. Ο όρος «αξιολόγηση» αναφέρεται στην εκτίμηση του έργου του εκπαιδευτικού από τον Διευθυντή, τον εξωτερικό επιθεωρητή ή από τους συναδέλφους του. Στο συγκεκριμένο συγκείμενο, η αξιολόγηση αναφέρεται σε μια επίσημη διαδικασία, που είναι μέρος ενός επίσημου συστήματος διαχείρισης της απόδοσης και περιλαμβάνει καθορισμένες διαδικασίες και κριτήρια, παρά σε μια ανεπίσημη προσέγγιση μέσω άτυπων συζητήσεων (OECD, 2014a). Στο μέρος αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και στην ανατροφοδότηση που δέχεται. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται θέματα που αφορούν κυρίως στις μεθόδους της επίσημης αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, στα μέτρα που λαμβάνονται στα σχολεία μετά την ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών και στην επίδραση που έχει η ανατροφοδότηση στους εκπαιδευτικούς και στα σχολεία.

6.1 Εκπαιδευτικοί που δεν έλαβαν ποτέ επίσημη ανατροφοδότηση

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 38, η πιο συχνή ανατροφοδότηση γίνεται από τον Διευθυντή του σχολείου και από εξωτερικά άτομα ή ομάδες. Σε πολύ λιγότερο βαθμό φαίνεται να γίνεται ανατροφοδότηση στην Κύπρο από άλλους εκπαιδευτικούς, μέντορες ή από τη διευθυντική ομάδα του σχολείου.

Πίνακας 38. Εκπαιδευτικοί που δεν έλαβαν ποτέ επίσημη ανατροφοδότηση

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Από τον Διευθυντή του σχολείου	3,7 (0,1)	13,8 (0,4)
Από τη Διευθυντική ομάδα του σχολείου	43,3 (0,2)	29,8 (0,5)
Από μέντορα	46,3 (0,2)	51,6 (0,6)
Από άλλους εκπαιδευτικούς	59,5 (0,2)	52,5 (0,7)
Από εξωτερικά άτομα ή ομάδες	19,7 (0,1)	37,5 (0,6)

6.2 Μέθοδοι επίσημης αξιολόγησης εκπαιδευτικών

Η επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο γίνεται, σύμφωνα με τους Διευθυντές, κυρίως με άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (97,6%), με ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα (84%) και με αξιολογήσεις της γνώσης περιεχομένου των εκπαιδευτικών (83,5%). Σε διεθνές επίπεδο τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται. Συγκεκριμένα, η έμφαση δίνεται στην ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα (95,3%), στην άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (94,9%), στη συζήτηση για ανατροφοδότηση από γονείς ή κηδεμόνες (88,7%) και στη

συζήτηση των αυτοαξιολογήσεων των εκπαιδευτικών για το έργο τους (81,1%). Επιπλέον, διεθνώς φαίνεται να δίνεται περισσότερη έμφαση στην έρευνα σε μαθητές για τη διδασκαλία.

Πίνακας 39. Μέθοδοι επίσημης αξιολόγησης εκπαιδευτικών σύμφωνα με τους Διευθυντές

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη	97,6 (0,1)	94,9 (0,3)
Έρευνες σε μαθητές για τη διδασκαλία	50,5 (0,2)	78,8 (0,6)
Αξιολογήσεις της γνώσης περιεχομένου των εκπαιδευτικών	83,5 (0,2)	75,6 (0,6)
Ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα	84,0 (0,2)	95,3 (0,3)
Συζήτηση των αυτοαξιολογήσεων των εκπαιδευτικών για το έργο τους	61,3 (0,2)	81,1 (0,5)
Συζήτηση για ανατροφοδότηση από γονείς ή κηδεμόνες	62,7 (0,2)	88,7 (0,5)

6.3 Μέθοδοι παροχής ανατροφοδότησης εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 40 παρουσιάζει τα αποτελέσματα, με βάση τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, για τις μεθόδους παροχής ανατροφοδότησης που χρησιμοποιούνται. Οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι γίνεται κυρίως ανατροφοδότηση μετά από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (74,5%), ενώ εφαρμόζονται πολύ λιγότερο άλλες μορφές ανατροφοδότησης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι συγκριτικά με τα διεθνή αποτελέσματα (53,3%) χρησιμοποιείται λιγότερο η ανατροφοδότηση μέσα από έρευνες σε μαθητές (33,2%).

Πίνακας 40. Μέθοδοι παροχής ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Ανατροφοδότηση μετά από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη	74,5 (1,0)	78,8 (0,2)
Ανατροφοδότηση μέσα από έρευνες σε μαθητές οι οποίες αφορούν στη διδασκαλία σας	33,2 (1,3)	53,3 (0,2)
Ανατροφοδότηση μετά από αξιολόγηση των γνώσεών σας στο/α γνωστικό/ά σας αντικείμενο/α	49,7 (1,4)	54,8 (0,2)
Ανατροφοδότηση μετά από ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα	48,7 (1,4)	63,6 (0,2)
Ανατροφοδότηση μετά από την αυτοαξιολόγησή σας για τη δουλειά σας (π.χ. παρουσίαση ατομικού φακέλου επιτευγμάτων)	41,9 (1,3)	52,7 (0,2)
Ανατροφοδότηση μετά από έρευνες/συζητήσεις με γονείς	46,3 (1,4)	53,4 (0,2)

6.4 Εμφάσεις στην ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών

Στον Πίνακα 41 φαίνονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών για τις emphases στις οποίες εστιάζει η ανατροφοδότηση που δέχονται. Συγκεκριμένα, υψηλότερα ποσοστά παρουσιάζονται στις δηλώσεις που αφορούν στις παιδαγωγικές ικανότητες για τη διδασκαλία των γνωστικών τους πεδίων (93,8%), τη συμπεριφορά των μαθητών και τη διαχείριση της τάξης (92,0%), τη γνώση και κατανόηση των γνωστικών τους πεδίων (91,7%) και την επίδοση των μαθητών (91,2%). Στα ίδια θέματα φαίνεται να δίνονται emphases και σε διεθνές επίπεδο, με χαμηλότερα όμως ποσοστά. Στο θέμα της διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον (67,4%) στην Κύπρο φαίνεται να δίνεται αρκετά μεγαλύτερη έμφαση απ' ό,τι διεθνώς (43,7%).

Πίνακας 41. Εμφάσεις της ανατροφοδότησης των εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Επίδοση μαθητών	91,2 (0,9)	87,5 (0,2)
Γνώση και κατανόηση του/ων γνωστικού/ών μου πεδίου/ων	91,7 (0,8)	83,5 (0,2)
Παιδαγωγικές ικανότητες για τη διδασκαλία του/ων γνωστικού/ών μου πεδίου/ων	93,8 (0,6)	86,8 (0,2)
Πρακτικές αξιολόγησης μαθητών	87,2 (0,8)	83,0 (0,2)
Συμπεριφορά μαθητών και διαχείριση τάξης	92,0 (0,8)	86,9 (0,2)
Διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες	68,3 (1,3)	68,7 (0,2)
Διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον	67,4 (1,3)	43,7 (0,3)
Η ανατροφοδότηση που παρέχω σε άλλους εκπαιδευτικούς για βελτίωση της διδασκαλίας τους.	59,4 (1,6)	57,4 (0,2)
Ανατροφοδότηση από γονείς ή κηδεμόνες	66,5 (1,4)	70,8 (0,2)
Ανατροφοδότηση από τους μαθητές	77,1 (1,4)	79,1 (0,2)
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς	81,8 (1,1)	80,7 (0,2)

6.5 Διορθωτικά μέτρα μετά την επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 42 παρουσιάζει τα μέτρα που εφαρμόζονται για τους εκπαιδευτικούς, σύμφωνα με τους Διευθυντές, μετά την επίσημη αξιολόγησή τους. Όπως φαίνεται, στην Κύπρο γίνεται πάντα (100%) συζήτηση με τον εκπαιδευτικό για διόρθωση οποιωνδήποτε αδυναμιών στη διδασκαλία του. Πολύ υψηλό ποσοστό (98,5%) εμφανίζεται και διεθνώς για τη συγκεκριμένη δράση. Επιπλέον, για κάθε εκπαιδευτικό, αναπτύσσεται σχέδιο ανάπτυξης ή περαιτέρω επιμόρφωσής του (88,0%) και ορίζεται μέντορας για να τον βοηθήσει να βελτιώσει τη διδασκαλία του (85,1%). Στα διεθνή αποτελέσματα φαίνεται ότι υπάρχουν περισσότερες κυρώσεις σε θέματα μισθοδοσίας ή ευθυνών για τους εκπαιδευτικούς, σε σχέση με την Κύπρο.

Πίνακας 42. Διορθωτικά μέτρα μετά την επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Συζητούνται με τον εκπαιδευτικό μέτρα για διόρθωση οποιωνδήποτε αδυναμιών στη διδασκαλία του.	100,0 (0,0)	98,5 (0,2)
Για κάθε εκπαιδευτικό, αναπτύσσεται σχέδιο ανάπτυξης ή περαιτέρω επιμόρφωσής του.	88,0 (0,1)	84,5 (0,5)
Εάν κάποιος εκπαιδευτικός έχει χαμηλή απόδοση, τότε επιβάλλονται υλικές κυρώσεις, όπως μειωμένες ετήσιες μισθολογικές αυξήσεις.	8,2 (0,1)	21,9 (0,5)
Ορίζεται μέντορας για να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να βελτιώσει τη διδασκαλία του.	85,1 (0,2)	72,5 (0,6)
Αλλαγή στις ευθύνες εργασίας του εκπαιδευτικού (π.χ. αύξηση ή μείωση του διδακτικού του φόρτου ή των διοικητικών/Διευθυντικών του ευθυνών).	50,0 (0,3)	70,1 (0,6)
Αλλαγή στον μισθό του εκπαιδευτικού ή στην καταβολή χρηματικού φιλοδομήματος σε αυτόν.	6,6 (0,1)	34,3 (0,6)
Αλλαγή στις δυνατότητες ανέλιξης του εκπαιδευτικού.	69,9 (0,2)	55,7 (0,7)
Απόλυση ή μη ανανέωση συμβολαίου.	40,4 (0,2)	56,0 (0,7)

6.6 Επίδραση της ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς

Στον Πίνακα 43 φαίνονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την επίδραση που είχε η ανατροφοδότηση που έλαβαν. Συγκεκριμένα, η ανατροφοδότηση φαίνεται να έχει μεγαλύτερη επίδραση στην αυτοπεποίθησή τους (78,5%), στην ικανοποίηση από την εργασία τους (69,6%), στις διδακτικές τους πρακτικές (65,0%), στις πρακτικές που εφαρμόζουν στη διαχείριση της τάξης (62%), στη δημόσια αναγνώριση από τον Διευθυντή ή/και τους συναδέλφους (61,2%) και στα κίνητρά τους (61,1%). Η ανατροφοδότηση αυτή φαίνεται να έχει πολύ μικρή επίδραση στην πιθανότητα ανέλιξης στην καριέρα τους (39,3%) και αμελητέα επίδραση στον μισθό ή/και στα επιδόματά τους (10,7%).

Πίνακας 43. Επίδραση της ανατροφοδότησης στους εκπαιδευτικούς

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Στη δημόσια αναγνώριση από τον Διευθυντή ή/και τους συναδέλφους σας	61,2 (1,5)	60,6 (0,2)
Στον ρόλο σας σε πρωτοβουλίες ανάπτυξης του σχολείου (π.χ. ομάδα ανάπτυξης αναλυτικού προγράμματος, ανάπτυξη στόχων σχολείου)	55,6 (1,4)	50,9 (0,2)
Στην πιθανότητα ανέλιξης της καριέρας σας (π.χ. προαγωγή)	39,3 (1,5)	36,4 (0,2)
Στον βαθμό της επαγγελματικής ανάπτυξης που λαμβάνετε	52,7 (1,7)	45,8 (0,2)
Στις εργασιακές σας ευθύνες σε αυτό το σχολείο	59,3 (1,5)	55,1 (0,2)
Στην αυτοπεποίθησή σας ως εκπαιδευτικό	78,5 (1,1)	70,6 (0,2)
Στον μισθό ή/και στα επιδόματά σας	10,7 (0,9)	25,3 (0,2)
Στις πρακτικές που εφαρμόζετε στη διαχείριση της τάξης	62,0 (1,5)	56,2 (0,2)
Στη γνώση και κατανόηση του κύριου γνωστικού σας αντικειμένου	52,4 (1,6)	53,5 (0,2)
Στις διδακτικές σας πρακτικές	65,0 (1,6)	62,0 (0,2)
Στις μεθόδους που ακολουθείτε ως προς τη διδασκαλία των μαθητών με ειδικές ανάγκες	44,7 (1,5)	45,3 (0,3)
Στη χρήση των αξιολογήσεων των μαθητών για βελτίωση της μάθησής τους	60,4 (1,5)	59,4 (0,2)
Στην ικανοποίηση από την εργασία σας	69,6 (1,4)	63,4 (0,2)
Στα κίνητρά σας	61,1 (1,6)	64,7 (0,2)

6.7 Επίδραση της ανατροφοδότησης στα σχολεία

Ο Πίνακας 44 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με την επίδραση που έχει η ανατροφοδότηση στα σχολεία τους. Συγκεκριμένα, αναφέρονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται στα σχολεία μετά την ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών. Όπως φαίνεται, 78,9% θεωρεί ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση δίνουν τη δυνατότητα να συζητούνται με τον εκπαιδευτικό μέτρα αντιμετώπισης τυχόν αδυναμιών στη διδασκαλία, 65,2% απάντησε ότι ορίζεται μέντορας για να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να βελτιώσει τη διδασκαλία του και 64,7% δήλωσε ότι εφαρμόζεται ένα σχέδιο ανάπτυξης ή επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, ποσοστό μεγαλύτερο του 50% δήλωσε ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών γίνονται σε μεγάλο βαθμό για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων (57,8%). Χαμηλό σχετικά ποσοστό (27,9%) εκπαιδευτικών συμφωνεί ότι οι εκπαιδευτικοί με τη

μεγαλύτερη απόδοση στο σχολείο τους λαμβάνουν τη μεγαλύτερη αναγνώριση, ενώ διεθνώς ο αντίστοιχος μέσος όρος είναι υψηλότερος (37,7%).

Πίνακας 44. Επίδραση της ανατροφοδότησης στα σχολεία

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Οι εκπαιδευτικοί με τη μεγαλύτερη απόδοση σε αυτό το σχολείο, λαμβάνουν τη μεγαλύτερη αναγνώριση.	27,9 (1,1)	37,7 (0,2)
Η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών έχουν μικρή επίδραση στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν στην τάξη.	47,3 (1,4)	43,4 (0,2)
Η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών γίνονται σε μεγάλο βαθμό για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων.	57,8 (1,3)	50,6 (0,2)
Καθιερώνεται σχέδιο ανάπτυξης ή επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με σκοπό τη βελτίωση της εργασίας τους.	64,7 (1,4)	59,1 (0,3)
Παρέχεται ανατροφοδότηση στους εκπαιδευτικούς βασισμένη σε μια λεπτομερή αξιολόγηση της διδασκαλίας τους.	42,8 (1,3)	47,0 (0,3)
Εάν κάποιος εκπαιδευτικός έχει συστηματικά χαμηλή απόδοση, θα πρέπει να απολύεται.	49,5 (1,5)	31,3 (0,2)
Συζητούνται με τον εκπαιδευτικό μέτρα αντιμετώπισης τυχόν αδυναμιών στη διδασκαλία.	78,9 (1,1)	73,9 (0,2)
Ορίζεται μέντορας για να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να βελτιώσει τη διδασκαλία του.	65,2 (1,3)	47,8 (0,3)

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Η πιο συχνή ανατροφοδότηση προς τους εκπαιδευτικούς γίνεται από τον Διευθυντή του σχολείου και από εξωτερικά άτομα ή ομάδες. Σε πολύ λιγότερο βαθμό φαίνεται να γίνεται ανατροφοδότηση στην Κύπρο από άλλους εκπαιδευτικούς, μέντορες ή από τη διευθυντική ομάδα του σχολείου.
- Η επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο γίνεται, σύμφωνα με τους Διευθυντές, κυρίως με άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (97,6%), με ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα (84%) και με αξιολογήσεις της γνώσης περιεχομένου των εκπαιδευτικών (83,5%). Σε διεθνές επίπεδο τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται. Συγκεκριμένα, η έμφαση δίνεται στην ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα (95,3%), στην άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (94,9%), στη συζήτηση για ανατροφοδότηση από γονείς ή κηδεμόνες (88,7%) και στη συζήτηση των αυτοαξιολογήσεων των εκπαιδευτικών για το έργο τους (81,1%). Επιπλέον, διεθνώς φαίνεται να δίνεται περισσότερη έμφαση στην έρευνα σε μαθητές για τη διδασκαλία.
- Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι η ανατροφοδότηση γίνεται μετά από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη (74,5%), ενώ εφαρμόζονται πολύ λιγότερο άλλες μορφές ανατροφοδότησης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι συγκριτικά με τα διεθνή αποτελέσματα (53,3%) χρησιμοποιείται λιγότερο η ανατροφοδότηση μέσα από έρευνες σε μαθητές (33,2%).
- Οι εμφάσεις στις οποίες εστιάζει η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών αφορούν στις παιδαγωγικές ικανότητες για τη διδασκαλία των γνωστικών τους πεδίων (93,8%), στη συμπεριφορά των μαθητών και τη διαχείριση της τάξης (92,0%), στη γνώση και κατανόηση των γνωστικών τους πεδίων (91,7%) και στην επίδοση των μαθητών (91,2%). Στα ίδια θέματα φαίνεται να δίνονται εμφάσεις και σε διεθνές επίπεδο, με χαμηλότερα όμως ποσοστά. Στο θέμα της διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον (67,4%) στην Κύπρο φαίνεται να δίνεται αρκετά μεγαλύτερη έμφαση απ' ό,τι διεθνώς (43,7%).
- Μετά την επίσημη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών γίνεται πάντα (100%) συζήτηση με τον εκπαιδευτικό για διόρθωση οποιωνδήποτε αδυναμιών στη διδασκαλία του. Πολύ υψηλό ποσοστό (98,5%) εμφανίζεται και διεθνώς για τη συγκεκριμένη δράση. Επιπλέον, για κάθε εκπαιδευτικό, αναπτύσσεται σχέδιο ανάπτυξης ή περαιτέρω επιμόρφωσής του (88,0%) και ορίζεται μέντορας για να τον βοηθήσει να βελτιώσει τη διδασκαλία του (85,1%). Στα διεθνή αποτελέσματα φαίνεται ότι υπάρχουν περισσότερες κυρώσεις σε θέματα μισθοδοσίας ή ευθυνών για τους εκπαιδευτικούς, σε σχέση με την Κύπρο.
- Η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών φαίνεται να έχει μεγαλύτερη επίδραση στην αυτοπεποίθησή τους (78,5%), στην ικανοποίηση από την εργασία τους (69,6%), στις διδακτικές τους πρακτικές (65,0%), στις πρακτικές που εφαρμόζουν στη διαχείριση της τάξης (62%), στη δημόσια αναγνώριση από τον Διευθυντή ή/και τους συναδέλφους (61,2%) και στα κίνητρά τους (61,1%). Η ανατροφοδότηση αυτή φαίνεται να έχει πολύ μικρή επίδραση στην πιθανότητα ανέλιξης στην καριέρα τους (39,3%) και αμελητέα επίδραση στον μισθό ή/και στα επιδόματά τους (10,7%).

- Ποσοστό 78,9% θεωρεί ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση δίνουν τη δυνατότητα να συζητούνται με τον εκπαιδευτικό μέτρα αντιμετώπισης τυχόν αδυναμιών στη διδασκαλία, 65,2% ότι ορίζεται μέντορας για να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να βελτιώσει τη διδασκαλία του και 64,7% ότι εφαρμόζεται ένα σχέδιο ανάπτυξης ή επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, ποσοστό μεγαλύτερο του 50% δήλωσε ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών γίνονται σε μεγάλο βαθμό για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων (57,8%). Χαμηλό σχετικά ποσοστό (27,9%) εκπαιδευτικών συμφωνεί ότι οι εκπαιδευτικοί με τη μεγαλύτερη απόδοση στο σχολείο τους λαμβάνουν τη μεγαλύτερη αναγνώριση, ενώ διεθνώς ο αντίστοιχος μέσος όρος είναι υψηλότερος (37,7%).

7 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ, ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΑΞΗΣ

Στο μέρος αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν στις διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς στην τάξη, στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση και για το περιβάλλον της τάξης.

7.1 Πρακτικές διδασκαλίας

Ο Πίνακας 45 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις πρακτικές που εφαρμόζουν στη διδασκαλία τους. Αυτό που φαίνεται να γίνεται πιο συχνά στην Κύπρο, είναι έλεγχος των τετραδίων ή της κατ' οίκον εργασίας των μαθητών (84,6%), αναφορά σε κάποιο πρόβλημα της καθημερινής ζωής ή εργασίας των μαθητών για να δείξουν τη χρησιμότητα της κατάρκτησης της νέας γνώσης (84%), παρουσίαση μιας σύνοψης του περιεχομένου που έχουν μάθει πρόσφατα οι μαθητές (83,8%) και εξάσκηση των μαθητών σε εργασίες μέχρι να είναι σίγουροι ότι κάθε μαθητής έχει κατανοήσει το θέμα (81,2%). Τα ποσοστά αυτά είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή, εκτός από το ποσοστό για την πρακτική της χρήσης προβλημάτων από την καθημερινή ζωή (διεθνές 95,3%), στο οποίο οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν εμπλοκή μόνο σε ποσοστό 84%.

Σε μικρότερα ποσοστά, τα οποία ωστόσο είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή, οι εκπαιδευτικοί δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να εργάζονται σε μικρές ομάδες με στόχο να καταλήξουν σε μια κοινή λύση σε ένα πρόβλημα ή μια εργασία (51,3%) και χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ για τις μικρές εργασίες (projects) ή την εργασία στην τάξη (46,4%). Παρόλα αυτά, οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο σημείωσαν ότι δεν διαφοροποιούν συχνά την εργασία στους μαθητές (35,5%), ποσοστό μικρότερο από το αντίστοιχο διεθνές (44,4%).

Πίνακας 45. Πρακτικές διδασκαλίας

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Παρουσιάζω μια σύνοψη του περιεχομένου που έχουν μάθει πρόσφατα οι μαθητές.	83,8 (1,0)	73,5 (0,2)
Οι μαθητές εργάζονται σε μικρές ομάδες με στόχο να καταλήξουν σε μια κοινή λύση σε ένα πρόβλημα ή μια εργασία.	51,3 (1,4)	47,4 (0,2)
Δίνω διαφορετική εργασία στους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες ή/και σε αυτούς που προχωρούν με πιο γρήγορο ρυθμό.	35,5 (1,5)	44,4 (0,2)
Αναφέρω σε κάποιο πρόβλημα της καθημερινής ζωής ή εργασίας για να δείξω τη χρησιμότητα της κατάρκτησης νέας γνώσης.	84,0 (0,2)	95,3 (0,3)
Επιτρέπω στους μαθητές να εξασκηθούν σε παρόμοιες εργασίες μέχρι να είμαι σίγουρος/η ότι κάθε μαθητής έχει κατανοήσει το θέμα.	81,2 (1,0)	67,3 (0,2)
Ελέγχω τα τετράδια ασκήσεων ή την κατ' οίκον εργασία των μαθητών.	84,6 [0,9]	72,1 [0,2]
Οι μαθητές εργάζονται σε μικρές εργασίες (projects) οι οποίες απαιτούν τουλάχιστον μια εβδομάδα για να ολοκληρωθούν.	26,8 [1,2]	27,5 [0,2]
Οι μαθητές χρησιμοποιούν ΤΠΕ για τις μικρές εργασίες (projects) ή τις εργασίες τους	46,4 (1,4)	37,5 (0,2)

7.2 Πρακτικές αξιολόγησης μαθητών από τους εκπαιδευτικούς

Ο Πίνακας 46 παρουσιάζει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών που αφορούν στις πρακτικές αξιολόγησης που χρησιμοποιούν για τους μαθητές τους. Όπως φαίνεται, οι εκπαιδευτικοί, κυρίως, παρατηρούν τους μαθητές όταν εργάζονται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και παρέχουν άμεση ανατροφοδότηση (88,2%) και αναπτύσσουν και χορηγούν τη δική τους αξιολόγηση (80,8%). Τα ποσοστά είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή (79,7% και 67,9%).

Σε μικρότερα ποσοστά, οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι χορηγούν σταθμισμένο δοκίμιο (60,8%), παρέχουν γραπτή ανατροφοδότηση στην εργασία των μαθητών, επιπρόσθετα με την αριθμητική ή αλφαβητική βαθμολογία (60,5%) και ότι ο κάθε μαθητής ξεχωριστά απαντά σε ερωτήσεις μπροστά σε όλη την τάξη (60,0%). Τα ποσοστά αυτά είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή (38,2%, 54,5% και 48,9%). Πολύ μικρό είναι το ποσοστό της αυτοαξιολόγησης των μαθητών (42,1%), το οποίο όμως είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο διεθνές (38,1%).

Πίνακας 46. Πρακτικές αξιολόγησης μαθητών από τους εκπαιδευτικούς

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Αναπτύσσω και χορηγώ τη δική μου αξιολόγηση	80,8 (1,2)	67,9 (0,2)
Χορηγώ ένα σταθμισμένο δοκίμιο.	60,8 (1,4)	38,2 (0,2)
Ο κάθε μαθητής ξεχωριστά απαντά σε ερωτήσεις μπροστά σε όλη την τάξη.	60,0 (1,5)	48,9 (0,2)
Παρέχω γραπτή ανατροφοδότηση στην εργασία των μαθητών επιπρόσθετα με την αριθμητική ή αλφαβητική βαθμολογία.	60,5 (1,3)	54,5 (0,2)
Επιτρέπω στους μαθητές να αξιολογήσουν οι ίδιοι την πρόδοό τους.	42,1 (1,4)	38,1 (0,2)
Παρατηρώ τους μαθητές όταν εργάζονται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και παρέχω άμεση ανατροφοδότηση.	88,2 (0,9)	79,7 (0,2)

7.3 Εργάσιμες ώρες εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο δήλωσαν ότι εργάζονται κατά μέσον όρο 33,1 ώρες σε μια ολοκληρωμένη ημερολογιακή εβδομάδα (διεθνής μέσος όρος 38,3 ώρες). Από αυτές, αφιερώνουν κατά μέσον όρο 16,2 ώρες για διδασκαλία (διεθνής μέσος όρος 19,3 ώρες).

Στον Πίνακα 47 φαίνεται η κατανομή των εργάσιμων ωρών των εκπαιδευτικών σε μια ολοκληρωμένη ημερολογιακή εβδομάδα. Όπως φαίνεται, οι εκπαιδευτικοί της Κύπρου αφιερώνουν σε μια ολοκληρωμένη ημερολογιακή εβδομάδα, κατά μέσον όρο, 7,3 ώρες για ατομικό σχεδιασμό ή προετοιμασία μαθημάτων είτε στο σχολείο είτε εκτός σχολείου, 4,9 ώρες για βαθμολόγηση/διόρθωση της εργασίας των μαθητών, 2,7 ώρες για συνεργασία με συναδέλφους εντός του σχολείου, 2 ώρες για συμβουλευτική αγωγή μαθητών και 1,7 ώρες για επικοινωνία και συνεργασία με γονείς ή κηδεμόνες. Επιπρόσθετα, αφιερώνουν 2,5 ώρες για εξωσχολικές δραστηριότητες, 2,4 ώρες για γενικό διοικητικό έργο και 1,3 ώρες για συμμετοχή στη διεύθυνση του σχολείου. Οι μέσοι όροι που παρουσιάζονται στην Κύπρο είναι πολύ κοντά στους αντίστοιχους διεθνείς.

Πίνακας 47. Η κατανομή των εργασιμών ωρών των εκπαιδευτικών

	Κύπρος Μ.Ο. (Τ.Σ.)	Διεθνώς Μ.Ο. (Τ.Σ.)
Ατομικός σχεδιασμός ή προετοιμασία μαθημάτων είτε στο σχολείο είτε εκτός σχολείου	7,3 (0,1)	7,1 (0,0)
Ομαδική δουλειά και διάλογος με συναδέλφους εντός του σχολείου	2,7 (0,1)	2,9 (0,0)
Βαθμολόγηση/διόρθωση της εργασίας των μαθητών	4,9 (0,1)	4,9 (0,0)
Συμβουλευτική αγωγή μαθητών	2,0 (0,1)	2,2 (0,0)
Συμμετοχή στη διεύθυνση του σχολείου	1,3 (0,1)	1,6 (0,0)
Γενικό διοικητικό έργο	2,4 [0,1]	2,9 [0,0]
Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς ή κηδεμόνες	1,7 (0,1)	1,6 (0,0)
Ενασχόληση με εξωσχολικές δραστηριότητες	2,5 (0,1)	2,1 (0,0)
Άλλα καθήκοντα	2,2 (0,2)	2,0 (0,0)

7.4 Κατανομή διδακτικού χρόνου στην τάξη

Ο Πίνακας 48 παρουσιάζει την κατανομή του διδακτικού χρόνου στην τάξη κατά τη διάρκεια ενός μέσου μαθήματος. Όπως φαίνεται, οι κύπριοι εκπαιδευτικοί αφιερώνουν 80,2% του διδακτικού τους χρόνου για διδασκαλία και μάθηση, 12,7% στην τήρηση της τάξης στην αίθουσα διδασκαλίας και 6,8% σε διοικητικά καθήκοντα. Παρόμοια αποτελέσματα για την κατανομή του διδακτικού χρόνου στην τάξη εμφανίζονται και διεθνώς.

Πίνακας 48. Κατανομή διδακτικού χρόνου στην τάξη κατά τη διάρκεια ενός μέσου μαθήματος

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Διοικητικά καθήκοντα	6,8 (0,2)	8,0 (0,0)
Τήρηση της τάξης στην αίθουσα διδασκαλίας	12,7 (0,3)	12,7 (0,1)
Διδασκαλία και μάθηση	80,2 (0,4)	78,7 (0,1)

7.5 Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση

Στον Πίνακα 49 παρουσιάζονται οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με κάποια θέματα διδασκαλίας και μάθησης. Όπως φαίνεται, ένα πολύ υψηλό ποσοστό (97%) εκπαιδευτικών θεωρεί ότι πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να σκέφτονται τις λύσεις σε πρακτικά προβλήματα προτού τους δείξουν πώς αυτά λύνονται, 94,8% θεωρεί ότι ο ρόλος τους είναι να διευκολύνουν τη διερεύνηση από τους μαθητές, 93,5% ότι οι διαδικασίες σκέψης και συλλογισμού είναι πιο σημαντικές από συγκεκριμένο περιεχόμενο αναλυτικού προγράμματος και 89,0% ότι οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα βρίσκοντας από μόνοι τους τις λύσεις σε προβλήματα. Όλα τα ποσοστά στις απαντήσεις που αφορούν στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.

Πίνακας 49. Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Ως εκπαιδευτικός, ο ρόλος μου είναι να διευκολύνω τη διερεύνηση από τους μαθητές.	94,8 (0,5)	94,3 (0,1)
Οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα βρίσκοντας από μόνοι τους τις λύσεις σε προβλήματα.	89,0 (0,9)	83,2 (0,1)
Πρέπει να επιτρέπεται στους μαθητές να σκεφτούν τις λύσεις σε πρακτικά προβλήματα προτού ο εκπαιδευτικός τους δείξει πώς αυτά λύνονται.	97,0 (0,5)	92,6 (0,1)
Οι διαδικασίες σκέψης και συλλογισμού είναι πιο σημαντικές από συγκεκριμένο περιεχόμενο αναλυτικού προγράμματος.	93,5 (0,6)	83,5 (0,1)

7.6 Ποσοστό εκπαιδευτικών που δεν συμμετέχουν σε δραστηριότητες

Στον Πίνακα 50 παρουσιάζεται η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε διάφορες δραστηριότητες που έχουν σχέση με τη συνεργασία ανάμεσα σε συναδέλφους. Συγκεκριμένα, ο πίνακας δείχνει το ποσοστό των εκπαιδευτικών που δεν συμμετείχαν σε δραστηριότητες συνεργασίας με άλλους συναδέλφους στο σχολείο τους. Ποσοστό 52,1% των εκπαιδευτικών δεν συμμετέχει σε συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους ως ομάδα στην ίδια τάξη ενώ 41% δεν κάνει παρατηρήσεις σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και δεν παρέχει ανατροφοδότηση (διεθνώς 41,9% και 44,7% αντίστοιχα). Επιπλέον, ποσοστό 21,6% δήλωσε ότι δεν συμμετέχει σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης (διεθνώς 15,7%).

Πίνακας 50. Ποσοστό εκπαιδευτικών που δεν συμμετέχουν στις πιο κάτω δραστηριότητες

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους ως ομάδα στην ίδια τάξη	52,1 (1,5)	41,9 (0,2)
Παρατήρηση σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και παροχή ανατροφοδότησης	41,0 (1,4)	44,7 (0,3)
Ενασχόληση σε κοινές δραστηριότητες διαφορετικών τάξεων και ηλικιακών ομάδων	28,5 (1,3)	21,5 (0,2)
Ανταλλαγή διδακτικού υλικού με συναδέλφους	4,9 (0,5)	7,4 (0,1)
Συμμετοχή σε συζητήσεις για τη μαθησιακή ανάπτυξη συγκεκριμένων μαθητών	2,6 (0,4)	3,5 (0,1)
Συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς στο σχολείο μου για διασφάλιση κοινών επιπέδων για την αξιολόγηση της προόδου των μαθητών	4,4 (0,4)	8,8 (0,1)
Παρακολούθηση ομαδικών συνεδριών	6,6 (0,6)	9,0 (0,1)
Συμμετοχή σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης	21,6 (1,1)	15,7 (0,2)

7.7 Συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη

Στον Πίνακα 51 φαίνονται οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών οι οποίες αφορούν στη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη. Οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών αφορούν στη διδασκαλία σε ένα συγκεκριμένο τμήμα, στο οποίο διδάσκουν οι εκπαιδευτικοί. Αυτό το τμήμα ορίζεται ως «το πρώτο τμήμα Γυμνασίου σε αυτό το σχολείο στο οποίο δίδαξαν μετά τις 11 π.μ. την περασμένη Τρίτη».

Όπως φαίνεται, ποσοστό 68,3% των εκπαιδευτικών δηλώνουν ότι οι μαθητές φροντίζουν να δημιουργούν μια ευχάριστη ατμόσφαιρα μάθησης (διεθνώς 70,5%). Ποσοστό 31,8% δηλώνει ότι χάνεται αρκετός χρόνος εξαιτίας μαθητών οι οποίοι διακόπτουν το μάθημα, 24% ότι υπάρχει αρκετός ενοχλητικός θόρυβος στην τάξη και 23,1% ότι όταν αρχίζει το μάθημα, πρέπει να περιμένουν αρκετή ώρα μέχρι να ησυχάσουν οι μαθητές. Παρόμοια αποτελέσματα για τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη εμφανίζονται και διεθνώς.

Πίνακας 51. Συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Όταν αρχίζει το μάθημα, πρέπει να περιμένω αρκετή ώρα μέχρι να ησυχάσουν οι μαθητές.	23,1 (1,2)	28,8 (0,2)
Οι μαθητές σε αυτή την τάξη φροντίζουν να δημιουργούν μια ευχάριστη ατμόσφαιρα μάθησης.	68,3 (1,2)	70,5 (0,2)
Χάνω αρκετό χρόνο εξαιτίας μαθητών οι οποίοι διακόπτουν το μάθημα.	31,8 [1,3]	29,5 [0,2]
Υπάρχει αρκετός ενοχλητικός θόρυβος σε αυτή την τάξη.	24,0 (1,3)	25,6 (0,2)

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Σε σχέση με τις πρακτικές που εφαρμόζουν στη διδασκαλία τους οι κύπριοι εκπαιδευτικοί, αυτό που φαίνεται να γίνεται πιο συχνά είναι, έλεγχος των τετραδίων ή της κατ' οίκον εργασίας των μαθητών (84,6%), αναφορά σε κάποιο πρόβλημα της καθημερινής ζωής ή εργασίας των μαθητών για να δείξουν τη χρησιμότητα της κατάρκτησης της νέας γνώσης (84%), παρουσίαση μιας σύνοψης του περιεχομένου που έχουν μάθει πρόσφατα οι μαθητές (83,8%) και εξάσκηση των μαθητών σε εργασίες μέχρι να είναι σίγουροι ότι κάθε μαθητής έχει κατανοήσει το θέμα (81,2%). Τα ποσοστά αυτά είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή, εκτός από το ποσοστό για την πρακτική της χρήσης προβλημάτων από την καθημερινή ζωή (διεθνές 95,3%), στο οποίο οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν εμπλοκή μόνο σε ποσοστό 84%.
- Σε σχέση με τις πρακτικές αξιολόγησης που χρησιμοποιούν για τους μαθητές τους φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί, κυρίως, παρατηρούν τους μαθητές όταν εργάζονται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και παρέχουν άμεση ανατροφοδότηση (88,2%) και αναπτύσσουν και χορηγούν τη δική τους αξιολόγηση (80,8%), ποσοστά υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή (79,7% και 67,9%).
- Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο δήλωσαν ότι εργάζονται κατά μέσον όρο 33,1 ώρες σε μια ολοκληρωμένη ημερολογιακή εβδομάδα (διεθνής μέσος όρος 38,3 ώρες). Από αυτές, αφιερώνουν κατά μέσον όρο 16,2 ώρες για διδασκαλία (διεθνής μέσος όρος 19,3 ώρες). Οι εκπαιδευτικοί της Κύπρου αφιερώνουν σε μια ολοκληρωμένη ημερολογιακή εβδομάδα κατά μέσον όρο, 7,3 ώρες για ατομικό σχεδιασμό ή προετοιμασία μαθημάτων είτε στο σχολείο είτε εκτός σχολείου, 4,9 ώρες για βαθμολόγηση/διόρθωση της εργασίας των μαθητών, 2,7 ώρες για συνεργασία με συναδέλφους εντός του σχολείου, 2 ώρες για συμβουλευτική αγωγή μαθητών και 1,7 ώρες για επικοινωνία και συνεργασία με γονείς ή κηδεμόνες. Επιπρόσθετα, αφιερώνουν 2,5 ώρες για εξωσχολικές δραστηριότητες, 2,4 ώρες για γενικό διοικητικό έργο και 1,3 ώρες για συμμετοχή στη διεύθυνση του σχολείου. Οι μέσοι όροι που παρουσιάζονται στην Κύπρο είναι πολύ κοντά στους αντίστοιχους διεθνείς.
- Οι κύπριοι εκπαιδευτικοί αφιερώνουν 80,2% του διδακτικού τους χρόνου για διδασκαλία και μάθηση, 12,7% στην τήρηση της τάξης στην αίθουσα διδασκαλίας και 6,8% σε διοικητικά καθήκοντα. Παρόμοια αποτελέσματα για την κατανομή του διδακτικού χρόνου στην τάξη εμφανίζονται και διεθνώς.
- Πολύ υψηλό ποσοστό (97%) εκπαιδευτικών θεωρεί ότι πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να σκέφτονται τις λύσεις σε πρακτικά προβλήματα προτού τους δείξουν πώς αυτά λύνονται, 94,8% θεωρεί ότι ο ρόλος τους είναι να διευκολύνουν τη διερεύνηση από τους μαθητές, 93,5% ότι οι διαδικασίες σκέψης και συλλογισμού είναι πιο σημαντικές από συγκεκριμένο περιεχόμενο αναλυτικού προγράμματος και 89,0% ότι οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα βρίσκοντας από μόνοι τους τις λύσεις σε προβλήματα. Όλα τα ποσοστά στις απαντήσεις που αφορούν στις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία και τη μάθηση είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.
- Ποσοστό 52,1% των εκπαιδευτικών δεν συμμετέχει σε συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους ως ομάδα στην ίδια τάξη ενώ 41% δεν κάνει παρατηρήσεις σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και δεν παρέχει ανατροφοδότηση (διεθνώς 41,9% και 44,7%

αντίστοιχα). Επιπλέον, ποσοστό 21,6% δήλωσε ότι δεν συμμετέχει σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης (διεθνώς 15,7%).

- Ποσοστό 68,3% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι οι μαθητές φροντίζουν να δημιουργούν μια ευχάριστη ατμόσφαιρα μάθησης (διεθνώς 70,5%). Ποσοστό 31,8% δήλωσε ότι χάνεται αρκετός χρόνος εξαιτίας μαθητών οι οποίοι διακόπτουν το μάθημα, 24% ότι υπάρχει αρκετός ενοχλητικός θόρυβος στην τάξη και 23,1% ότι όταν αρχίζει το μάθημα, πρέπει να περιμένουν αρκετή ώρα μέχρι να ησυχάσουν οι μαθητές. Παρόμοια αποτελέσματα για τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη εμφανίζονται και διεθνώς.

8 ΑΥΤΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Στο μέρος αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας τα οποία αφορούν στην αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών και στην επαγγελματική τους ικανοποίηση.

8.1 Αυτεπάρκεια εκπαιδευτικών

Ο Πίνακας 52 παρουσιάζει τα αποτελέσματα σε σχέση με την αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών. Οι πολύ υψηλοί μέσοι όροι δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο έχουν πολύ υψηλή αίσθηση αυτεπάρκειας. Συγκεκριμένα, πολύ υψηλά ποσοστά (πάνω από 95%) παρουσιάζονται στις δηλώσεις που δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί παρέχουν εναλλακτικές εξηγήσεις στους μαθητές, καθοδηγούν τους μαθητές να ακολουθούν τους κανόνες της τάξης, δίνουν ξεκάθαρα μηνύματα για τις προσδοκίες τους σε σχέση με τη συμπεριφορά των μαθητών, βοηθούν τους μαθητές να πιστέψουν πως μπορούν να τα πάνε καλά στο σχολείο και σχεδιάζουν καλές ερωτήσεις για τους μαθητές τους. Τα ποσοστά αυτεπάρκειας στα αποτελέσματα της Κύπρου είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.

Πίνακας 52. Αυτεπάρκεια εκπαιδευτικών

	Κύπρος % (Τ.Σ.)	Διεθνώς % (Τ.Σ.)
Βοηθώ τους μαθητές να πιστέψουν πως μπορούν να τα πάνε καλά στο σχολείο.	95,8 (0,5)	85,8 (0,1)
Βοηθώ τους μαθητές μου να εκτιμούν τη μάθηση.	94,2 (0,6)	80,7 (0,2)
Σχεδιάζω καλές ερωτήσεις για τους μαθητές μου.	95,1 (0,5)	87,4 (0,1)
Ελέγχω την ενοχλητική συμπεριφορά στην τάξη.	93,3 (0,7)	87,0 (0,1)
Ενισχύω τα κίνητρα των μαθητών οι οποίοι επιδεικνύουν μικρό ενδιαφέρον για τη σχολική εργασία.	85,3 (0,9)	70,0 (0,2)
Δίνω ξεκάθαρα μηνύματα για τις προσδοκίες μου σε σχέση με τη συμπεριφορά των μαθητών.	96,2 (0,5)	91,3 (0,1)
Βοηθώ τους μαθητές να σκέφτονται κριτικά.	94,6 (0,6)	80,3 (0,2)
Καθοδηγώ τους μαθητές να ακολουθούν τους κανόνες της τάξης.	96,2 (0,6)	89,4 (0,1)
Ηρεμώ μαθητές οι οποίοι είναι ενοχλητικοί ή θορυβώδεις.	90,2 (0,7)	84,8 (0,1)
Χρησιμοποιώ ποικιλία στρατηγικών αξιολόγησης.	87,3 (0,9)	81,9 (0,2)
Παρέχω εξηγήσεις, όταν για παράδειγμα οι μαθητές είναι συγχυσμένοι.	97,2 (0,4)	92,0 (0,1)
Εφαρμόζω εναλλακτικές διδακτικές στρατηγικές στην τάξη μου.	88,1 (0,9)	77,4 (0,2)

8.2 Επαγγελματική ικανοποίηση

Ο Πίνακας 53 παρουσιάζει τα αποτελέσματα σε σχέση με την εργασιακή ικανοποίηση των εκπαιδευτικών. Όπως φαίνεται, οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο αλλά και διεθνώς είναι αρκετά ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Συγκεκριμένα, 96,0% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι είναι ικανοποιημένοι με την απόδοσή τους στο σχολείο τους, 92,9% δήλωσαν ότι είναι ικανοποιημένοι από την εργασία τους, 86,9% δήλωσαν ότι τα πλεονεκτήματα του να είναι κάποιος εκπαιδευτικός σαφώς ξεπερνούν τα μειονεκτήματα και 85,3% δήλωσαν ότι εάν μπορούσαν να αποφασίσουν ξανά θα επέλεγαν το ίδιο επάγγελμα. Επιπλέον, μόνο 7,1% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι μετανιώνουν για την απόφασή τους να γίνουν εκπαιδευτικοί. Τα

ποσοστά επαγγελματικής ικανοποίησης στα αποτελέσματα της Κύπρου είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.

Πίνακας 53. Επαγγελματική ικανοποίηση

	Κύπρος Μ.Ο. %	Διεθνώς Μ.Ο. %
Τα πλεονεκτήματα του να είναι κάποιος εκπαιδευτικός σαφώς ξεπερνούν τα μειονεκτήματα.	86,9 (0,8)	77,4 (0,2)
Εάν μπορούσα να αποφασίσω ξανά, θα επέλεγα και πάλι να εργαστώ ως εκπαιδευτικός.	85,3 (0,8)	77,6 (0,2)
Θα ήθελα να μετακινηθώ σε άλλο σχολείο εάν αυτό ήταν δυνατό.	23,2 (1,1)	21,2 (0,2)
Μετανιώνω για την απόφασή μου να γίνω εκπαιδευτικός.	7,1 (0,6)	9,5 (0,1)
Απολαμβάνω να εργάζομαι σε αυτό το σχολείο.	84,8 (1,0)	89,7 (0,1)
Αναρωτιέμαι κατά πόσο θα ήταν καλύτερα εάν επέλεγα κάποιο άλλο επάγγελμα.	25,9 (1,1)	31,6 (0,2)
Θα σύστηνα το σχολείο μου ως ένα καλό μέρος για να εργαστεί κανείς.	83,4 (0,9)	84,0 (0,2)
Πιστεύω πως το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χαίρει εκτίμησης από την κοινωνία.	48,9 (1,2)	30,9 (0,2)
Είμαι ικανοποιημένος με την απόδοσή μου σε αυτό το σχολείο	96,0 (0,5)	92,6 (0,1)
Γενικά, είμαι ικανοποιημένος από την εργασία μου.	92,9 (0,6)	91,2 (0,1)

8.3 Διερεύνηση συσχετίσεων αυτεπάρκειας και επαγγελματικής ικανοποίησης με άλλες μεταβλητές

Στη βιβλιογραφία για την εκπαίδευση υπάρχουν ήδη αρκετές ενδείξεις για την ύπαρξη θετικής συσχέτισης μεταξύ της αυτεπάρκειας και της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών (OECD, 2014). Η αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών αποτελεί έγκυρη έννοια ανάμεσα σε χώρες με διαφορετική γλώσσα και κουλτούρα και συνδέεται θετικά με την επαγγελματική ικανοποίηση σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα (Klassen et al., 2009; OECD, 2009). Αυτή η θετική σχέση μεταξύ αυτεπάρκειας και επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα σημαντική (Judge et al., 2001) ενώ η επαγγελματική αφοσίωση φαίνεται να έχει σημαντικό ρόλο σε αυτή τη σχέση. Η επαγγελματική ικανοποίηση οδηγεί σε αυξημένη αφοσίωση στην εργασία η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε καλύτερη απόδοση στην εργασία (Lee, Carswell & Allen, 2000; Kardos & Johnson, 2007). Επιπλέον, η επαγγελματική ικανοποίηση έχει σημαντικό ρόλο στις στάσεις των εκπαιδευτικών και στην καθημερινή δουλειά τους με τα παιδιά (Caprara et al., 2003). Η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της αυτεπάρκειας των εκπαιδευτικών και της επαγγελματικής τους ικανοποίησης δείχνει ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ της παραμονής των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα και της αφοσίωσής τους στο σχολείο, της απόδοσής τους στην εργασία, και κατ' επέκταση, της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών τους (Klassen et al., 2009; Price & Collet, 2012; Somech & Bogler, 2002; Brief & Weiss, 2002). Οι μελέτες αυτές δείχνουν σχέσεις μεταξύ της αυτεπάρκειας και της επίδοσης των μαθητών, όμως δεν διερευνούν την κατεύθυνση αυτών των σχέσεων, ούτε και σχέσεις αιτιότητας. Επιπλέον, διεθνώς, η έρευνα έχει δείξει ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών, της αυτεπάρκειάς τους και των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών (Skaalvik & Skaalvik, 2007; Tschannen – Moran & Woolfolk Hoy, 2001; Caprara et al., 2006). Αρκετές μελέτες έχουν δείξει θετικές συσχετίσεις μεταξύ της αυτεπάρκειας εκπαιδευτικών και

υψηλών επιπέδων μαθησιακών αποτελεσμάτων των μαθητών. Η έρευνα έδειξε ότι τα χαμηλά επίπεδα αυτεπάρκειας εκπαιδευτικών συνδέονται με τις δυσκολίες που βιώνουν οι εκπαιδευτικοί για να χειριστούν προβληματικές συμπεριφορές μαθητών, με απαισιοδοξία εκ μέρους τους σε σχέση με θέματα μάθησης των μαθητών ενώ παράλληλα τείνουν να έχουν πιο υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους και χαμηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης (Caprara et al., 2003; Caprara et al., 2006).

Στο πλαίσιο της διεθνούς έρευνας TALIS 2013, διερευνήθηκαν πιθανές συσχετίσεις μεταξύ της αυτεπάρκειας των εκπαιδευτικών, της επαγγελματικής ικανοποίησης και μιας πλειάδας άλλων μεταβλητών. Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας TALIS 2013. Στο διάγραμμα οι μεταβλητές «Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικού», «Εμπειρία εκπαιδευτικού», «Αυτεπάρκεια εκπαιδευτικού» και «Επαγγελματική ικανοποίηση εκπαιδευτικού» είναι μεταβλητές οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην έρευνα της TALIS και για τις οποίες συλλέχθηκαν δεδομένα ενώ οι μεταβλητές «Άγχος εκπαιδευτικού», «Μαθησιακά αποτελέσματα μαθητών» και «Σταθερότητα εκπαιδευτικού στην εργασία» είναι μεταβλητές για τις οποίες δεν συλλέχθηκαν δεδομένα στο πλαίσιο της TALIS. Παρόλο που δεν συλλέχθηκαν δεδομένα σχετικά με τις μεταβλητές αυτές, συμπεριλήφθηκαν στο θεωρητικό πλαίσιο έτσι ώστε να παρουσιαστεί μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με τις σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα στα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών, τις απόψεις και τις στάσεις τους και τα μαθησιακά αποτελέσματα (OECD, 2014).

Διάγραμμα 1. Θεωρητικό πλαίσιο για τις αναλύσεις που αφορούν στην αυτεπάρκεια και την
 επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών

Στη διεθνή έκθεση αποτελεσμάτων της TALIS 2013 τα βασικά αποτελέσματα τα οποία αφορούν στο θέμα της διερεύνησης των σχέσεων μεταξύ της αυτεπάρκειας και της επαγγελματικής ικανοποίησης με άλλες μεταβλητές έδειξαν τα εξής:

- ▶ Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι αναφέρουν ότι τους δίνονται ευκαιρίες για συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο τους έχουν αναφέρει υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και υψηλότερο συναίσθημα αυτεπάρκειας στις περισσότερες χώρες της TALIS. Η σχέση μεταξύ της επαγγελματικής ικανοποίησης και της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στη λήψη αποφάσεων είναι ιδιαίτερα ισχυρή σε όλες τις χώρες.
- ▶ Η διδακτική πείρα συνδέεται με υψηλά επίπεδα αυτεπάρκειας αλλά σε κάποιες περιπτώσεις με χαμηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης. Εκπαιδευτικοί με περισσότερα από 5 χρόνια πείρας αναφέρουν υψηλότερα επίπεδα αυτεπάρκειας σε σύγκριση με τους λιγότερους πεπειραμένους συναδέλφους τους σε 26 χώρες και χαμηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης σε 12 χώρες.
- ▶ Οι τάξεις με προκλήσεις μπορούν να επηρεάσουν την αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική τους ικανοποίηση. Συγκεκριμένα, αυξημένα ποσοστά μαθητών με προβλήματα συμπεριφοράς συνδέονται με χαμηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης σε όλες σχεδόν τις χώρες.
- ▶ Η αντίληψη των εκπαιδευτικών για το ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση οδηγούν σε αλλαγές στις διδακτικές πρακτικές συνδέεται με υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης σε όλες σχεδόν τις χώρες. Επιπλέον, η αντίληψη για το ότι η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση γίνεται κυρίως για διοικητικούς σκοπούς συνδέεται με χαμηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες.
- ▶ Οι σχέσεις οι οποίες αναπτύσσουν οι εκπαιδευτικοί με τον Διευθυντή του σχολείου, με άλλους εκπαιδευτικούς ή με τους μαθητές του σχολείου τους είναι πολύ σημαντικές. Οι θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μπορούν να εξισορροπήσουν την επίδραση που μπορεί να έχουν οι τάξεις με προκλήσεις στην επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών ή τα συναισθήματα χαμηλής αυτεπάρκειας. Οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών έχουν μια ιδιαίτερα ισχυρή σχέση με την επαγγελματική ικανοποίηση των εκπαιδευτικών.
- ▶ Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, είτε μέσα από δραστηριότητες επαγγελματικής μάθησης είτε μέσα από πρακτικές επαγγελματικής μάθησης, είναι επίσης σημαντική. Οι πρακτικές συνεργασίας συνδέονται με υψηλά επίπεδα τόσο επαγγελματικής ικανοποίησης όσο και αυτεπάρκειας. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι αναφέρουν ότι συμμετέχουν σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης πέντε (5) φορές τον χρόνο ή περισσότερες εμφανίζουν στατιστικά σημαντικά υψηλότερα επίπεδα αυτεπάρκειας σχεδόν σε όλες τις χώρες και υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής ικανοποίησης στα 2/3 των χωρών της TALIS.

Υιοθετώντας παρόμοιες προσεγγίσεις στην ανάλυση των δεδομένων της Κύπρου με αυτές που έγιναν στη διεθνή έκθεση του ΟΟΣΑ, το ΚΕΕΑ εξέτασε πιθανές συσχετίσεις μεταξύ της αυτεπάρκειας, της επαγγελματικής ικανοποίησης και πολλών άλλων μεταβλητών οι οποίες

χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες (Πίνακας 54): α) μεταβλητές που αφορούν στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών και β) μεταβλητές που περιγράφουν την εμπειρία των εκπαιδευτικών στο σχολείο (π.χ. περιβάλλον τάξης, σχολικό κλίμα, επαγγελματική ανάπτυξη κ.λπ.).

Με σκοπό τη διερεύνηση σχέσεων μεταξύ της αυτεπάρκειας και της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών, ως προς δημογραφικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών και μεταβλητές που περιγράφουν την εμπειρία των εκπαιδευτικών στο σχολείο, υιοθετήθηκαν δύο μοντέλα γραμμικής παλινδρόμησης. Εξαρτημένες μεταβλητές στα δύο μοντέλα ήταν η αυτεπάρκεια και η επαγγελματική ικανοποίηση. Για τη μέτρηση της αυτεπάρκειας χρησιμοποιήθηκαν συνολικά δώδεκα δηλώσεις οι οποίες αναφέρονταν στην αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών σε σχέση με το πώς οι εκπαιδευτικοί αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους μέσα στην τάξη και τη βοήθεια που δίνουν στους μαθητές τους μέσα στην τάξη. Για τη μέτρηση της επαγγελματικής ικανοποίησης χρησιμοποιήθηκαν συνολικά οκτώ δηλώσεις οι οποίες αναφέρονταν στο πώς οι εκπαιδευτικοί νιώθουν για την επιλογή τους να γίνουν εκπαιδευτικοί και πώς αυτό το βιώνουν στην πράξη. Στο πλαίσιο της διεθνούς έκθεσης αποτελεσμάτων υιοθετήθηκαν συνολικά επτά διαφορετικά μοντέλα γραμμικής παλινδρόμησης (ένα για κάθε κατηγορία μεταβλητών όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 54) για κάθε εξαρτημένη μεταβλητή. Η διαδικασία όμως αυτή δεν επιτρέπει να εξεταστεί η σχέση κάθε ανεξάρτητης μεταβλητής στο μοντέλο με την εξαρτημένη αφού ληφθούν υπόψη οι επιδράσεις των υπόλοιπων μεταβλητών στο μοντέλο. Επομένως, στην παρούσα έκθεση υιοθετήθηκαν μόνο δύο μοντέλα (ένα για κάθε εξαρτημένη μεταβλητή) στα οποία προστέθηκαν όλες οι ανεξάρτητες μεταβλητές μαζί .

Οι Πίνακες 55 και 56 παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης για τις μεταβλητές της αυτεπάρκειας και επαγγελματικής ικανοποίησης, αντίστοιχα. Στο πλαίσιο της ανάλυσης έγιναν και έλεγχοι για την ύπαρξη πολυσυγγραμμικότητας (ύπαρξη υψηλού βαθμού συσχέτισης μεταξύ ανεξάρτητων μεταβλητών σε ένα γραμμικό μοντέλο παλινδρόμησης) μέσω των στατιστικών δεικτών αντοχής (Tolerance) και Variance Inflation Factor (VIF). Αυτό κρίθηκε απαραίτητο, λόγω της συμπερίληψης μεγάλου αριθμού μεταβλητών στα μοντέλα γραμμικής παλινδρόμησης με σκοπό να αποφευχθούν τυχόν προβλήματα που σχετίζονται με το φαινόμενο αυτό (δηλαδή η επίδραση κάποιων μεταβλητών να εμφανίζεται ως μη στατιστικά σημαντική ενώ είναι). Τιμές αντοχής μικρότερες του 0.10 και τιμές VIF μεγαλύτερες του 10 αποτελούν ενδείξεις για την ύπαρξη πολυσυγγραμμικότητας.

Πίνακας 54. Περιγραφή ανεξάρτητων μεταβλητών που χρησιμοποιήθηκαν στα δύο μοντέλα παλινδρόμησης με ανεξάρτητες μεταβλητές: (α) την επαγγελματική ικανοποίηση και (β) την αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών

Ομάδα	Κατηγορίες μεταβλητών	Μεταβλητές	Κωδικοποίηση και επεξήγηση μεταβλητών
A	Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικού	Φύλο	0: Γυναίκα 1: Άνδρας
		Χρόνια Υπηρεσίας	0: ≤5, 1: >5
		Εκπαίδευση και κατάρτιση	M.O.=1,40
		Περιεχόμενο γνωστικού αντικειμένου	T.A.=0,59
		Παιδαγωγική γνωστικού αντικειμένου	
B	Περιβάλλον τάξης	Εξάσκηση στην τάξη	
		Τάξεις με προκλήσεις	
		Ποσοστό μαθητών με χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση	0: ≤10%, 1: >10%
		Ποσοστό μαθητών με προβλήματα συμπεριφοράς	0: ≤10%, 1: >10%
		Ποσοστό ακαδημαϊκά χαρισματικών μαθητών	0: ≤10%, 1: >10%
	Σχολικό κλίμα	Μέγεθος Τάξης	M.O.=19,88, T.A.=5,92
		Σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών	M.O.=12,70, T.A.=1,88
		Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	M.O.=9,44, T.A.=1,76
		Σχέσεις εκπαιδευτικών-Διευθυντών	M.O.=19,88, T.A.=5,92
		Το σχολείο παρέχει ευκαιρίες στο προσωπικό για ενεργή συμμετοχή σε αποφάσεις που αφορούν στο σχολείο	0: Διαφωνώ απόλυτα/Διαφωνώ; 1: Συμφωνώ απόλυτα/Συμφωνώ
	Επαγγελματική Ανάπτυξη εκπαιδευτικού	Διδακτική ηγεσία	M.O.=11,61, T.A.=1,47
		Συμμετοχή σε επίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	0: Όχι, 1: Ναι
		Συμμετοχή σε ανεπίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	0: Όχι, 1: Ναι
		Οι εκπαιδευτικοί έχουν μεντορική στήριξη	0: Όχι, 1: Ναι
		Οι εκπαιδευτικοί δίνουν μεντορική καθοδήγηση ή/και κάνουν παρατήρηση μεταξύ τους, στο πλαίσιο μιας επίσημης διευθέτησης από το σχολείο	0: Όχι, 1: Ναι
	Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού	Συμμετοχή σε σειρές μαθημάτων/εργαστήρια και εκπαιδευτικά συνέδρια ή σεμινάρια	0: Όχι, 1: Ναι
		Ανατροφοδότηση μέσα από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας τους από δύο τουλάχιστον αξιολογητές	0: λιγότεροι από δύο αξιολογητές 1: δύο και περισσότεροι αξιολογητές
		Ανατροφοδότηση μέσα από έρευνες σε μαθητές	0: δεν έχουν λάβει 1: έχουν λάβει

Ομάδα	Κατηγορίες μεταβλητών	Μεταβλητές	Κωδικοποίηση και επεξήγηση μεταβλητών
		Ανατροφοδότηση μέσα από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σας σε διαγωνίσματα/εξετάσεις	0: δεν έχουν λάβει 1: έχουν λάβει
		Ανατροφοδότηση μέσα από την αυτοαξιολόγησή σας για τη δουλειά σας	0: δεν έχουν λάβει 1: έχουν λάβει
		Η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών έχουν μικρή επίδραση στον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν στην τάξη.	0: Συμφωνώ απόλυτα/Συμφωνώ 1: Διαφωνώ απόλυτα/Διαφωνώ
		Η αξιολόγηση και η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών γίνονται σε μεγάλο βαθμό για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων.	0: Διαφωνώ απόλυτα/Διαφωνώ 1: Συμφωνώ απόλυτα/Συμφωνώ
	Στάσεις και παιδαγωγικές πρακτικές εκπαιδευτικών	Απόψεις εκπαιδευτικών σχετικά με την προσέγγιση του εποικοδομητισμού	M.O.=13,49, T.A.=1,94
		Συνολικές ώρες εργασίας ανά βδομάδα	M.O.=32,66, T.A.=14,45
		Ποσοστό διδακτικού χρόνου που αφιερώνεται για τήρηση της πειθαρχίας	M.O.=12,54, T.A.=10,64
		Ποσοστό διδακτικού χρόνου που αφιερώνεται για διοικητικά καθήκοντα	M.O.=6,80, T.A.=6,08
	Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	Συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους ως ομάδα στην ίδια τάξη	0: <5 φορές το χρόνο 1: ≥ 5 φορές το χρόνο
		Παρατήρηση σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και παροχή ανατροφοδότησης	0: <5 φορές το χρόνο 1: ≥ 5 φορές το χρόνο
		Ενασχόληση σε κοινές δραστηριότητες διαφορετικών τάξεων και ηλικιακών ομάδων	0: <5 φορές το χρόνο 1: ≥ 5 φορές το χρόνο
		Συμμετοχή σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης	0: <5 φορές το χρόνο 1: ≥ 5 φορές το χρόνο

Ο Πίνακας 55 δείχνει ότι η αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών σχετίζεται μόνο με την εκπαίδευση και κατάρτισή τους. Συγκεκριμένα, όσο πιο καλά καταρτισμένοι δηλώνουν οι εκπαιδευτικοί τόσο πιο επαρκείς νιώθουν στην εργασία τους. Οι υπόλοιπες μεταβλητές δεν φαίνεται να σχετίζονται με την αυτεπάρκεια του εκπαιδευτικού.

Πίνακας 55. Αποτελέσματα του μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης για τη σχέση της αυτεπάρκειας των εκπαιδευτικών με τις άλλες μεταβλητές

	Συντελεστής παλινδρόμησης (B)	Τυπικό σφάλμα (S.E.)	Στατιστική σημαντικότητα (Sig.)	Tolerance	VIF
Σταθερός όρος	8,395	2,847	,005		
Δημογραφικά χαρακτηριστικά					
Φύλο	,028	,431	,949	,897	1,115
Χρόνια Υπηρεσίας	,189	,537	,726	,897	1,115
Εκπαίδευση και κατάρτιση	-,777	,369	,040	,731	1,368
Περιβάλλον Τάξης					
Μέγεθος τάξης	-,004	,033	,902	,917	1,090
Μαθητές με χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση	-,059	,415	,888	,890	1,124
Μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς	-,001	,637	,998	,932	1,073
Ακαδημαϊκά χαρισματικοί μαθητές	-,096	,415	,819	,918	1,090
Σχολικό κλίμα					
Σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών	,063	,113	,582	,769	1,300
Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	,155	,154	,319	,474	2,109
Συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων	,004	,009	,677	,951	1,052
Διδακτική ηγεσία	,006	,130	,964	,954	1,048
Επαγγελματική ανάπτυξη					
Συμμετοχή σε επίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχομένων	-,144	,394	,716	,896	1,116
Συμμετοχή σε ανεπίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχομένων	,004	,409	,991	,917	1,090
Μεντορική καθοδήγηση	-,051	,785	,949	,851	1,175
Εκπαιδευτικός λειτουργεί ως μέντορας	,600	,884	,501	,828	1,208
Μεντορική καθοδήγηση και παρατήρηση μεταξύ συναδέλφων	,069	,533	,898	,815	1,228
Σειρές μαθημάτων/εργαστήρια και εκπαιδευτικά συνέδρια ή σεμινάρια	-,181	,496	,717	,923	1,083
Ανατροφοδότηση					
Ανατροφοδότηση μετά από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας	-,252	,445	,574	,868	1,152
Ανατροφοδότηση μετά από έρευνες σε μαθητές	,036	,442	,936	,805	1,242
Ανατροφοδότηση μετά από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε διαγωνίσματα/εξετάσεις	,049	,428	,909	,757	1,321
Συμπεριφορά μαθητών και διαχείριση τάξης	,587	,696	,403	,943	1,061

Η ανατροφοδότηση έχει μικρή επίδραση στον τρόπο διδασκαλίας	,057	,398	,886	,884	1,132
Η ανατροφοδότηση γίνεται κυρίως για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων	-,093	,401	,817	,880	1,137
Στάσεις και παιδαγωγικές πρακτικές					
Τα «πιστεύω» των εκπαιδευτικών βασισμένα στον εποικοδομισμό	,111	,101	,277	,913	1,096
Χρόνος ο οποίος αξιοποιείται σε διδασκαλία	,011	,014	,415	,863	1,159
Χρόνος ο οποίος αναλώνεται για τήρηση πειθαρχίας	-,011	,019	,548	,852	1,174
Χρόνος ο οποίος αναλώνεται σε διοικητικά καθήκοντα	-,001	,032	,977	,919	1,088
Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών					
Συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους	,292	,680	,670	,692	1,445
Παρατήρηση σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και ανατροφοδότηση	-,279	,789	,725	,744	1,344
Ενασχόληση με κοινές δραστηριότητες διαφορετικών τάξεων και ηλικιών	-,099	,636	,876	,745	1,342
Συμμετοχή σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης	,311	,520	,552	,715	1,398
Επαγγελματική ικανοποίηση	,133	,119	,268	,726	1,377

Σύμφωνα με τον Πίνακα 56, η επαγγελματική ικανοποίηση επηρεάζεται από τις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών. Συγκεκριμένα, όσο πιο θετικές αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί να είναι οι σχέσεις με τους μαθητές τους τόσο πιο ικανοποιημένοι νιώθουν από το επάγγελμά τους. Οι υπόλοιπες μεταβλητές δεν φαίνεται να σχετίζονται με την αυτεπάρκεια του εκπαιδευτικού.

Πίνακας 56. Αποτελέσματα του μοντέλου γραμμικής παλινδρόμησης για τη σχέση της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών με τις άλλες μεταβλητές

	Συντελεστής παλινδρόμησης (B)	Τυπικό σφάλμα (S.E.)	Στατιστική σημαντικότητα (Sig.)	Tolerance	VIF
Σταθερός όρος	4,208	3,625	,251		
Δημογραφικά χαρακτηριστικά					
Φύλο	,122	,512	,812	,898	1,113
Χρόνια Υπηρεσίας	-,112	,639	,862	,895	1,117
Εκπαίδευση και κατάρτιση	,012	,458	,980	,670	1,492
Περιβάλλον Τάξης					
Μέγεθος τάξης	,008	,039	,845	,918	1,090
Μαθητές με χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση	-,439	,490	,375	,904	1,106
Μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς	-,385	,756	,613	,937	1,068
Ακαδημαϊκά χαρισματικοί μαθητές	,093	,494	,852	,917	1,090
Σχολικό κλίμα					
Σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών	,318	,127	,015	,862	1,159
Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	,094	,184	,614	,467	2,141
Συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων	,001	,011	,953	,948	1,055
Διδακτική ηγεσία	-,018	,154	,906	,954	1,048
Επαγγελματική ανάπτυξη					
Συμμετοχή σε επίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών	,032	,469	,946	,894	1,119
Συμμετοχή σε ανεπίσημο πρόγραμμα στήριξης νεοεισερχόμενων	,107	,486	,826	,918	1,089
Μεντορική καθοδήγηση	-,048	,934	,960	,851	1,175
Εκπαιδευτικός λειτουργεί ως μέντορας	,038	1,057	,971	,820	1,219
Μεντορική καθοδήγηση και παρατήρηση μεταξύ συναδέλφων	,031	,634	,961	,814	1,228
Σειρές μαθημάτων/εργαστήρια και εκπαιδευτικά συνέδρια ή σεμινάρια	,006	,591	,992	,921	1,086
Ανατροφοδότηση					
Ανατροφοδότηση μετά από άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας	,026	,531	,961	,863	1,159
Ανατροφοδότηση μετά από έρευνες σε μαθητές	,012	,526	,982	,805	1,242
Ανατροφοδότηση μετά από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε διαγωνίσματα/εξετάσεις	,068	,509	,894	,757	1,320
Συμπεριφορά μαθητών και διαχείριση τάξης	,319	,833	,703	,932	1,073
Η ανατροφοδότηση έχει μικρή επίδραση στον τρόπο διδασκαλίας	,084	,473	,859	,884	1,131
Η ανατροφοδότηση γίνεται κυρίως για εκπλήρωση διοικητικών απαιτήσεων	-,169	,477	,725	,881	1,135
Στάσεις και παιδαγωγικές πρακτικές					
Τα «πιστεύω» των εκπαιδευτικών βασισμένα στον εποικοδομισμό	,059	,121	,627	,895	1,117
Χρόνος ο οποίος αξιοποιείται για διδασκαλία	-,004	,017	,819	,852	1,174
Χρόνος ο οποίος αναλώνεται για τήρηση πειθαρχίας	-,024	,022	,296	,865	1,156

Χρόνος ο οποίος αναλώνεται σε διοικητικά καθήκοντα	,009	,038	,821	,920	1,087
Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών					
Συνδιδασκαλία με άλλους συναδέλφους	-,022	,810	,978	,689	1,450
Παρατήρηση σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών και ανατροφοδότηση	-,033	,939	,972	,742	1,347
Ενασχόληση με κοινές δραστηριότητες διαφορετικών τάξεων και ηλικιών	8,786E-5	,756	1,000	,745	1,343
Συμμετοχή σε δραστηριότητες συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης	,029	,621	,963	,710	1,408
Αυτεπάρκεια εκπαιδευτικών	,188	,168	,268	,735	1,361

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

- Τα αποτελέσματα σε σχέση με την αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών καταδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο έχουν πολύ υψηλή αίσθηση αυτεπάρκειας. Συγκεκριμένα, πολύ υψηλά ποσοστά (πάνω από 95%) παρουσιάζονται στις δηλώσεις που δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί παρέχουν εναλλακτικές εξηγήσεις στους μαθητές, καθοδηγούν τους μαθητές να ακολουθούν τους κανόνες της τάξης, δίνουν ξεκάθαρα μηνύματα για τις προσδοκίες τους σε σχέση με τη συμπεριφορά των μαθητών, βοηθούν τους μαθητές να πιστέψουν πως μπορούν να τα πάνε καλά στο σχολείο και σχεδιάζουν καλές ερωτήσεις για τους μαθητές τους. Τα ποσοστά αυτεπάρκειας στα αποτελέσματα της Κύπρου είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.
- Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο αλλά και διεθνώς είναι πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Τα πολύ υψηλά ποσοστά σε όλες τις δηλώσεις που εκφράζουν την επαγγελματική ικανοποίηση δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί νιώθουν ικανοποίηση για την απόδοσή τους, για την επιλογή του συγκεκριμένου επαγγέλματος και για τα πλεονεκτήματα που έχει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο πιστεύουν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χαίρει εκτίμησης από την κοινωνία. Γενικά, τα ποσοστά επαγγελματικής ικανοποίησης στα αποτελέσματα της Κύπρου είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα διεθνή.
- Σε αναλύσεις τις οποίες διεξήγαγε το ΚΕΕΑ διαπιστώθηκε ότι η αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών στην Κύπρο σχετίζεται μόνο με την εκπαίδευση και κατάρτισή τους. Συγκεκριμένα, όσο πιο καλά καταρτισμένοι δηλώνουν οι εκπαιδευτικοί τόσο πιο επαρκείς νιώθουν στην εργασία τους. Οι υπόλοιπες μεταβλητές (π.χ. δημογραφικά χαρακτηριστικά, περιβάλλον τάξης, σχολικό κλίμα, ανατροφοδότηση, παιδαγωγικές πρακτικές, συνεργασία εκπαιδευτικών) δεν φαίνεται να σχετίζονται με την αυτεπάρκεια του εκπαιδευτικού.
- Η επαγγελματική ικανοποίηση στην Κύπρο επηρεάζεται από τις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών. Συγκεκριμένα, όσο πιο θετικές αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί να είναι οι σχέσεις με τους μαθητές τους τόσο πιο ικανοποιημένοι νιώθουν από το επάγγελμά τους. Οι υπόλοιπες μεταβλητές (π.χ. δημογραφικά χαρακτηριστικά, περιβάλλον τάξης, επαγγελματική ανάπτυξη, ανατροφοδότηση, παιδαγωγικές πρακτικές, συνεργασία εκπαιδευτικών) δεν φαίνεται να σχετίζονται με την επαγγελματική ικανοποίηση του εκπαιδευτικού.

9 ΧΑΡΑΞΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ TALIS 2013

Τα αποτελέσματα της έρευνας TALIS 2013 έδωσαν σημαντικά στοιχεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία πρόέβη σε δημοσιοποίηση των βασικών αποτελεσμάτων και των πρακτικών εφαρμογών που προκύπτουν από αυτά (2014a). Συγκεκριμένα, τα ευρήματα αυτά θα ενημερώσουν και θα υποστηρίξουν τις σχετικές πολιτικές στα Κράτη-Μέλη, ιδιαίτερα μέσω του Στρατηγικού Πλαισίου για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση (ET2020). Μια δεύτερη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2014b) θέτει ως μία από τις προτεραιότητές της την στήριξη των εκπαιδευτικών οι οποίοι έχουν άμεση επίδραση στους μαθητές τους όσον αφορά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που απαιτούνται από την σύγχρονη παγκόσμια αγορά εργασίας. Τα αποτελέσματα της TALIS 2013 αποτέλεσαν τη βάση για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία έχει κάνει συγκεκριμένες προτάσεις σε έντεκα (11) κράτη μέλη αναφορικά με την ποιότητα των σχολείων και τις βασικές δεξιότητες των νεαρών πολιτών στις χώρες αυτές. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο προσφέρει δυνατότητες οικονομικής ενίσχυσης σε χώρες οι οποίες θέλουν να επενδύσουν στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και στη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2014a) σημειώνει τα βασικά ευρήματα καθώς και τις προτεραιότητες της πολιτικής για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Παρακάτω παραθέτουμε τα ευρήματα αυτά καθώς και τις σχετικές κατευθύνσεις πολιτικής οι οποίες καθορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

9.1 Έλλειψη προσοντούχων εκπαιδευτικών

Διαπιστώσεις: Με βάση τις απαντήσεις, 36% των Διευθυντών αναφέρει ότι υπάρχει έλλειψη προσοντούχων ή/και αποδοτικών εκπαιδευτικών. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Κύπρο κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα (38%).

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Εφαρμογή στρατηγικών για προσέλκυση των καλύτερων υποψηφίων στο επάγγελμα, για ισορροπία και από τα δύο φύλα και στην διατήρηση υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικών. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις συνθήκες εργασίας, στη μισθοδοσία, στην αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και στη στήριξή τους στο επάγγελμα.
- ▶ Στήριξη ΕΕ σε καινοτόμες συμπράξεις, διάλογο, μάθηση μεταξύ συναδέλφων.

9.2 Εφαρμογή στρατηγικών για προσέλκυση των καλύτερων υποψηφίων στο επάγγελμα

Διαπιστώσεις: Παρόλο που η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών και των Διευθυντών δηλώνουν ότι είναι ικανοποιημένοι από την εργασία τους, εντούτοις μόνο το 19% των εκπαιδευτικών και το 30% των Διευθυντών πιστεύουν ότι το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χαίρει εκτίμησης από την κοινωνία. Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ ψηλότερα στην Κύπρο. Συγκεκριμένα, στην Κύπρο 49% των εκπαιδευτικών και 71% των Διευθυντών νιώθουν ικανοποίηση στην εργασία τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της TALIS 2013, οι πιο πεπειραμένοι εκπαιδευτικοί νιώθουν μεγαλύτερη

αυτεπάρκεια ("self-efficacy") αλλά χαμηλότερη επαγγελματική ικανοποίηση σε σχέση με τους λιγότερο πεπειραμένους. Η αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών και η επαγγελματική τους ικανοποίηση έχει θετική συσχέτιση με καλές σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητή και η επαγγελματική ικανοποίηση επηρεάζεται από το δύσκολο μαθησιακό περιβάλλον.

Εισήγηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού πρέπει να γίνει πιο ελκυστικό, με μεγαλύτερες προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας (πέρα από τη διδασκαλία), επαγγελματικής ανάπτυξης σε όλα τα στάδια και στήριξης στη διαχείριση προβληματικών καταστάσεων.

9.3 Στήριξη εκπαιδευτικών κατά τα πρώτα χρόνια της εργασίας τους

Διαπιστώσεις: Τα αποτελέσματα της TALIS 2013 έδειξαν ότι ενώ οι εκπαιδευτικοί νιώθουν προετοιμασμένοι για τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκουν, εντούτοις δηλώνουν ότι δεν έχουν συστηματική στήριξη κατά τα πρώτα χρόνια της εργασίας τους. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται επιπλέον επιμόρφωση σε περιοχές που αφορούν σε μεταβαλλόμενα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι είχαν αρχική κατάρτιση που περιλάμβανε στοιχεία περιεχομένου, παιδαγωγικής και πρακτικής ένιωθαν πιο προετοιμασμένοι για την εργασία τους. Επίσης, φάνηκε ότι δεν εφαρμόζονται καθολικά στα Κράτη-Μέλη προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης. Συγκεκριμένα, περίπου οι μισοί εκπαιδευτικοί στην ΕΕ συμμετείχαν σε προγράμματα εισαγωγής στο επάγγελμα. Τα ίδια στοιχεία ισχύουν και στην Κύπρο. Μεγάλο ποσοστό Διευθυντών στην Ευρώπη (38%) δήλωσε ότι δεν υπάρχει επίσημο πρόγραμμα εισαγωγής στο επάγγελμα για νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Κύπρο ήταν 31%.

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Ανάγκη για ικανοποιητική αρχική κατάρτιση που να προετοιμάζει για προκλήσεις.
- ▶ Ανάγκη για συστηματική στήριξη κατά την εισαγωγή των εκπαιδευτικών στο επάγγελμα.
- ▶ Στήριξη κρατών μελών στη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της αρχικής εκπαίδευσης εκπαιδευτικών.

9.4 Ανάγκη για επιμόρφωση

Διαπιστώσεις: Τα αποτελέσματα της TALIS 2013 έδειξαν ότι οι ανάγκες των εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη στην Ευρώπη εστιάζονται κυρίως στην διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες, στη χρήση ΤΠΕ, στη χρήση νέων τεχνολογιών στην εργασία και στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικά ή πολύγλωσσα περιβάλλοντα. Ενώ οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι συμμετείχαν σε κάποια μορφή επαγγελματικής ανάπτυξης τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες, εντούτοις σε κάποιες χώρες ένας (1) στους τέσσερις (4) εκπαιδευτικούς δεν συμμετείχε. Περισσότεροι από το 20% των εκπαιδευτικών δεν έλαβαν μέρος σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης σε τέσσερις (4) χώρες κράτη-μέλη της ΕΕ. Στην Κύπρο το ποσοστό των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες ήταν πολύ μεγάλο (89,1%). Οι δραστηριότητες στις οποίες

έλαβαν μέρος οι εκπαιδευτικοί ήταν κυρίως θέματα που αφορούν σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα, χρήση ΤΠΕ και θέματα που αφορούν στα αναλυτικά προγράμματα.

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Θα πρέπει να δίνονται ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς οι οποίες να έχουν επίδραση στις διδακτικές τους πρακτικές.
- ▶ Ανάγκη για βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών σε θέματα τεχνολογίας.
- ▶ Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών έχει άμεση σχέση με την επιτυχή εφαρμογή της ενιαίας εκπαίδευσης.

9.5 Καινοτόμες προσεγγίσεις

Διαπιστώσεις: Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι εμπλέκονται σε συνεργατική μάθηση χρησιμοποιώντας καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις τείνουν να είναι πιο ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Αρκετές δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης σχετίζονται με τη χρήση καινοτόμων παιδαγωγικών προσεγγίσεων (π.χ. εργασία σε ομάδες εργασίας, εργασία σε μικρές εργασίες (projects), χρήση ΤΠΕ). Μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών (ΕΕ 51%, Κύπρος 41%) αναφέρει ότι ποτέ δεν έχει εμπλακεί σε παρατήρηση συναδέλφου ενώ μικρότερο ποσοστό (ΕΕ 17%, Κύπρος 22%) δεν έχει λάβει ποτέ μέρος σε συνεργατική επαγγελματική μάθηση.

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Θα πρέπει τα Κράτη-Μέλη να διασφαλίσουν ότι οι διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζονται αντανακλούν τις αρχές της πιο πρόσφατης έρευνας σε σχέση με την παιδαγωγική θεωρία.
- ▶ Είναι σημαντικό να προάγεται η συνεργασία, μέσα και πέρα από το σχολείο. Στόχος να είναι η μετατροπή των σχολείων σε συνεργατικά μαθησιακά περιβάλλοντα.
- ▶ Χρήση ανοικτών μαθησιακών πηγών (open educational resources) και ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των εμπλεκόμενων στη σχολική εκπαίδευση.

9.6 Ανατροφοδότηση

Διαπιστώσεις: Μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών στην ΕΕ (περισσότεροι από τους μισούς) θεωρεί ότι η ανατροφοδότηση έχει θετική επίδραση στην αυτοπεποίθησή τους (Κύπρος 78%), στα κίνητρα (Κύπρος 61%), στις διδακτικές πρακτικές (Κύπρος 65%), στην αναγνώριση από την κοινωνία (Κύπρος 61%) και στην ικανοποίηση από εργασία (Κύπρος 70%). Μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών στην ΕΕ (περίπου οι μισοί) θεωρεί ότι η ανατροφοδότηση χρησιμοποιείται μόνο για διοικητικούς σκοπούς (Κύπρος 58%). Μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών (ΕΕ 43%, Κύπρος 47%) θεωρεί ότι η ανατροφοδότηση έχει μικρή επίδραση στον τρόπο που διδάσκουν στην τάξη. Οι καλοί εκπαιδευτικοί είναι πιθανότερο να τύχουν αναγνώρισης και ανέλιξης στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Διασφάλιση ότι η ανατροφοδότηση στους εκπαιδευτικούς βασίζεται σε 'δίκαια' και διαφανή κριτήρια, τυγχάνει αποδοχής και έχει άμεσο αντίκτυπο π.χ. ανέλιξη στην επαγγελματική σταδιοδρομία.
- ▶ Η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών πρέπει να γίνεται από διαφορετικές πηγές (π.χ. ηγέτες, συναδέλφους, μαθητές) και να περιλαμβάνει συνεργατικές προσεγγίσεις (π.χ. παρατήρηση συναδέλφου)
- ▶ Πολύ λίγοι εκπαιδευτικοί λαμβάνουν ανατροφοδότηση σε συνεχή βάση, ωστόσο η παιδαγωγική ανατροφοδότηση είναι απαραίτητη για να καταστεί το επάγγελμα του εκπαιδευτικού πιο ελκυστικό.
- ▶ Εξέταση σε επίπεδο ΕΕ των πολιτικών που είναι αποτελεσματικές σε σχέση με την μετατροπή των σχολείων σε συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης, βασισμένα σε κουλτούρα συναδελφικής ανατροφοδότησης.

9.7 Αποτελεσματική εκπαιδευτική διοίκηση

Διαπιστώσεις: Κατά μέσον όρο υπάρχουν στην ΕΕ ίσοι αριθμοί ανδρών και γυναικών σε Διευθυντικές θέσεις στην εκπαίδευση (Κύπρος 53% γυναίκες). Οι Διευθυντές θεωρούν τους πόρους, τα πλαίσια κανονισμών και το σχολικό περιβάλλον σημαντικούς παράγοντες στην αποτελεσματική εκπαιδευτική διοίκηση. Οι ευθύνες των σχολικών ηγετών στην ΕΕ ποικίλουν. Συγκεκριμένα, σε έξι χώρες περιλαμβανομένης και της Κύπρου λιγότερο από 25% των Διευθυντών έχει δηλώσει ότι έχουν εμπλοκή στο διορισμό εκπαιδευτικών. Οι Διευθυντές αφιερώνουν τον περισσότερό τους χρόνο σε διοικητικά ή ηγετικές δραστηριότητες και συναντήσεις (ΕΕ 41%, Κύπρος 43%). Οι σχολικοί ηγέτες στην ΕΕ κατά μέσον όρο έχουν περισσότερη αυτονομία σε αποφάσεις ως προς τα μαθήματα που προσφέρονται στο σχολείο τους (ΕΕ 60%, Κύπρος 30%) και τη διαχείριση κονδυλίων εντός σχολικών μονάδων (ΕΕ 55%, Κύπρος 50%).

Εισηγήσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

- ▶ Η αποτελεσματική ηγεσία έχει θετική επίδραση στην επίδοση των μαθητών, στα κίνητρα των εκπαιδευτικών και στην ποιότητα της διδασκαλίας. Συνεπώς, θα πρέπει να αναπτυχθούν πολιτικές εντός ΕΕ που να ενθαρρύνουν τη συλλογική ηγεσία, στη βάση της αυτονομίας και της λογοδότησης.
- ▶ Θα πρέπει να αναπτυχθούν ειδικά προγράμματα για ηγέτες σχολείων τα οποία θα αυξήσουν την ελκυστικότητα του επαγγέλματος, με θετικές συνέπειες στην παραμονή Διευθυντών στο επάγγελμα.
- ▶ Συζήτηση για το ρόλο των ηγετών στην εφαρμογή προσεγγίσεων για αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Καταληκτικά

Η παρούσα έρευνα παρέχει δεδομένα σε περίοδο που οι πολιτικές για στήριξη εκπαιδευτικών βρίσκονται σε διαδικασία αναδόμησης τόσο στο πλαίσιο της Κύπρου όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η αναθεώρηση και ενδυνάμωση του επαγγελματικού προφίλ του διδασκαλικού επαγγέλματος αποτελεί βασικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφού αυτά αποτελούν κλειδί για αποτελεσματικότερη διδασκαλία και μάθηση. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έρευνα μπορούν να αποτελέσουν έναυσμα για ανάπτυξη πολιτικών που να στηρίζουν τους εκπαιδευτικούς με στόχο τη συνεχή βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και την πραγμάτωση του δημοκρατικού και αποτελεσματικού σχολείου.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Brief, A.P., & Weiss, H.M. (2002). Organizational behavior: Affect in the workplace, *Annual Review of Psychology*, 53, 279 – 307.
- Caprara, G.V., Barbaranelli, C., Borgogni, L., & Steca, P. (2003). Efficacy beliefs as determinants of teachers' job satisfaction. *Journal of Educational Psychology*, 95(4), 821-832.
- Caprara, G.V., Barbaranelli, C., Steca, P., & Malone, P.S. (2006). Teachers' self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students' academic achievement: a study at the school level. *Journal of School Psychology*, 44(6), 473-490.
- European Commission (2014a). *The Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2013, Main findings from the survey and implications for education and training policies in Europe*.
- European Commission (2014b). *Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes*.
- Judge, T.A., Thoresen, C.J., Bono, J.E., & Patton, G.K., (2001). The job satisfaction-job performance relationship: A qualitative and quantitative review, *Psychological Bulletin*, 127(3), 376 – 407.
- Kardos, S.M., & Johnson, S.M. (2007). On their own and presumed expert: new teachers' experiences with their colleagues, *Teachers College Record*, 109, 2083-2106.
- Klassen, R.M., Bong, M., Usher, E.L., Chong, W.H., Huan, V. S., Wong, I. Y. F., & Georgiou, T. (2009). Exploring the validity of a teachers' self-efficacy scale in five countries, *Contemporary Educational Psychology*, 34(1), 67 - 76.
- Lee, K., Carswell, J.J., & Allen, N.J. (2000). A meta-analytic review of occupational commitment: relations with person- and work- related variables, *Journal of Applied Psychology*, 85, 799 – 811.
- OECD (2009). *Creating Effective Teaching and Learning Environments: first results from TALIS*, OECD Publishing, Paris.
- OECD (2014). *TALIS 2013 results: an international perspective on teaching and learning*. Paris: OECD.
- Skaalvik, E.M., & Skaalvik, S. (2007). Dimensions of teacher self-efficacy and relations with strain factors, perceived collective teacher efficacy, and teacher burnout. *Journal of Educational Psychology*, 99(3), 611-625.
- Somech, A. & Bogler, R. (2002). Antecedents and consequences of teacher organizational and professional commitment, *Educational Administration Quarterly*, 38, 555 -577.
- Tschannen - Moran, M. & Woolfolk Hoy., A. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17(7), 783-805.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στο Παράρτημα αυτό παρουσιάζονται επιλεκτικά κάποιοι συγκριτικοί πίνακες που δείχνουν τα αποτελέσματα της Κύπρου σε σχέση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετείχαν στην TALIS 2013. Οι πίνακες αυτοί αφορούν στα εξής θέματα:

1. Σχολικό Κλίμα - Παράγοντες που έχουν σχέση με τους μαθητές
2. Επαγγελματικό Κλίμα
3. Σχολική Αυτονομία
4. Μέθοδοι Επίσημης Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών
5. Είδος Επαγγελματικής Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών
6. Αυτεπάρκεια Εκπαιδευτικών
7. Επαγγελματική Ικανοποίηση Εκπαιδευτικών

Πίνακας 1: Σχολικό Κλίμα - Παράγοντες που έχουν σχέση με τους μαθητές

	Καθυστερημένη προσέλευση στο σχολείο		Απουσίες (π.χ. αδικαιολόγητες απουσίες)		Αντιγραφή		Βανδαλισμός και κλοπή		Εκφοβισμός ή λεκτική κακοποίηση μεταξύ μαθητών		Σωματικές βλάβες εξαιτίας βίας μεταξύ μαθητών		Εκφοβισμός ή λεκτική κακοποίηση εκπαιδευτικών ή άλλου προσωπικού		Χρήση/ κατοχή ναρκωτικών ή/και αλκοόλ	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	41	(3,5)	25	(3,0)	12	(2,9)	6	(1,4)	21	(3,3)	5	(2,1)	2	(1,1)	1	(0,5)
Κροατία	20	(3,0)	11	(2,2)	31	(3,6)	1	(0,7)	16	(2,5)	1	(0,9)	2	(0,9)	0	(0,0)
Κύπρος	59	(0,2)	51	(0,2)	9	(0,2)	8	(0,1)	23	(0,2)	7	(0,2)	5	(0,1)	0	(0,0)
Τσεχία	39	(3,8)	6	(1,5)	13	(2,4)	4	(1,5)	5	(1,6)	0	(0,0)	0	(0,4)	1	(0,6)
Δανία	38	(5,3)	30	(4,7)	4	(2,5)	0	(0,0)	9	(3,4)	2	(1,4)	2	(1,3)	0	(0,0)
Εσθονία	53	(4,3)	49	(4,2)	34	(4,3)	1	(0,8)	24	(3,7)	2	(1,1)	11	(2,7)	1	(0,8)
Φινλανδία	87	(3,0)	64	(4,0)	2	(1,5)	2	(1,5)	28	(3,8)	0	(0,0)	4	(1,6)	1	(0,7)
Γαλλία	62	(3,6)	51	(3,5)	16	(2,8)	7	(2,0)	24	(3,0)	7	(1,9)	3	(1,3)	1	(0,6)
Ιταλία	32	(3,5)	10	(2,5)	21	(2,9)	3	(1,8)	10	(2,6)	1	(1,4)	2	(1,6)	0	(0,0)
Λετονία	47	(4,6)	39	(4,4)	34	(5,2)	1	(0,8)	18	(4,2)	0	(0,0)	5	(2,4)	0	(0,0)
Ολλανδία	76	(4,6)	53	(5,4)	58	(5,4)	8	(3,1)	22	(4,5)	1	(1,3)	3	(2,0)	3	(1,8)
Πολωνία	51	(4,4)	38	(4,0)	40	(3,9)	4	(1,5)	8	(2,2)	0	(0,0)	0	(0,3)	0	(0,3)
Πορτογαλία	58	(3,3)	33	(3,4)	13	(2,8)	7	(2,2)	15	(2,8)	5	(1,7)	6	(1,7)	4	(1,5)
Ρουμανία	29	(3,5)	30	(3,7)	5	(1,7)	2	(0,9)	9	(2,0)	1	(0,8)	0	(0,0)	0	(0,0)
Σλοβακία	40	(3,5)	14	(2,2)	15	(2,7)	5	(1,6)	2	(1,1)	0	(0,0)	1	(0,6)	0	(0,0)
Ισπανία	38	(3,8)	25	(3,1)	11	(2,3)	5	(1,5)	14	(2,7)	0	(0,1)	2	(1,0)	4	(1,4)
Σουηδία	78	(3,2)	67	(3,7)	7	(2,0)	4	(1,4)	31	(3,7)	1	(0,8)	5	(1,8)	0	(0,5)
Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο)	56	(4,8)	43	(4,3)	0	(0,0)	2	(1,1)	16	(2,6)	1	(0,8)	6	(1,8)	0	(0,0)
Φλαμανδία (Βέλγιο)	65	(3,8)	30	(4,3)	12	(3,2)	7	(2,6)	31	(4,2)	1	(1,0)	9	(2,0)	4	(1,7)
Διεθνής Μ.Ο.	52	(0,7)	39	(0,6)	13	(0,5)	4	(0,3)	16	(0,5)	2	(0,2)	3	(0,3)	1	(0,1)

Source: OECD TALIS 2013 Database.

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 2: Επαγγελματικό Κλίμα

	Το προσωπικό του σχολείου μοιράζεται ένα κοινό σύνολο πεποιθήσεων γύρω από την εκπαίδευση/μάθηση.		Υπάρχει ψηλό επίπεδο συνεργασίας μεταξύ του σχολείου και της τοπικής κοινότητας.		Το προσωπικό του σχολείου αναπτύσσει ανοικτή συζήτηση για δυσκολίες που προκύπτουν.		Υπάρχει αμοιβαίος σεβασμός για τις ιδέες των συναδέλφων.		Επικρατεί κουλτούρα συμμετοχής στην επιτυχία.	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	81	(3,0)	89	(2,5)	96	(1,5)	80	(2,6)	87	(2,8)
Κροατία	57	(3,8)	88	(2,3)	91	(2,1)	91	(2,3)	93	(1,9)
Κύπρος	93	(0,1)	85	(0,2)	96	(0,1)	95	(0,1)	97	(0,1)
Τσεχία	92	(1,9)	75	(3,2)	92	(2,2)	94	(1,8)	89	(2,3)
Δανία	76	(4,2)	46	(5,3)	92	(2,3)	93	(2,3)	89	(2,8)
Εσθονία	95	(2,5)	75	(3,2)	89	(2,9)	93	(2,0)	84	(3,0)
Φινλανδία	90	(2,3)	66	(4,0)	95	(2,2)	93	(2,5)	85	(3,2)
Γαλλία	75	(3,3)	78	(3,1)	82	(3,2)	87	(2,6)	79	(3,2)
Ιταλία	91	(2,3)	74	(3,4)	88	(2,4)	86	(2,4)	81	(2,8)
Λετονία	96	(2,0)	85	(3,6)	96	(2,1)	97	(1,9)	97	(1,5)
Ολλανδία	72	(4,9)	21	(4,2)	79	(4,8)	87	(4,5)	75	(5,1)
Πολωνία	92	(2,0)	85	(3,1)	92	(2,1)	92	(1,9)	89	(2,3)
Πορτογαλία	90	(2,4)	87	(2,8)	89	(2,6)	92	(2,0)	84	(2,8)
Ρουμανία	94	(1,9)	98	(1,1)	99	(0,5)	99	(0,9)	98	(1,2)
Σλοβακία	78	(2,8)	78	(3,4)	100	(0,0)	97	(1,2)	98	(1,0)
Ισπανία	87	(2,9)	65	(3,9)	93	(2,5)	92	(2,5)	85	(2,9)
Σουηδία	80	(3,0)	33	(3,6)	94	(1,8)	87	(2,8)	76	(2,9)
Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο)	96	(1,8)	87	(3,6)	90	(2,9)	97	(1,7)	96	(1,7)
Φλαμανδία (Βέλγιο)	96	(1,6)	61	(5,2)	92	(2,0)	95	(1,6)	93	(2,1)
Διεθνής Μ.Ο.	87	(0,5)	75	(0,6)	93	(0,4)	93	(0,4)	90	(0,4)

Source: OECD TALIS 2013 Database.

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 3: Σχολική Αυτονομία

	Διορισμός ή πρόσληψη εκπαιδευτικών		Απόλυση ή αποβολή εκπαιδευτικών από την εργασία		Καθορισμός της αρχικής μισθοδοσίας των εκπαιδευτικών		Καθορισμός των μισθολογικών αυξήσεων των εκπαιδευτικών		Απόφαση για την κατανομή του προϋπολογισμού εντός του σχολείου		Εφαρμογή πολιτικής και διαδικασιών για την πειθαρχία των μαθητών		Εφαρμογή πολιτικής για την αξιολόγηση των μαθητών		Έγκριση εισδοχής των μαθητών στο σχολείο		Έγκριση εισδοχής του μαθησιακού υλικού που χρησιμοποιείται		Καθορισμός της ύλης των μαθημάτων		Καθορισμός των προσφερόμενων μαθημάτων	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	100	(0,0)	100	(0,0)	82	(3,0)	89	(2,7)	98	(1,4)	99	(0,8)	78	(3,2)	88	(2,3)	98	(1,2)	66	(3,5)	77	(2,7)
Κροατία	100	(0,0)	96	(1,4)	3	(1,3)	2	(1,1)	82	(2,8)	96	(1,4)	66	(3,2)	59	(3,4)	90	(2,3)	34	(3,5)	19	(2,7)
Κύπρος	25	(0,2)	24	(0,1)	23	(0,1)	23	(0,1)	50	(0,2)	94	(0,1)	83	(0,2)	32	(0,2)	60	(0,2)	35	(0,2)	30	(0,2)
Τσεχία	100	(0,0)	100	(0,0)	98	(1,1)	97	(2,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	99	(0,5)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)
Δανία	100	(0,0)	98	(2,2)	45	(5,2)	49	(5,5)	100	(0,0)	100	(0,0)	94	(2,1)	92	(3,9)	100	(0,0)	94	(2,0)	91	(3,9)
Εσθονία	100	(0,0)	100	(0,3)	95	(1,4)	84	(2,9)	98	(1,1)	100	(0,0)	100	(0,0)	98	(0,9)	100	(0,0)	96	(1,2)	98	(0,7)
Φινλανδία	80	(3,3)	54	(4,2)	24	(3,6)	29	(4,3)	96	(1,7)	98	(1,3)	75	(4,0)	85	(3,4)	99	(0,6)	76	(3,8)	90	(2,9)
Γαλλία	31	(2,7)	16	(2,2)	1	(0,7)	2	(0,8)	97	(1,3)	100	(0,0)	71	(3,5)	61	(3,8)	100	(0,4)	22	(3,4)	47	(3,9)
Ιταλία	77	(3,3)	56	(4,0)	8	(1,6)	8	(1,7)	94	(1,7)	100	(0,0)	90	(2,3)	98	(1,0)	100	(0,0)	95	(1,7)	100	(0,0)
Λετονία	99	(0,5)	100	(0,0)	76	(4,3)	72	(4,4)	95	(2,5)	98	(1,8)	92	(3,1)	99	(0,7)	99	(0,9)	76	(4,4)	96	(2,2)
Ολλανδία	100	(0,0)	100	(0,0)	95	(2,3)	92	(2,8)	100	(0,0)	100	(0,0)	98	(1,6)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,0)
Πολωνία	99	(0,6)	99	(0,7)	49	(4,3)	33	(4,2)	91	(1,9)	100	(0,0)	98	(0,9)	98	(1,2)	100	(0,0)	79	(2,9)	69	(3,6)
Πορτογαλία	91	(2,0)	57	(3,5)	11	(1,8)	9	(1,6)	86	(2,7)	99	(0,8)	72	(3,6)	100	(0,5)	100	(0,5)	44	(3,5)	95	(1,5)
Ρουμανία	67	(3,9)	72	(3,7)	10	(2,3)	12	(2,5)	44	(3,9)	100	(0,0)	57	(3,8)	77	(3,5)	94	(1,7)	48	(4,0)	83	(3,1)
Σλοβακία	100	(0,0)	99	(0,6)	93	(1,9)	93	(1,9)	99	(0,8)	100	(0,0)	100	(0,0)	100	(0,4)	100	(0,0)	99	(0,5)	99	(0,5)
Ισπανία	27	(2,0)	26	(2,0)	5	(1,4)	6	(1,3)	55	(4,1)	93	(1,6)	37	(3,4)	53	(4,0)	98	(0,5)	33	(3,5)	39	(3,2)
Σουηδία	99	(1,3)	87	(2,3)	80	(2,7)	96	(1,5)	97	(1,3)	98	(1,1)	81	(2,9)	97	(1,4)	99	(0,6)	68	(3,7)	68	(3,9)
Αγγλία (Η. Β.)	100	(0,0)	100	(0,0)	94	(2,0)	97	(1,3)	100	(0,0)	100	(0,0)	99	(0,6)	85	(2,8)	100	(0,0)	97	(1,6)	100	(0,0)
Φλαμανδία (Β)	100	(0,0)	100	(0,0)	6	(2,2)	4	(1,9)	95	(2,2)	97	(1,7)	96	(1,8)	89	(3,3)	100	(0,0)	34	(4,7)	79	(3,6)
Διεθνής Μ.Ο.	75	(0,3)	68	(0,5)	36	(0,5)	37	(0,5)	82	(0,4)	96	(0,3)	79	(0,5)	81	(0,5)	94	(0,2)	65	(0,5)	78	(0,5)

Source: OECD TALIS 2013 Database.

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 4: Μέθοδοι Επίσημης Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών

	Άμεση παρατήρηση της διδασκαλίας στην τάξη		Έρευνες σε μαθητές για τη διδασκαλία		Αξιολογήσεις της γνώσης περιεχομένου των εκπαιδευτικών		Ανάλυση των αποτελεσμάτων των μαθητών σε εξετάσεις/διαγωνίσματα		Συζήτηση των αυτοαξιολογήσεων των εκπαιδευτικών για το έργο τους		Συζήτηση για ανατροφοδότηση από γονείς ή κηδεμόνες	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	100,0	(0,0)	82,6	(3,1)	85,0	(3,0)	97,1	(1,8)	68,5	(4,0)	85,1	(2,4)
Κροατία	99,6	(0,4)	95,0	(1,6)	a	a	93,7	(1,7)	80,0	(2,7)	92,9	(1,8)
Κύπρος	97,6	(0,1)	50,5	(0,2)	83,5	(0,2)	84,0	(0,2)	61,3	(0,2)	62,7	(0,2)
Τσεχία	100,0	(0,0)	96,8	(1,3)	74,7	(3,3)	99,6	(0,4)	93,5	(2,0)	97,8	(1,1)
Δανία	90,7	(3,1)	78,8	(5,6)	66,5	(5,4)	95,7	(1,3)	79,1	(4,2)	95,3	(1,9)
Εσθονία	98,6	(1,0)	96,6	(1,1)	88,9	(2,7)	98,0	(2,1)	96,0	(1,5)	98,8	(0,8)
Φινλανδία	78,3	(4,0)	85,3	(4,0)	37,8	(4,9)	73,8	(5,0)	60,1	(4,5)	97,9	(1,6)
Γαλλία	95,5	(1,5)	29,9	(3,8)	74,0	(3,6)	93,5	(2,0)	43,7	(4,2)	85,2	(3,1)
Ιταλία	73,7	(5,9)	52,3	(7,5)	45,2	(7,0)	88,4	(4,3)	62,2	(7,2)	82,8	(5,3)
Λετονία	100,0	(0,0)	100,0	(0,0)	76,5	(4,8)	100,0	(0,0)	99,1	(0,9)	100,0	(0,0)
Ολλανδία	98,8	(1,2)	94,4	(2,6)	88,6	(3,5)	94,3	(2,1)	88,0	(3,9)	74,7	(5,0)
Πολωνία	100,0	(0,0)	99,1	(0,6)	88,1	(2,4)	100,0	(0,0)	89,9	(1,8)	98,0	(0,9)
Πορτογαλία	96,2	(1,8)	48,2	(3,6)	56,8	(4,0)	90,3	(2,1)	85,3	(3,1)	72,5	(3,4)
Ρουμανία	100,0	(0,0)	94,3	(1,8)	98,6	(0,7)	100,0	(0,0)	97,6	(1,1)	100,0	(0,0)
Σλοβακία	100,0	(0,0)	92,5	(2,3)	78,9	(3,1)	100,0	(0,0)	85,1	(2,8)	95,3	(1,6)
Ισπανία	59,3	(4,7)	72,4	(4,4)	34,3	(4,1)	97,1	(1,5)	78,9	(3,4)	90,1	(2,5)
Σουηδία	96,3	(1,6)	91,5	(2,2)	63,4	(3,8)	99,4	(0,6)	69,3	(3,9)	87,4	(2,7)
Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο)	100,0	(0,0)	81,7	(3,4)	84,2	(3,3)	99,4	(0,6)	88,6	(2,3)	79,1	(4,1)
Φλαμανδία (Βέλγιο)	99,2	(0,8)	61,2	(4,8)	81,5	(3,7)	87,3	(3,4)	60,6	(4,1)	87,0	(3,0)
Διεθνής Μ.Ο.	94,9	(0,3)	78,8	(0,6)	75,6	(0,6)	95,3	(0,3)	81,1	(0,5)	88,7	(0,5)

Source: OECD TALIS 2013 Database

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 5: Είδος Επαγγελματικής Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών

	Σειρές μαθημάτων/ εργαστήρια		Εκπαιδευτικά Συνέδρια/ Σεμινάρια		Επισκέψεις για παρατήρηση σε άλλα σχολεία		Επισκέψεις για παρατήρηση σε διάφορους χώρους		Σειρές μαθημάτων ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης σε διάφορους χώρους		Πρόγραμμα που οδηγεί σε τίτλο σπουδών		Συμμετοχή σε δίκτυο εκπαιδευτικών για επαγγελματική ανάπτυξη		Ατομική ή συνεργατική έρευνα επαγγελματικού ενδιαφέροντος		Μεντορική καθοδήγηση ή/και παρατήρηση μεταξύ συναδέλφων	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	60,3	(1,6)	39,8	(1,2)	15,2	(1,2)	7,3	(0,7)	23,8	(0,9)	49,0	(1,7)	21,6	(1,1)	22,6	(1,2)	30,9	(1,4)
Κροατία	79,1	(0,9)	79,4	(0,8)	6,7	(0,5)	6,1	(0,5)	6,6	(0,4)	6,5	(0,4)	62,6	(0,9)	35,0	(0,8)	19,7	(0,8)
Κύπρος	60,6	(1,2)	63,0	(1,3)	18,3	(0,9)	11,4	(0,8)	13,2	(0,9)	8,7	(0,7)	24,7	(1,1)	24,5	(1,0)	18,7	(0,9)
Τσεχία	69,7	(1,5)	22,4	(1,0)	13,9	(0,9)	18,3	(0,8)	14,4	(0,7)	17,6	(0,8)	17,4	(0,9)	15,8	(0,7)	34,3	(1,5)
Δανία	72,9	(1,7)	36,4	(1,3)	5,7	(0,8)	12,4	(1,1)	5,3	(0,6)	10,2	(0,9)	40,8	(1,9)	19,0	(1,2)	18,3	(1,5)
Εσθονία	82,0	(0,7)	51,3	(1,2)	31,5	(1,3)	15,8	(0,8)	22,8	(1,0)	19,1	(0,8)	51,3	(0,9)	34,0	(1,1)	21,8	(1,4)
Φινλανδία	60,1	(1,3)	35,5	(1,2)	20,0	(1,1)	15,9	(1,1)	8,8	(0,7)	11,3	(0,7)	20,5	(1,0)	7,6	(0,6)	5,1	(0,7)
Γαλλία	53,7	(1,2)	19,8	(0,9)	9,2	(0,7)	5,3	(0,5)	2,7	(0,3)	5,5	(0,5)	18,3	(0,8)	41,2	(1,0)	13,4	(0,8)
Ιταλία	50,9	(1,4)	31,3	(1,0)	12,5	(0,7)	5,2	(0,5)	3,4	(0,3)	9,8	(0,6)	21,8	(0,9)	45,6	(1,2)	12,3	(0,7)
Λετονία	88,8	(1,1)	60,1	(1,5)	52,4	(1,6)	20,6	(1,1)	9,3	(0,9)	12,7	(1,3)	36,6	(1,5)	28,6	(1,1)	17,4	(1,3)
Ολλανδία	78,4	(1,2)	45,7	(1,7)	15,8	(1,3)	20,1	(1,3)	23,4	(1,2)	20,0	(1,1)	30,3	(1,3)	38,3	(1,5)	33,6	(2,0)
Πολωνία	81,0	(1,0)	52,4	(1,2)	11,7	(0,9)	9,0	(0,7)	16,3	(0,8)	30,6	(1,0)	40,6	(1,3)	37,8	(1,3)	44,7	(1,2)
Πορτογαλία	66,5	(1,1)	40,4	(1,2)	16,7	(0,8)	39,1	(1,1)	12,8	(0,6)	28,6	(1,0)	19,1	(0,8)	36,6	(0,9)	12,9	(0,7)
Ρουμανία	51,9	(1,4)	28,6	(1,3)	33,3	(1,2)	12,4	(0,8)	16,3	(1,0)	37,5	(1,1)	50,4	(1,3)	39,2	(1,2)	39,3	(1,5)
Σλοβακία	38,5	(1,2)	25,0	(0,9)	4,1	(0,4)	2,1	(0,3)	4,0	(0,4)	23,2	(0,9)	34,3	(1,4)	11,2	(0,6)	40,4	(1,3)
Ισπανία	66,6	(1,4)	24,4	(0,9)	9,1	(0,5)	8,4	(0,5)	7,6	(0,5)	21,2	(0,8)	28,3	(1,0)	41,5	(1,1)	21,3	(0,9)
Σουηδία	58,1	(1,3)	45,1	(1,3)	13,5	(0,9)	9,5	(0,9)	7,4	(0,7)	10,4	(0,8)	41,5	(1,7)	9,6	(0,6)	17,5	(1,3)
Αγγλία (Ηνωμένο Βασίλειο)	75,0	(1,3)	29,4	(1,2)	19,5	(1,1)	5,6	(0,6)	22,4	(1,1)	10,0	(0,9)	33,3	(1,2)	26,6	(1,1)	57,0	(1,2)
Φλαμανδία (Βέλγιο)	78,8	(1,2)	23,0	(1,0)	8,2	(0,9)	9,2	(0,7)	11,3	(0,6)	16,5	(0,8)	23,4	(1,0)	18,8	(0,8)	12,7	(0,8)
Διεθνής Μ.Ο.	70,9	(0,2)	43,6	(0,2)	19,0	(0,2)	12,8	(0,1)	14,0	(0,1)	17,9	(0,2)	36,9	(0,2)	31,1	(0,2)	29,5	(0,2)

Source: OECD TALIS 2013 Database

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 6: Αυτεπάρκεια Εκπαιδευτικών

	Βοηθώ τους μαθητές να πιστέψουν ότι τα πάνε καλά στο σχολείο	Βοηθώ τους μαθητές μου να εκτιμούν τη μάθηση	Σχεδιάζω καλές ερωτήσεις για τους μαθητές μου	Ελέγχω την ενοχλητική συμπεριφορά στην τάξη	Ενισχύω τα κίνητρα των μαθητών με μικρό ενδιαφέρον	Δίνω ξεκάθαρα μηνύματα για προσδοκίες σε σχέση με τη συμπεριφορά μαθητών	Βοηθώ τους μαθητές να σκέφτονται κριτικά	Καθοδηγώ τους μαθητές να ακολουθούν τους κανόνες της τάξης	Ηρεμώ μαθητές οι οποίοι είναι ενοχλητικοί ή θορυβώδεις	Χρησιμοποιώ ποικιλία στρατηγικών αξιολόγησης	Παρέχω επεξηγήσεις	Εφαρμόζω εναλλακτικές διδακτικές στρατηγικές στην τάξη μου
	% (Τ.Σ.)*	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)	% (Τ.Σ.)
Βουλγαρία	91,7 (0,7)	94,9 (0,5)	82,3 (0,9)	86,4 (0,8)	67,8 (1,2)	97,1 (0,4)	82,5 (0,9)	96,1 (0,4)	87,9 (0,8)	87,8 (0,8)	95,9 (0,4)	69,6 (1,1)
Κροατία	68,6 (1,0)	52,1 (0,9)	90,3 (0,5)	83,0 (0,7)	50,7 (1,0)	93,6 (0,4)	77,9 (0,7)	83,1 (0,6)	81,2 (0,7)	84,6 (0,6)	96,4 (0,4)	92,3 (0,5)
Κύπρος	95,8 (0,5)	94,2 (0,6)	95,1 (0,5)	93,3 (0,7)	85,3 (0,9)	96,2 (0,5)	94,6 (0,6)	96,2 (0,6)	90,2 (0,7)	87,3 (0,9)	97,2 (0,4)	88,1 (0,9)
Τσεχία	50,5 (0,9)	39,0 (1,0)	70,9 (1,0)	77,1 (0,9)	30,0 (1,0)	71,9 (0,9)	51,8 (1,2)	76,4 (1,0)	77,1 (1,0)	72,0 (1,1)	85,2 (0,8)	52,2 (1,1)
Δανία	99,0 (0,2)	96,6 (0,6)	96,3 (0,5)	96,3 (0,6)	82,5 (0,9)	98,8 (0,3)	92,8 (0,7)	94,9 (0,7)	94,3 (0,6)	79,5 (1,1)	98,0 (0,4)	86,6 (1,1)
Εσθονία	81,3 (0,8)	86,0 (0,6)	74,4 (0,9)	76,7 (1,0)	75,0 (0,9)	86,9 (0,7)	74,8 (0,9)	83,5 (0,8)	73,9 (0,9)	72,3 (0,9)	78,6 (0,9)	59,8 (1,1)
Φινλανδία	83,9 (0,8)	77,3 (0,8)	90,1 (0,5)	86,3 (0,8)	60,4 (1,1)	92,7 (0,5)	72,8 (1,0)	86,6 (0,8)	77,1 (0,9)	64,2 (1,1)	76,9 (0,9)	68,2 (1,1)
Γαλλία	95,2 (0,5)	87,1 (0,7)	93,8 (0,5)	94,6 (0,5)	76,6 (0,9)	97,7 (0,3)	88,7 (0,7)	98,2 (0,3)	94,9 (0,5)	88,3 (0,7)	98,5 (0,2)	82,2 (0,8)
Ιταλία	98,0 (0,3)	95,6 (0,3)	93,8 (0,5)	93,5 (0,5)	87,3 (0,7)	93,4 (0,5)	94,9 (0,4)	96,7 (0,3)	89,7 (0,6)	90,9 (0,6)	98,3 (0,2)	91,3 (0,5)
Λετονία	91,0 (0,8)	78,6 (1,2)	93,5 (0,6)	85,2 (1,0)	64,8 (1,5)	94,3 (0,6)	83,0 (1,1)	92,0 (0,8)	81,2 (0,9)	90,1 (0,7)	91,4 (0,7)	62,1 (1,4)
Ολλανδία	90,0 (0,9)	70,2 (1,6)	88,2 (1,1)	89,2 (0,9)	62,5 (1,5)	95,3 (0,6)	77,8 (1,2)	90,6 (0,9)	86,7 (0,9)	66,7 (1,6)	93,0 (0,8)	62,2 (1,3)
Πολωνία	80,7 (0,8)	67,7 (1,0)	79,4 (0,8)	88,3 (0,9)	59,8 (1,1)	94,6 (0,6)	77,5 (0,8)	91,3 (0,7)	87,2 (0,8)	86,7 (0,6)	87,4 (0,6)	66,0 (1,0)
Πορτογαλία	98,9 (0,2)	99,0 (0,2)	98,2 (0,3)	96,1 (0,3)	93,8 (0,5)	96,9 (0,4)	97,5 (0,3)	97,5 (0,2)	95,2 (0,4)	98,3 (0,3)	99,2 (0,2)	95,9 (0,3)
Ρουμανία	97,9 (0,4)	95,1 (0,5)	98,9 (0,2)	97,8 (0,3)	88,7 (0,7)	98,5 (0,2)	93,4 (0,6)	97,7 (0,4)	97,7 (0,3)	98,0 (0,3)	99,4 (0,2)	93,2 (0,6)
Σλοβακία	92,5 (0,5)	88,5 (0,7)	94,5 (0,4)	91,1 (0,7)	84,9 (0,8)	96,9 (0,4)	90,2 (0,8)	95,3 (0,4)	92,2 (0,6)	92,0 (0,6)	95,1 (0,4)	80,6 (0,8)
Ισπανία	71,1 (1,0)	74,1 (0,9)	86,3 (0,7)	81,5 (0,8)	53,4 (1,1)	90,1 (0,7)	78,9 (0,9)	83,8 (0,8)	73,7 (0,9)	87,0 (0,6)	96,5 (0,4)	83,2 (0,8)
Σουηδία	93,9 (0,5)	76,6 (1,0)	82,0 (0,8)	84,9 (0,8)	64,1 (1,0)	90,6 (0,6)	75,1 (0,9)	86,5 (0,7)	82,7 (0,8)	81,4 (0,8)	95,1 (0,5)	71,7 (0,9)
Αγγλία	93,0 (0,6)	87,0 (0,8)	89,8 (0,9)	88,7 (0,8)	75,7 (0,9)	95,6 (0,5)	81,4 (1,0)	93,3 (0,6)	86,3 (0,7)	90,2 (0,7)	96,7 (0,4)	84,6 (1,0)
Φλαμανδία	93,1 (0,5)	81,6 (0,8)	95,1 (0,4)	96,4 (0,4)	77,7 (0,9)	97,2 (0,3)	87,4 (0,7)	96,6 (0,4)	95,4 (0,5)	80,7 (1,1)	97,7 (0,3)	73,2 (1,1)
Διεθνής Μ.Ο.	85,8 (0,1)	80,7 (0,2)	87,4 (0,1)	87,0 (0,1)	70,0 (0,2)	91,3 (0,1)	80,3 (0,2)	89,4 (0,1)	84,8 (0,1)	81,9 (0,2)	92,0 (0,1)	77,4 (0,2)

Source: OECD TALIS 2013 Database

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα

Πίνακας 7: Επαγγελματική Ικανοποίηση Εκπαιδευτικών

	Τα πλεονεκτήματα να είσαι εκπαιδευτικός ξεπερνούν τα μειονεκτήματα.		Θα επέλεγα ξανά να εργαστώ ως εκπαιδευτικός.		Θα ήθελα να μετακινηθώ σε άλλο σχολείο.		Μετανιώνω που έγινα εκπαιδευτικός.		Απολαμβάνω που εργάζομαι σε αυτό το σχολείο.		Επιλογή κάποιου άλλου επαγγέλματος		Θα σύστηνα το σχολείο μου για να εργαστεί κάποιος.		Επάγγελμα εκπαιδευτικού χαίρει εκτίμησης από κοινωνία.		Ικανοποιημένος με απόδοση στο σχολείο αυτό		Γενικά ικανοποιημένος από εργασία	
	%	(Τ.Σ.)*	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)	%	(Τ.Σ.)
Βουλγαρία	62,8	(1,3)	70,2	(1,2)	19,8	(1,2)	14,6	(1,0)	90,6	(0,9)	42,6	(1,4)	89,4	(0,9)	19,6	(1,1)	93,9	(0,6)	94,6	(0,6)
Κροατία	71,9	(0,8)	80,4	(0,7)	16,0	(1,0)	5,7	(0,4)	85,5	(0,8)	31,7	(1,0)	85,4	(1,0)	9,6	(0,5)	93,2	(0,5)	91,4	(0,5)
Κύπρος	86,9	(0,8)	85,3	(0,8)	23,2	(1,1)	7,1	(0,6)	84,8	(1,0)	25,9	(1,1)	83,4	(0,9)	48,9	(1,2)	96,0	(0,5)	92,9	(0,6)
Τσεχία	53,0	(1,1)	73,3	(0,8)	10,5	(0,8)	8,2	(0,6)	88,8	(0,8)	29,8	(0,9)	84,5	(1,2)	12,2	(0,6)	95,2	(0,5)	88,6	(0,7)
Δανία	89,2	(0,9)	78,3	(1,4)	11,2	(1,0)	5,2	(0,7)	94,9	(0,7)	34,1	(1,7)	88,2	(1,4)	18,4	(1,0)	98,3	(0,3)	92,9	(0,9)
Εσθονία	69,3	(1,1)	70,3	(0,8)	15,7	(1,1)	10,2	(0,7)	80,7	(1,0)	37,0	(1,0)	79,9	(1,2)	13,7	(1,0)	88,6	(0,7)	90,0	(0,8)
Φινλανδία	95,3	(0,4)	85,3	(0,8)	16,2	(1,0)	5,0	(0,4)	90,8	(0,8)	27,5	(0,9)	87,5	(1,0)	58,6	(1,2)	95,0	(0,4)	91,0	(0,6)
Γαλλία	58,5	(1,1)	76,1	(0,8)	26,7	(1,2)	9,4	(0,5)	90,6	(0,7)	26,0	(0,9)	80,1	(1,3)	4,9	(0,4)	87,5	(0,7)	86,4	(0,8)
Ιταλία	62,1	(1,0)	86,3	(0,8)	16,4	(1,1)	7,4	(0,5)	90,6	(0,7)	17,6	(0,9)	87,3	(0,9)	12,5	(0,7)	94,7	(0,5)	94,4	(0,5)
Λετονία	60,7	(1,5)	67,6	(1,4)	15,7	(1,1)	12,0	(0,8)	92,4	(0,8)	36,5	(1,1)	86,2	(1,2)	22,8	(1,5)	92,9	(0,6)	91,0	(1,0)
Ολλανδία	87,0	(1,0)	81,9	(1,1)	17,2	(1,6)	4,9	(0,8)	93,5	(1,0)	18,5	(1,1)	84,4	(2,3)	40,4	(1,5)	95,3	(0,8)	90,8	(1,1)
Νορβηγία	91,2	(1,1)	76,7	(1,4)	11,6	(1,0)	8,3	(0,6)	96,8	(0,4)	38,2	(1,5)	91,3	(0,9)	30,6	(1,5)	96,0	(0,6)	94,9	(0,7)
Πολωνία	76,4	(1,0)	79,9	(0,9)	17,1	(1,0)	10,3	(0,6)	90,3	(0,7)	35,3	(1,0)	84,5	(1,1)	17,9	(0,8)	93,5	(0,6)	92,7	(0,6)
Πορτογαλία	70,5	(0,9)	71,6	(0,9)	24,0	(1,1)	16,2	(0,7)	92,8	(0,6)	44,5	(1,0)	88,1	(0,9)	10,5	(0,6)	97,4	(0,3)	94,1	(0,4)
Ρουμανία	64,3	(1,5)	78,5	(1,2)	15,3	(0,9)	10,9	(0,9)	91,3	(0,7)	29,4	(1,3)	87,4	(0,9)	34,7	(1,4)	97,0	(0,4)	91,1	(0,8)
Σερβία	81,4	(0,8)	81,4	(0,7)	21,3	(1,0)	7,0	(0,6)	85,1	(0,8)	27,1	(1,0)	86,1	(0,9)	20,4	(0,9)	93,3	(0,4)	89,5	(0,6)
Σλοβακία	58,0	(1,2)	71,5	(0,9)	12,7	(0,9)	13,8	(0,7)	90,5	(0,8)	45,4	(1,2)	81,4	(1,1)	4,0	(0,4)	94,8	(0,5)	89,0	(0,6)
Ισπανία	79,5	(1,0)	88,2	(0,6)	20,1	(1,2)	6,3	(0,5)	89,4	(0,6)	21,2	(0,9)	86,6	(1,0)	8,5	(0,8)	95,8	(0,4)	95,1	(0,4)
Σουηδία	71,2	(1,0)	53,4	(1,1)	21,5	(1,0)	17,8	(0,8)	91,6	(0,6)	50,4	(1,2)	80,1	(1,2)	5,0	(0,5)	95,9	(0,4)	85,4	(0,9)
Αγγλία	83,6	(0,7)	79,5	(0,9)	31,0	(1,3)	7,9	(0,5)	87,2	(0,8)	34,6	(1,2)	77,7	(1,2)	35,4	(1,5)	92,5	(0,6)	81,8	(0,8)
Φλαμανδία	84,6	(0,9)	85,4	(0,8)	12,8	(0,9)	5,1	(0,6)	94,5	(0,5)	22,7	(0,9)	88,1	(1,2)	45,9	(1,1)	94,8	(0,5)	95,3	(0,5)
Διεθνής Μ.Ο.	77,4	(0,2)	77,6	(0,2)	21,2	(0,2)	9,5	(0,1)	89,7	(0,1)	31,6	(0,2)	84,0	(0,2)	30,9	(0,2)	92,6	(0,1)	91,2	(0,1)

Source: OECD TALIS 2013 Database

* Τ.Σ.: Τυπικό Σφάλμα